

ትምህርት አሥራ ስምንት

ኢሳይያስ 55-58

የመጀመሪያ ቀን

ኢሳይያስ 55

ተገኝ በኦርቶዶክስ እምነት ያደገ ሰው ነው። ስለ ደኅንነት ሲያስብ ሊፈጽማቸው የሚገቡ ብዙ ነገሮች እንዳሉ ይገነዘባል። አንድ ሰው ከኦርቶዶክስ አማኞች ቤተሰብ ከተወለደ ከዚያ ቤተሰብ መወለዱ ብቻ ክርስቲያን እንደሚያደርገው ይታመናል። ክርስቲያንነቱን የሚያረጋግጥ የውኃ ጥምቀት የመውሰድ መብት ይኖረዋል። ነገር ግን ደኅንነትን ለማግኘትና የፈጸማቸውን ኃጢአቶች ለማካካስ ለድሆች ምጽዋት መስጠት፣ ሃይማኖታዊ በዓላትን ማክበር፣ ዓርብና ሮብን፣ ብሎም ሌሎች ጾሞች ተግባራዊ ማድረግ፣ በእርሱ ፈንታ ወደ እግዚአብሔር ለሚማልዱ መላእክትና ድንግል ማርያም መጸለይ ይጠበቅበታል። ተገኝ እግዚአብሔር ደኅንነት እንዲሰጠው የሚያበቃውን ያህል ተግባር እንደፈጸመ እርግጠኛ ባይሆንም በተስፋ ኖሯል። ይህ እርግጠኛ ያለመሆኑ ጉዳይ በእምነቱ ተግባሩ እንዲሠራ አደረገው።

ምሕረት የወንጌላዊ ቤተ ክርስቲያን አማኝ ነች። ወላጆቿም የዚህች ቤተ ክርስቲያን አማኞች ነበሩ። ምሕረት እያደረች ስትመጣ ወላጆቿ ክርስቲያኖች ስለሆኑ እርሷም ክርስቲያን እንደሆነች ታስብ ነበር። ምንም ዓይነት አልኮል ጠጥታ አለማወቅ፣ ወደ ፊልም ወይም ዳንስ ቤት አለመሄድ፣ ከሁሉም የቤተ ክርስቲያኒቱ ስብሰባዎች አለመቅረቷ፣ በልሳንና በመንቀጥቀጥ አምልኮዋን መግለጽዋና በትምህርት ቤት ስለ ክርስቶስ ተግታ መመስከርዋ ለክርስቲያንነቷ ዋቢ እንደሚቆሙ ታምናለች። በዚህ ተግባሯ እግዚአብሔርን ደስ አሰኝታ ወደ መንግሥተ ሰማይ እንደምትገባ አልተጠራጠረችም።

ተመስገን በክርስቲያን ቤተሰብ ውስጥ አላደገም። አንድ ቀን አንድ ወንጌላዊ ደኅንነት የእግዚአብሔር ስጦታ መሆኑን በመግለጹ መሰከረለት። አንድ ሰው ማድረግ ያለበት ነገር ቢኖር፣ «ክርስቶስን እንደ አዳኝ አድርጌ ወደ ልቤ እቀበላለሁ!» ብሎ መናገር ብቻ መሆኑን ነገረው። ደኅንነቱን ካገኘ በኋላ እንደተመቸው መኖር እንደሚችል አስረዳው። ከሴት ወዳጁ ጋር መኖር፣ መጠጣትና ሌሎችንም የሕይወቱ አካላት የሆኑትን ኃጢአቶች መፈጸም እንደሚችል ዋስትና ተገባለት። «ተመስገን፣ ደኅንነት የእግዚአብሔር ስጦታ ከሆነና እኔም ላደርግ የሚገባኝ እጄን አንሥቼ ያንን ስጦታ መቀበል ከሆነ፣ አኗኗርም ሆነ እግዚአብሔርን መታዘዝ-አለመታዘዜ ለውጥ የለውም» ሲል አሰበ። በዚሁ መሠረት ተመስገን በየሳምንቱ ወደ ቤተ ክርስቲያን መሄዱን ቀጠለ።

1ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከእነዚህ ሦስት የደኅንነት ግንዛቤዎች ትክክለኛው የትኛው ነው? ለ) ሁሉም ትክክል ካልሆኑ ትክክል ያልሆኑባቸውን ምክንያቶችና እውነተኛ ደኅንነት ስለሚያስገኝ እምነት አንድ አንቀጽ ጻፍ።

በሕይወት እጅግ ወሳኝ እውነት አንድ ሰው እንዴት የእግዚአብሔር ልጅ እንደሚሆን ወይም እንዴት እንደሚድን ጥርት ያለ ግንዛቤ ማግኘቱ ነው። በዓለም የሚገኙ ሰዎች ሁሉ ሃይማኖተኞች እንደመሆናቸው ሃይማኖታቸው ደኅንነትን እንደሚያስገኝላቸው ያስባሉ። ነገር ግን የመረጡት መንገድ ወደ እግዚአብሔር የማያደርስ ዚሆንለት? ቅንፃታቸው ወደ ተሳሳተ መንገድ በመምራት ከደኅንነት ሊያርቃቸው ይችላል። ስለሆነም ወደ መንግሥተ ሰማያት መሄዳችንን ለማረጋገጥ ስለ ደኅንነት ትክክለኛ ግንዛቤ መጨበጡ ወሳኝ ነው። የሚያሳዝነው ከላይ በምሳሌነት እንደተመለከትናቸው ሦስት ሰዎች የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ ጉዳይ ላይ የተሳሳተ ግንዛቤ ያላቸው በሺዎች የሚቆጠሩ ክርስቲያኖች መኖራቸው ነው። አንዳንድ ሰዎች ለእምነታቸው እጅግ ቀናተኞች ናቸው። ስለ አኗኗራቸው ብዙ የሚመሰገኑ ባሕርያት አሏቸው። ነገር ግን ለደኅንነት የመረጡት መስመር ወይም እግዚአብሔር እንዴት መዳን እንዳለባቸው የሰጠውን ትእዛዝ የሚረዱበት መንገድ የተሳሳተ ነው። ይህም የተመኙትን ደኅንነት ከማያገኙበት አደገኛ ሁኔታ ውስጥ ያስቀምጣቸዋል።

እግዚአብሔር ሕዝብ እስራኤላውያን ደኅንነት ምን እንደሆነ በትክክል እንዲገነዘቡ ፈልጓል። አይሁዳዊ ውርሳቸው የእግዚአብሔር ሕዝብ አድርጎናል ብለው ሊመኩ አይችሉም ነበር። ስለ ጥምቀታቸው፤ ወይም ስለፈጸሟቸውና ስላልፈጸሟቸው ዝርዝር ጉዳዮች ሊመኩ አይችሉም ነበር። ነገር ግን ደኅንነት በሌላ ባልተጠበቀ መንገድ መጣላቸው። ባለፈው ሳምንት የደኅንነት መሠረቱ ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚሞተው የባሪያው መምጣት እንደሆነ ተመልክተናል (ኢሳ. 52:13-53:12)። ከኃጢአታቸው ተፈውሰው በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ያገኙ ዘንድ እርሱ በደላቸውን ይሸከምላቸዋል። ክርስቶስ በመስቀል ላይ በመሞት የኃጢአትን ቅጣትና በእያንዳንዳችን ላይ የነበረውን የሞት ፍርድ በማስወገዱ የዓለም ሕዝብ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጅ የሚሆንበት መንገድ ተከፍቷል። ኢሳይያስ 54 ወደ መጨረሻው ዘመን በማሸጋገር እግዚአብሔር ለሕዝቡና በሕዝቡ አማካኝነት የመሥራቱን ውጤት አሳይቶናል። በሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ትክክለኛ ግንኙነት በመመሥረት ዘላለማዊ በረከቱን ይቀበላሉ። ወደ ኢሳይያስ 55 ስንመጣ ግን ከእግዚአብሔር ፍርድ ሥር በኃጢአት ከመመላለስ ይልቅ ዘላለማዊ ደኅንነት ማግኘት ስለሚቻልበት መንገድ እንረዳለን።

2ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 55ን አንብብ። (ሀ) በቁጥር 1 እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያቀረበው ግብዣ ምንድን ነው? የሕዝቡ ሁኔታ ምን ይመስላል? የሕዝቡ ምላሽ ምን መሆን አለበት? ደኅንነት ከዚህ ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? (ለ) ሰዎች በተለምዶ ለመዳን ስለሚያደርጉት ጥረት በቁጥር 2 የቀረበው ጥያቄ ምን ያስተምረናል? ሰዎች ነፍሳቸው ከእግዚአብሔር የሚያስፈልጋትን ምግብ ታገኝ ዘንድ ምን ሊያደርጉ ይገባል? (ሐ) በቁጥር 3 ነፍሳቸው በሕይወት ትኖር ዘንድ እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያቀረባቸው ቅድመ-ሁኔታዎች ምንድን ናቸው? እነዚህን ቅድመ-ሁኔታዎች ለሚፈጽሙ ሰዎች እግዚአብሔር የገባው የተስፋ ቃል ምንድን ነው? (መ) ቁጥር 4-5 ማንን የሚያመለክት ይመስልሃል? የተገለጸበትን ሁኔታና የሚያከናውነውን ተግባር አብራራ። (ሠ) በቁጥር 7፡ ለደኅንነት የሚያስፈልጉትን ደረጃዎች ግለጽ። (ሰ) ኢሳይያስ ስለ እግዚአብሔርና ሰዎች አሳብ ምን ይላል? ይህ በደኅንነት አመለካከት ውስጥ የታየው እንዴት ነው? (ሸ) እግዚአብሔር ስለ ቃሉ ኃይል የሰጠው የተስፋ ቃል ምንድን ነው? ይህ ከዝናብ ጋር የሚመሳሰለው እንዴት ነው? (ቀ) ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር ትክክለኛ ግንኙነት በሚመሠርቱበት ጊዜ የሚመጡትን በረከቶች ግለጽ (ቁ. 12-13)።

የደኅንነት መንገድ የሚወስነው በእግዚአብሔር እንጂ በሰው አይደለም። አንድ ሰው ሊድን በመረጠበት መንገድ ምንም ያህል ቅንዓተኛ ቢሆን እንኳ ያ መንገድ እግዚአብሔር የወሰነው ካልሆነ ዋጋ የለውም። ይህ አርባ ምንጭ ለመሄድ አስበህ ወደ መቀሌ በሚሄድ አውቶቡስ ውስጥ በከፍተኛ ቅንዓት እንደ መሳፈር ያህል ነው። አውቶቡሱ ራሱ ወደሚሄድበት መቀሌ እንጂ በአንተ ቅንዓት ምክንያት ወደተመኘኸው አርባ ምንጭ አያደርስህም። ምንም እንኳ የዚህ ምዕራፍ የቅርብ ዓውደ ንባብ የአይሁድ ምርኮኞች የእግዚአብሔርን በረከት ስለሚያገኙበት መንገድ የሚናገር ቢሆንም፤ ዛሬ የእግዚአብሔርን መንፈሳዊ በረከት እንዴት ልንቀበል እንደምንችልም ያስረዳናል። እስኪ ስለ እግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ እናጥና።

(ማስታወሻ፡ የዚህ ክፍል ቀዳሚ ዓውደ ንባብ ተማርከው የሄዱት የእግዚአብሔር የብሉይ ኪዳን ሕዝብ ማለትም አይሁዶች ወደ ይሁዳ ተመልሰው መንፈሳዊና ቁሳዊ ደኅንነት እንዲያገኙ ጥሪ ማድረግ ነበር። እግዚአብሔር ከጣዖታት ተመልሰው ከፈለጉት በረከቱን እንደሚያሰጣቸው እየተናገረ ነበር። ዳዊትን በባረከበት መንገድ ሕዝቡን ይባርክ ነበር። ትውልዱ ቀጥሎ አንድ ቀን የዳዊት ሥርወ-መንግሥት እንደገና ይመሠረታል። ለዚህ ሁሉ ግን ሕዝቡ ለእግዚአብሔር በመታዘዝ የመኖር ኃላፊነቱን መወጣት ይጠበቅበታል። ይህን ካደረጉ እግዚአብሔር ዳግም ምድራቸውን ይባርካል። ይህ ዛሬ የእግዚአብሔርን ደኅንነት በግል ደረጃ ስለምንቀበልበት ሁኔታ አስረጃ ሊሆን ይችላል።)

1. ደኅንነት የሚመጣው እግዚአብሔር ለድሆች በሚያቀርበው ግብዣ ነው (ኢሳ. 55:1-3 አንብብ)

ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ ጸሐፊዎች ኢሳይያስ ምድረ በዳነት በሚያጠቃት ይሁዳ የነበሩትን የውኃ ነጋዴዎች በማብራሪያነት እየተጠቀመ መሆኑን ያስረዳሉ። ነጋዴዎቹ ከመንገድ ዳር ተቀምጠው ለተጠሙት ተጓዦች ውኃ በጠርሙስ ይሸጡላቸዋል። እግዚአብሔርም በሰብአዊነት ጎዳና ላይ ተቀምጦ የደኅንነትን ውኃ እንደሚሰጥ ሆኖ ተገልጾአል።

በእነዚህ ቁጥሮች ስለተጠቀሰው ደኅንነት አያሌ እውነቶችን መመልከት ይቻላል።

ሀ. ሰዎቹ የዳኑት እግዚአብሔር ስለጋበዛቸው እንጂ እግዚአብሔርን ስለፈለጉት አልነበረም። ብዙውን ጊዜ ደኅንነት አንድን ነገር ፈጽመን የምናገኘው እንደሆነ እናስባለን። «በኢየሱስ ክርስቶስ በማመኔ ዳንሁ» እንላለን። ለመዳን እኛ በፈጸምነው ተግባር ላይ እናተኩራለን። መጽሐፍ ቅዱስ ግን ገና ምላሽ ለመስጠት ሳናስብ በፊት እግዚአብሔር ባደረጋቸው ተግባራት ላይ ያተኩራል። በዚህ ክፍል እግዚአብሔር ሦስት ጊዜ አይሁዶችን በመጥራት የደኅንነቱን ስጦታ እንዲቀበሉ ሲጋብዛቸው እናነባለን። የእግዚአብሔር ጥሪ ከፍቅር ልብ የሚመነጭ ግብዣ፣ ተማጽኖና አስቸኳይነት ያመዘነበት ልመና ነው። እግዚአብሔር ማንም ሰው በራሱ ፈቃደኝነት እርሱን እንደማይፈልግ ያውቃል። እንዲያውም ክርስቶስ አብ ከሳበው በቀር ማንም ወደ እርሱ ሊመጣ እንደማይችል ገልጾአል (ዮሐ. 6:44፣ 65)።

ለ. ድህነታቸውን የሚያውቁ ሰዎች ብቻ ይድናሉ። በምድር ላይ የሚገኙ ሰዎች ሁሉ ደኅንነት ያስፈልጋቸዋል። ሁላችንም ኃጢአተኞች በመሆናችን ከእግዚአብሔር ርቀናል (ሮሜ 3:23)። ብዙ ሰዎች ግን ደኅንነት እንደሚያስፈልጋቸው አያውቁም። በጥሩ ሁኔታ ላይ እንደሚገኙ ያስባሉ። ለደኅንነት የመረጡት መንገድ ትክክል ይመስላቸዋል። የዚህ ዓይነቱ ልብ ሙሉነት ደግሞ ከደኅንነት ያቅባቸዋል። እግዚአብሔር ጥሪውን ያቀረበው ለተጠሙት ነው። ከእግዚአብሔር እንደራቁና የእግዚአብሔር ማዳን እንደሚያስፈልጋቸው የሚያውቁ ሰዎች ብቻ የእግዚአብሔርን የደኅንነት መንገድ ይቀበላሉ (ማቴ. 9:10-13)።

ሐ. የእግዚአብሔር የደኅንነት ስጦታ ለሚፈልጉት ሁሉ ነፃ ነው። እግዚአብሔር ደኅንነት ነፃ በመሆኑ ሰዎች ያለ ገንዘብና ያለ ዋጋ ሊገዙት ብሎም ሊያገኙት እንደሚችሉ ተናግሯል። ለሀብታሞች፣ ለድሆች፣ ለኃይለኞች ወይም ለደካሞች በእኩል ደረጃ ያለ ክፍያ

ይሰጣቸዋል። ስለሆነም ሰዎች ሁሉ ሊያገኙት ይችላሉ። እንዲያውም እግዚአብሔር ደኅንነት ነፃ ሆኖ ሳለ ሰዎች ለምን ገንዘባቸውን እንደሚከፍሉና ከፍተኛ ጥረት እንደሚያደርጉ ጠይቋቸዋል። በነፃ የሚገኙትን ነገሮች መጠራጠር ሁልጊዜም የሰዎች ባሕርይ ነው። የሰብአዊ ባሕርይ ምላሽ ብዙውን ጊዜ፤ «ጥሩ ነገር ከሆነ ከእጃችን ለማስገባት መድከም ይኖርብናል። ይበልጥ ጠቃሚ በሆነ መጠን የድካማችንም ደረጃ ይጨምራል» የሚል ነው። ስለሆነም እግዚአብሔር ደኅንነትን በነፃ እንደሰጠ ተናግሮ ሳለ ሰዎች በራሳቸው ጥረት ሊያገኙት ይሞከራሉ። ደኅንነትን ለማግኘት ምንም ልናደርግ አንችልም። ይህ በክርስቶስ ሞት ላይ የተመሠረተና እግዚአብሔር ለእኛ የሚሰጠን ነገር ነው (ዮሐ. 3:16፤ ኤፌ. 2:8-9)። ይሁንና፤ ደኅንነት በሁለት መንገዶች ነፃ እንዳልሆነ እንገነዘባለን። በመጀመሪያ፤ ለእግዚአብሔር ነፃ አልነበረም። የልጁን ሞት ያህል ከፍተኛ ዋጋ ጠይቆታል። ይህ የደኅንነት ግብዣ በባሪያው ለዓለም ኃጢአት መሞት የተሳካው ለዚህ ነው (ኢሳ. 52-53)። ሁለተኛ፤ ለእኛም ሙሉ ለሙሉ ነፃ አይደለም። የእግዚአብሔርን ማዳን ለመቀበል የእርሱን መንገድ በመቀበል ራሳችንን ዝቅ ማድረግና በዚያ መንገድ መሠረት ሕይወታችንን መምራት ይጠበቅብናል። ከእግዚአብሔር ዘንድ ስጦታውን በምንቀበልበት ጊዜ ለእርሱ በመገዛት የምንኖር መሆናችንን ማረጋገጥ አለብን። ይህም ማለት የራሳችንን ሕይወት የመምራት አሳባችንን መተውና እግዚአብሔር ሕይወታችንን ለመግዛት ከመፈለጉ አሳብ ጋር መስማማት እንዳለብን የሚያሳይ ነው። እግዚአብሔር አሁንም በእርሱ ላይ እያመፁ ለሚመላለሱ ሰዎች ማዳኑን አይሰጥም።

መ. ደኅንነት የሚመጣው እግዚአብሔርን ስንሰማውና እንድንሄድበት በሚያዘን ጎዳና ላይ ለመመላለስ ስንስማማ ነው። ኢሳይያስ እንደሚለው ይህንን በምናደርግበት ጊዜ መልካሙን በረከት እንበላለን። ነፍሳችንም በምግቡ ደስ ይላታል። የእግዚአብሔር የደኅንነት ስጦታ የተትረፈረፈና መልካም ነው። በዚህ ስፍራ የቀረበው መግለጫ ሕይወቱን ሙሉ ከቤተ መንግሥት ደጃፍ ሲለምን የኖረውን ምስኪን የሚያመለክት ነው። በድንገት ንጉሡ ከቤተ መንግሥቱ ወጥቶ ወደ ውስጥ ገብቶ እንዲመገብ ይጋብዘዋል። ንጉሡ የሚወስደው ከንጉሣዊ ማዕድ የተረፈውን የሚመገቡ ባሮች ወዳሉበት ሳይሆን የተከበሩ እንግዶች ወደሚገኙበት ክፍል ይሆናል። በዚያም ደስ ያለውን መርጦ እንዲመገብ ይነግረዋል። በተመሳሳይ ሁኔታ መንፈሳዊ ረሃብና ጥማት የጎዳቸው ኃጢአተኞች ሁሉ ወደ ሰማያዊው ንጉሥ

ተጋብዘው እግዚአብሔር ሊሰጣቸው የሚፈልገውን መንፈሳዊ በረከት ሁሉ ሊቀበሉ እንደሚችሉ እንረዳለን። እግዚአብሔር በውጭ የደኅንነትን መንገድ እንዳወቁ የሚናገሩ አያሌ ድምፆች መኖራቸውን በመግለጽ አስጠንቅቋቸዋል። የሚያቀርቡት ነገር መልካም ምግብ፣ መልካም በረከት ቢመስልም በመጨረሻው ግን ዋጋ የለውም። እግዚአብሔርን ሰምተው ለደኅንነት ወደ እርሱ ብቻ ቢጠጉ ነፍሳቸው በሕይወት ትኖራለች። የዘላለምን ሕይወት ያገኛሉ።

ሠ. ሰዎች ደኅንነትን ሊቀበሉ የሚችሉት የመረጡት እንደሆነ ብቻ ነው። እነርሱ ወደ እግዚአብሔር በፈቃዳቸው መምጣት አለባቸው። እግዚአብሔር ለማንም ሰው ደኅንነትን በግድ አይሰጥም። ጥልቁ ፍላጎቶቻቸው ሁሉ የሚሟሉት ወደ ውኃ ማለትም ወደ እግዚአብሔርና ወደ በረከቶቹ ሁሉ የመጡ እንደሆነ ብቻ ነው። የሕይወታቸው እጅግ አስፈላጊዋ ክፍል ማለትም ነፍሳቸው የሚፈልጉትን በረከት ሁሉ ታገኛለች።

ረ. ደኅንነት በዘላለማዊ ቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ እንጂ ዛሬ ተቀብለው ነገ የሚያጡት አይደለም። እግዚአብሔር ይህንን ለዳዊት ከገባው ቃል ኪዳን ጋር ያነጻጽረዋል።

3ኛ ጥያቄ፡- 2ኛ ሳሙ. 7:11-16 እና መዝ. (89) አንብብ። እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር የገባው ቃል ኪዳን ምንድን ነው?

አይሁዶች በባቢሎን ምርኮ ውስጥ በነበሩበት ወቅት የዳዊት ንጉሣዊ አገዛዝ ተቋርጦ ነበር። እንዲያውም ዋናው የዳዊት ልጅ የሆነው መሢሕ እስኪመጣ ድረስ ከዳዊት ወገን የሚገዛ ንጉሥ አይኖርም ነበር። ያጠናናቸው ብዙዎቹ የተስፋ ቃሎች ወደዚህ የዳዊት ልጅ የሚያመለክቱ ናቸው (ኢሳ. 9:7፤ 11:1)። በይሁዳ ዙፋን ላይ ሁልጊዜም ዘሮቹ እንደሚገዙ ቃል ገብቶለታል። እግዚአብሔር ይህንን ለዳዊት ቃል የገባለት በዳዊት ታላቅነት ምክንያት ሳይሆን እግዚአብሔር ስለ ወደደውና ለዳዊት ምሕረቱን ስላበዛለት ነበር (በሐዋርያት ሥራ 13:34 ጳውሎስ ይህንን ክፍል በመጠቀም የክርስቶስ ከሞት መነሣት እግዚአብሔር በታማኝነት ለመሢሔ ማለትም ለዳዊት ልጅ በረከት መስጠቱን እንደሚያመለክት ገልጾአል።) እግዚአብሔር ለአይሁዶች የሚሰጣቸው የቃል ኪዳን በረከት በእግዚአብሔር ዘላለማዊ በረከትና ፍቅር ላይ እንደሚመሠረት ተገልጾአል። (ምሑራን እግዚአብሔር ቃል ኪዳኑን የሚሰጠው ለማን እንደሚሆን አንድ ዓይነት አመለካከት የላቸውም። አንዳንዶች ለእስራኤል እንደሆነ ሲናገሩ ሌሎች ግን የዳዊትን ዓይነት እምነት ለያዙትና የዳዊት መንፈሳዊ ልጆች ለሆኑ ማለትም ለአይሁዶችም ለአሕዛብም እንደሚሆን ያስረዳሉ። የተቀሩት ደግሞ ቃል ኪዳኑ

የሚሰጠው የእግዚአብሔርን በረከት ለሚቀበለውና ቃል ኪዳንን ከሕዝቦች ሁሉ ጋር ለሚመሠርተው መሢሕ ማለትም የዳዊት ልጅ እንደሆነ ያስረዳሉ። ከዓውደ ንባቡ ጋር ከሁሉም በተሻለ ሁኔታ የሚስማማው መሢሔ ይመስላል-በተለይም ይህ የተስፋ ቃል ከኢሳይያስ 55:4-5 ጋር የተያያዘ ከሆነ።)

እግዚአብሔር የትኛውም ወደ እርሱ ዘንድ መጥቶ የደኅንነት ስጦታውን የሚቀበልና በደኅንነት ጎዳናው የሚመላለስ ሰው እንደ ዳዊት ከእግዚአብሔር ጋር ቃል ኪዳን እንደሚያደርግ ያስረዳል። የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ በረከቶች መቀበል ይችላል። ነፍሱ ለዘላለም ትኖራለች። በአዲስ ኪዳን ደኅንነታችን ዘላለማዊ እንደሆነ ተገልጿል። የዘላለም ሕይወት ተስጥቶናል (ዮሐ. 3:16፤ 10:27-29 አንብብ)። ስንድን በሕይወታችን የመንፈስ ቅዱስ ማኅተም ይደረግልናል (2ኛ ቆሮ. 1:21-22)። አንድ ክርስቲያን ታላላቅ ኃጢአቶችን በፈጸመ ጊዜ ደኅንነቱን ስለሚያጣ ደጋግሞ መዳን እንዳለበት ለሚያስተምሩ ወገኖች ይህ ትልቅ ማስጠንቀቂያ ሊሆናቸው ይገባል። በምናምንበት ጊዜ እግዚአብሔር ለዘላለም መዳናችንን የሚያረጋግጥ የዘላለማዊ ፍቅር የተስፋ ቃል ይሰጠናል።

2. እግዚአብሔር ዓለምን ለመባረክ በመሢሔ (በዳዊት ልጅ) በኩል ይሠራል (ኢሳ. 55:4-5 አንብብ)

እግዚአብሔር ለአይሁዶች ከዳዊት ጋር ስላደረገው ዘላለማዊ ቃል ኪዳን ባስገነዘባቸው ጊዜ ስለ ዳዊት ልጅ (ኢየሱስ ክርስቶስ) እና ስለ ወደፊት ሕይወት ተጨማሪ ማብራሪያ ይሰጥ ጀመር። እንደ ዳዊት ሁሉ የዳዊት ልጅ ለአያሌ ነገሮች ይታወቃል።

ሀ. ለሕዝቡ ምስክር ይሆናል። ዳዊት እግዚአብሔርን በአሕዛብ መካከል እንዳስከበረ ሁሉ (መዝ. 18:49) የዳዊት ልጅ የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስም እግዚአብሔርን በአሕዛብ መካከል ያስከብራል። የእግዚአብሔርን ባሕርይ ለሰዎች በማሳየትና እንዴት የእርሱ ልጆች ሊሆኑ እንደሚችሉ በማብራራት እግዚአብሔርን ያስከብራል። ይህንን ሁኔታ ኢሳይያስ ቀደም ሲል ለአሕዛብ ብርሃን እንደሚሆን በመግለጽ አስረድቷል (ኢሳ. 42:6፤ 49:6)።

ለ. አለቃና አዛዥ ይሆናል። እንዳ ዳዊት ሁሉ መሢሔ በሕዝቡ ላይ ንጉሥ ይሆናል። በተዋሃዱት የይሁዳና እስራኤል መንግሥት ላይ ንጉሥ ይሆናል። በተጨማሪም የዓለም ሁሉ ንጉሥ ይሆናል። አገዛዙ ወደ አገሮች ሁሉ ስለሚዳረስ በእስራኤል ታሪክ የማይታወቁ አገሮች በጥሪው መሠረት ወደ መሢሔ ይመጣሉ።

ይህ ተግባራዊ ሊሆን የሚችለው እንዴት ነው? ኃይሉ የሚመጣው ከእስራኤል ነው ወይስ ከመሢሔ ነው? ያንን ሁሉ ለማሳካት

የሚያስፈልገው ኃይል በዋናነት የሚመነጩው የእስራኤል ቅዱስ ከሆነው ከእግዚአብሔር አብ ነው። ይህንን ሁሉ ከብር የሚያመጣው የእስራኤል ቅዱስ ይሆናል። በዳዊትና በሰሎሞን ዘመን በዓለም እጅግ ገናናና ኃይል የነበረው የእስራኤል ሕዝብ ከብር እንደገና ይመለስላቸዋል።

(ማስታወሻ፡ የቅድመ- ሺህ ዓመታት አመለካከት የማይከተሉ ምሁራን ይህ ትንቢት በቤተ ክርስቲያን አማካኝነት እንደ ተፈጸመ ይናገራሉ። በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና በወንጌል እወጃ አማካኝነት ኢየሱስ ለዓለም ሁሉ ስለ እግዚአብሔር ፍቅርና ባሕርይ ይመሰክራል። ሰዎች በእምነት የእግዚአብሔር መንግሥት አካል ሲሆኑ፤ ኢየሱስ በእነርሱ ላይ ይገዛል። ኢየሱስ በትንሣኤው፤ በዕርገቱና አንድ ቀን ሰዎች ሁሉ በሚያቀርቡለት ስግደት ከብርን ያገኛል። ፕሪሚሊያኒስቶች ግን ምንም እንኳ ይህ ክፍል በወንጌሉ አማካኝነት ኢየሱስ እንዴት የዓለም ምስክር እንደሚሆን ቢያመለክቱም፤ ቀጥተኛ ፍጻሜ የሚያገኙት ግን ኢየሱስ ከኢየሩሳሌም ሆኖ በዓለም ላይ ለመግዛት በከብር ወደ ምድር በሚመለስበት ወቅት ነው ይላሉ። የመሢሐ መንግሥት በዓለም ሁሉ ይስፋፋና ኢየሱስ የዓለም ንጉሥ ይሆናል።)

3. እግዚአብሔር የሰጠውን ደኅንነት የመቀበያው መንገድ (ኢሳ. 55:6-7)

እግዚአብሔር ስለ ደኅንነትና ያንን ደኅንነት ለመቀበል ከአይሁዶችም ሆነ ከእኛ ስለሚፈለጉት መመዘኛዎችም የሚከተለውን ገልጾአል።

ሀ. እግዚአብሔር በሚገኝበት ጊዜ ፈልጉት። በዚህ ዓረፍተ ነገር ውስጥ ሁለት ጠቃሚ ቁም ነገሮች አሉ። በመጀመሪያ፤ ደኅንነት ተግባርን የሚጠይቅ ልምምድ ነው። አይሁዶች በሙሉ ኃይላቸው የደኅንነት ምንጭ የሆነውን እግዚአብሔርን መፈለግ ይገባቸው ነበር። ይህ ግን እግዚአብሔር ስለጠፋ ፈልጎ የማግኘት ጉዳይ ሳይሆን ወደ እርሱ ከቀረቡ ሊረዳቸው እንደሚችል ለማሳየት ነው። ኢየሱስ ይህንኑ በሙሉ ልብ እግዚአብሔርን የመፈለግ ሁኔታ አንዲት ዕንቁ ለመግዛት ያለውን ንብረት ስለሸጠው ግለሰብ በተናገረው ምሳሌ አብራርቷል (ማቴ. 13:45-46)። በተመሳሳይ ሁኔታ እግዚአብሔር የሚያመጣው ደኅንነት እጅግ አስፈላጊ በመሆኑ ሌላው ነገር ሁሉ እግዚአብሔርንና ደኅንነትን ከማግኘቱ ቀጥሎ በሁለተኛ ደረጃ የሚታይ ይሆናል። ኢሳይያስ ይህንን ሂደት እግዚአብሔርን እንደ መጥራት አድርጎ ገልጾአል። ይህም ውኃ ውስጥ ሊሰጥም ያለ ሰው «አድኑኝ!» እያለ የሚያሰማው ዓይነት ድምፅ ነው። ሁለተኛ፤ እግዚአብሔር የማይገኝበት ጊዜ ይኖራል። እግዚአብሔር አድራሻ በመቀየሩ ምክንያት የማይገኝበት ወይም

የኃጢአተኞችን ጥሪ ለመስማት ጀርድ የሚደፈንበት ጊዜ የለውም። ሰው እግዚአብሔርን ከልቡ ፈልጎ፣ «ይቅርታ አድርግልኝና አይመቸኝም» ያለበት አጋጣሚ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አልተመዘገበም። ነገር ግን በሁለት ምክንያቶች እግዚአብሔር አይገኝም።

1. ለረዥም ጊዜ እግዚአብሔርን የማግለሉ ሂደት በሰውየው ልብ የሚፈጥረው ድንዳኔ ይኖራል። ቀስ በቀስ እግዚአብሔርን የመፈለግና የመጥራት ችሎታው ይቀንሳል። ልቡ በኃጢአትና በትዕቢት ይደነድናል። እግዚአብሔር ደኅንነትን ሊሰጠው በሚችልበት መልኩ ራሱን አያዋርድም። ስለሆነም ሰውየው ስለማይፈልገው እግዚአብሔር አይገኝለትም።

2. የፍርድ ዘመን ይደርስና ወደ እግዚአብሔር የመመለሻውና እርሱም የሚገኝበት ጊዜ ያልፋል። አይሁዶች ወደ ምርኮ በሄዱ ጊዜ ንስሐ ገብተው ከፍርድ የሚያመልጡበት ጊዜ አልፎ ነበር። እንደዚሁም አንድ ሰው ሲሞት እግዚአብሔርን የመፈለጊያና ይቅርታ የመጠየቂያ ጊዜ ያልፍበታል። የንስሐና የይቅርታ ሳይሆን የፍርድ ጊዜ ይሆናል።

ለ. ከክፉ መንገዳቸውና አሳባቸው መመለስ ያስፈልጋቸው ነበር። ደኅንነት የሚመጣው የቀረበልንን እውነት በመቀበላችን ብቻ ሳይሆን ሕይወታችንን እግዚአብሔር ለሚጠይቀው መንገድ በማስገዛታችን ጭምር ነው። ስለሆነም ደኅንነት ተግባራዊ የሚሆነው እግዚአብሔርን ከማያስከብርና ከትእዛዛቱ ጋር ከማይጣጣም ሕይወት በመራቅ ነው። ኢሳይያስ ልንተዋቸው የሚገቡንን ሁለት የዓመፀኛ ሕይወት ገጽታዎች አቅርቦአል። የመጀመሪያው፣ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚጥስ የሕይወት ዘይቤ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ስለ «መንገድ» በሚናገርበት ጊዜ ስለምንፈጽማቸው ማንኛውም ዓይነት የሕይወት ተግባራት መናገሩ ነው። በክርስቶስ ስናምን አዲስ ፍጥረት መሆናችን በ2ኛ ቆሮንቶስ 5:17 ተገልጿል። አሮጌው የሕይወት ልማድ (የኃጢአት መንገድ) ተወግዶ በአዲስ የሕይወት ዘይቤ እንመላለሳለን። ለዳነ ሰው በሕይወት ለውጥ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ መኖሩ የማይሞከር ነገር አይደለም። ሁለተኛ፣ ሰው የሚለወጠው እንዳሰበው ነው። አእምሮ የተግባር ምንጭ ነው። ስለሆነም የችግሩን ሥር ማለትም የአስተሳሰብ አቅጣጫን ሳያስተካክሉ ተግባርን ለመለወጥ መጣሩ በቂ አይደለም። ኢየሱስ የነፍስ ገዳይነትንና የዝሙትን ተግባራት ብቻ ሳይሆን የእነዚህ ተግባራት መነሻ የሆኑትን የምኞትና የቁጣ አሳቦች እንድናስወግድ አዞናል (ማቴ. 5:21-28 አንብብ)። ጳውሎስ በአእምሯችን መታደስ እንድንለወጥ የነገረን ለዚህ ነው

(ሮሜ 12:1-2)። ለተግባራችን ለውጥ የሚያመጣው ይኼ ብቻ ነው። ምንም እንኳ ደኅንነት የእግዚአብሔር ስጦታ በመሆኑ በሥራችን ባናገኘውም፤ ደኅንነት ሁልጊዜም ለእግዚአብሔር ክብር ለመኖር እንድንሻ በማድረግ ሕይወታችንን ይለውጠዋል።

4ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በምናስበውና በምናደርገው ነገር መካከል ያለው ግንኙነት ምንድን ነው? በክርስትና ሕይወት አስተሳሰባችንን መለወጥ እጅግ አስፈላጊ ነገር የሚሆነው ለምንድን ነው? ለ) በኢየሱስ ክርስቶስ ባመንህ ጊዜ መንገድህ እንዴት እንደተለወጠ ግለጽ። ሐ) አስተሳሰብህ እንዴት እንደተለወጠ ግለጽ። መ) በአሁኑ ሰዓት አስተሳሰብህን በመለወጥ አኗኗርህን ለመለወጥ የምታከናውናቸው ተግባራት ምንድን ናቸው?

ሐ. ወደ እግዚአብሔር መመለስ ያስፈልጋቸዋል። በመጽሐፍ ቅዱስ መመለስ ማለት ከኃጢአት ሕይወትና ከፈጸምናቸው ልዩ ልዩ ኃጢአቶች ተመልሶ ከእግዚአብሔር ጋር መመላለስ ነው። ብዙ ክርስቲያኖች በንስሐ፣ ልቅሶና የይቅርታ ጥያቄዎች አልፈው ሲያበቁ ንስሐ ገብቻለሁ ካሉት ኃጢአት ርቆ ለእግዚአብሔር መቀደስ ይሳናቸዋል። እግዚአብሔር አይሁዶች ከኃጢአት ሕይወታቸው እንዲመለሱ ከተናገረ በኋላ አሁን ወደ እርሱ እንዲመጡ ይጠይቃቸዋል። እነዚህን ሁለት ነገሮች ማለትም ኃጢአትን መተውና ለእግዚአብሔር ራሳቸውን አስገዝቶ የመኖሩን ቁርጥ ውሳኔ ተግባራዊ ካደረጉ ከምሕረት አምላክ ጋር ይገናኛሉ። እንደ እግዚአብሔር ይቅርታን ለማድረግ የሚፈቅድ ማንም የለም። እግዚአብሔር ይቅርታ የማያደርግላቸው ኃጢአቶች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተዘርዝረው አልተቀመጡም። እነዚህን ሁለት ቅድመ-ሁኔታዎች ማለትም ከኃጢአት ተመልሶ ለእግዚአብሔር የመገዛትን ተግባር ከፈጸምን፤ እግዚአብሔር ታላቅ አምላክ እንደመሆኑ የትኛውንም ኃጢአት ይቅር ይላል። (ይህ አንድ ሰው ከቀረበበት ክስ በይቅርታ መታለፉን የሚያመለክት የሕግ ቃል ነው። ሰውዬው ሆን ብሎ ጥፋት ቢፈጽምም ቅጣቱ ተነሥቶለታል። በአንዳንድ አገሮች ፕሬዚዳንቱ ወይም ጠቅላይ ሚኒስትሩ ከዓማኒያን ጋር ወግነው ለተቃወሟቸው ሰዎች ይቅርታ ያደርጋሉ። እነዚህ ሰዎች ያለምንም ክስ ወደ ተለምዷዊ ሕይወታቸው ሊመለሱ ይችላሉ። በተመሳሳይ ሁኔታ ኃጢአት መፈጸማችንን እግዚአብሔርም እኛም እናውቀዋለን። ነገር ግን ኢየሱስ ክርስቶስ ለእኛ በመሞት የኃጢአትን ዋጋ ስለከፈለ በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል የቀረበልንን ስጦታ ስንቀበል ከኃጢአት ቅጣት በነፃ ያሰናብተናል።) በታሪክ ሁሉ እግዚአብሔር እንደ ጳውሎስና በመስቀል ላይ ከክርስቶስ ጎን ተሰቅሎ የነበረውን

ዓይነት ነፍሰ ገዳዮችና አሳዳጆች ያለተጨማሪ ቅድመ-ሁኔታ አምነው ሲቀበሉት ይቅር ብሏቸዋል።

5ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከዚህ ምንባብ ስለ ንስሐ፣ ይቅርታና ደኅንነት ምን እንማራለን? ለ) ከላይ ከሁሉ የተመለከትናቸውን ነጥቦች ጠቅለል አድርገህ በአንድ አንቀጽ በመጻፍ እንዴት የደኅንነትህ አካላት ሆነው እየተከናወኑ እንዳሉ ግለጽ።

4. የእግዚአብሔርና የሰው መንገድ ንጽጽር (ኢሳ. 55:8-9)

እንደ ሰዎች ከምንጋፈጣቸው ችግሮች አንዱ እግዚአብሔር እንደኛው ያስባል ብለን መገመታችን ነው። በእኛ ላይ ለተፈጸሙት የፍትሕ አልበኝነት በደሎች ይቅርታን ሳይሆን በቀልን እናስቀድማለን። እግዚአብሔር ግን ከበቀል ይቅርታን ፊት ያስቀድማል። እኛ ለይቅርታ የሚከብዱ አንዳንድ ኃጢአቶች እንዳሉ እናስባለን። እግዚአብሔር ግን አንዳንዶቹን ትላልቅ ሌሎችን ደግሞ ትናንሽ አድርጎ ሳይመለከት ኃጢአትን ሁሉ እንደ ዓመፅ ይቆጥራል። ይህንንም ኃጢአት ይቅር ብሎ የቀድሞውን ግንኙነት ለማደስ ይፈልጋል። እኛ እግዚአብሔር ኃጢአታችንን እየተናዘዘን ቀደም ሲል የተፈጸመውን ሳንዘነጋ በጭቃው ውስጥ እንድንከባለል የሚፈልግ ይመስለናል። እግዚአብሔር ግን በነፃና ሙሉ ለሙሉ ይቅርታን የሚያደርግ ሲሆን፣ ለፈጸምነው ስሕተት ከፍታን አይሻም። እኛ ለቀድሞው ኃጢአታችን ማካካሽ የሚሆኑትን ታላላቅ ተግባራት እንድንፈጽም እንደሚጠይቅ እናስባለን። እነዚህ ሁሉ ሰዎች ስለ ደኅንነት ሂደት የሚይዟቸው ተፈጥሯዊ የሰዎች አሳቦች ናቸው።

በተለይ ደኅንነትን አስመልክቶ የእግዚአብሔር መንገዶችና አሳቦች እጅግ የተለዩ በመሆናቸው አሳባችንን ከተገለጠው አሳቡ ጋር ለማነጻጸር መጣር ይኖርብናል። መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔርን አንዳንድ አሳቦችና መንገዶች ይነግረናል። ኃጢአትን የሚቀጣባቸውን ወይም በረከትን የሚሰጥባቸውን አንዳንድ ምክንያቶች እናውቃለን። ነገር ግን የእግዚአብሔርን መንገዶች ሙሉ ለሙሉ አናውቅም። ከእኛ እጅግ የተለዩ በመሆናቸው ሙሉ ለሙሉ ልናውቃቸውም ከቶ አንችልም። እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ፍርዱን ያወረደው ሊያጠፋቸው ስለፈለገ ሳይሆን ንስሐ እንዲገቡና ከዚያ በኋላ ወደ አገራቸው እንዲገቡ ለማድረግ ነበር። እግዚአብሔር በከፉ አገሮች ተጠቅሞ ሕዝቡን ቀጥቷል። በኋላ ግን ለሕዝቡ ኃጢአት ልጁን ቀጣ። እነዚህ ሁሉ የሚያመለክቱት የእግዚአብሔር መንገዶችና አሳቦች ከሰዎች የተለዩና ማንም ከሚያስበው የላቁ መሆናቸውን ነው። ይህም እግዚአብሔር በአንድ ሁኔታ ውስጥ እያከናወነ ስላለው ነገር ዕቅዶቹን እንደሚያውቅ ሰው የመሰለንን ግምት እንዳንናገር ጠንካራ ማስጠንቀቂያ ሊሆንን ይገባል። የእግዚአብሔርን መንገዶችና አሳቦች

ሙሉ ለሙሉ ብናውቅ ከእርሱ ጋር እኩል ሆንን ማለት ነበር! የምናውቀው ነገር ቢኖር መንገዶቹና አሳቦቹ ከእኛው ይልቅ ከፍ ያሉ፤ ንጹሕ፤ አፍቃሪ፤ አስደናቂና ከምንገምተው ነገር ሁሉ በላይ ትክክል መሆናቸውን ነው።

ይህ በተለይም በደኅንነት ሂደት ውስጥ ተመልክቷል። የእግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ ከእኛው ሙሉ ለሙሉ ተቃራኒ ነው። ሰዎች ደኅንነትን ለማግኘት ሊሠሩ፤ እግዚአብሔር ግን በነፃ ይሰጣቸዋል። አንዳንድ ሰዎች የደረሰባቸውን በደል አይረሱም፤ እግዚአብሔር ግን በእርሱ ላይ የፈጸመውን በደል ይቅር ይለናል። ሰዎች ኃጢአትን የማሸነፊያው መንገድ ከሰዎች መደበኛ እንደሆነ ያስባሉ። እግዚአብሔር ግን ይቅርታን የማግኘቱ መንገድ ኃጢአት ማመንን በግልጽ ተናዞም ይቅርታ መጠየቅ እንደሆነ ያስተምራል። ሰዎች እግዚአብሔር የሚቀበለው እንደ እነርሱ የሚያስቡትን፤ እንደ እነርሱ የሚለብሱትንና እንደ እነርሱ የሚሠሩትን ብቻ እንደሆነ ያስባሉ። ስለሆነም ሰዎች በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ከማግኘታቸው በፊት እንዲለወጡ ይፈልጋሉ። እግዚአብሔር ግን ሰዎችን ባሉበት ሁኔታ ይቀበላቸዋል። የሚያሳስበው ልባቸው እንጂ ውጫዊ ተግባራቸው አይደለም። ሌሎች አስፈላጊ ነው ብለው ከሚያስቡት በላይ ሰውዬው የሚሄድበት አቅጣጫ ወደ እርሱ የሚያቀርበው ወይም የሚያርቀው መሆኑ ይበልጥ ወሳኝ መሆኑን ይገነዘባል። ሰዎች አንዱን ጎሳ ከሌላው ያበላልጣሉ። አይሁዶች ከአሕዛብ በላይ መሆናቸውን ይናገራሉ። እግዚአብሔር ግን ማንንም ከማንም ሳያበላልጥ እያንዳንዱን ጎሳና ግለሰብ እኩል ይወዳል። የእግዚአብሔር መንገዶችና አሳቦች ከእኛ ከሚለዩባቸው ሁኔታዎች ጥቂቶቹ እነዚህን ይመስላሉ።

በቤተ ክርስቲያናችንና በአካባቢያችን የምናስተላልፈውን የደኅንነት መልእክት መከለስ የሚያስፈልገን ለዚህ ነው። ሰዎች ደኅንነትን ለማግኘት ዝርዝር ጉዳዮችን መፈጸምና አለመፈጸም እንዳለባቸው የሚናገሩ ወንጌላውያን አሉ። መጠጥ ማቆም፤ አንዱን አስቀርቶ ሚስቶችን ሁሉ ማባረር፤ ዘላኖች ከሆኑ ልብስ እንዲለብሱ ማድረግ፤ ፊልም እንዳያዩ መከልከል፤ የተወሰነ የአለባበስ ዘይቤ እንዲከተሉ ማድረግና ሌሎችም በርካታ ደንቦች በምሳሌነት ሊጠቀሱ ይችላሉ። ወንጌላዊው የደኅንነትን ምርጫ የሚያቀርብለት ግለሰብ እነዚህን ሁሉ ካደረገ በኋላ ይሆናል። ይህ ግን የሰዎችን የደኅንነት መንገድ መከተል ነው። የእግዚአብሔር የደኅንነት መልእክት ሊቀበሉትና ከአጽናፊ ዓለሙ አምላክ ጋር ሕያው ግንኙነት ለመጀመር ለሚጠሙ ሰዎች ሁሉ ነፃ ነው። እግዚአብሔር የሚፈልገው ሰዎች ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ደኅንነት እንደሚያስፈልጋቸው ማመናቸውን፤ እግዚአብሔር

ይቅር እንዲላቸው መጠየቃቸውንና ሕይወታቸውን ለእርሱ ለማስገዛት መወሰናቸውን ብቻ ነው። ይህም እግዚአብሔር ግለሰቡን ከውስጥ ወደ ውጭ የሚለውጥበትን የሕይወት ዘመን ሂደት ለመጀመር በሩን ወለል አድርጎ ይከፍተዋል።

6ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የእግዚአብሔርን ዕቅድ በመጠራጠር ምክንያት በአንተ ወይም በሌላ ሰው ላይ የደረሱትን አንዳንድ ነገሮች ዘርዘር። ለ) እግዚአብሔር ይህ እንዲፈጸም የፈቀደባቸውን አንዳንድ ምክንያቶች የተመለከትህባቸውን መንገዶች ግለጽ። ሐ) ስለ ደኅንነትህ ስታስብ፤ እግዚአብሔር እንደ ሰው መንገድና አሳብ ያላስተናገደህ መሆኑ የሚያስደስትህ ለምንድን ነው?

5. የእግዚአብሔር ቃል የእግዚአብሔርን ዕቅዶች ይፈጽማል (ኢሳ. 55:10-11 አንብብ)

ከይሁዳ ምርኮና ከአይሁዶች ወደ አገራቸው መመለስ ቀደም ብሎ እግዚአብሔር በነቢያቱ አማካኝነት ለሕዝቡ ስለሚሆነው ነገር ገልጦላቸዋል። እግዚአብሔር አንድ ቀን አይሁዶችን ወደ አገራቸው እንደሚመልሳቸው ቃል ገብቶላቸዋል። አንድ ቀን መሢሐ እንደሚመጣና ለሕዝቡና ለዓለም ኃጢአት እንደሚሞት ቃል ገብቶላቸዋል። አንድ ቀን ጽድቅንና ፍርድን የተሞላ መንግሥት በምድር ላይ እንደሚመሠረት ቃል ገብቶላቸዋል። የእግዚአብሔር ቃልና ተስፋ የእግዚአብሔርን መኖር ያህል እውነት ነበሩ። ስለሆነም ዘመኑ ምንም ያህል ጭጋጋማ ቢሆን ወይም ነገሮች ምንም ያህል ተስፋ የሌላቸው ቢመስሉም፤ እግዚአብሔር ከቃሉ ኋላ ቆሞ የተናገረውን እንደሚፈጽም አረጋግጧል። ይህ ዝናብና በረዶ ምድርን አረስርሰው ለእህል ምርት ሁኔታዎችን እንደሚያመቻቹ ሁሉ እርግጠኛ ነው።

እግዚአብሔር ቃሉ እርሱ የሰጠውን ተስፋ እንደሚፈጽም ገልጾአል። የእግዚአብሔር ቃል በሰው ልብ ውስጥ የንስሐን ዘር ይዘራል። የመንፈስ ቅዱስ ውኃ በመጠጣት ያ ዘር የሕይወትን ለውጥ ያስከትላል። እግዚአብሔር ቃሉን ሲልክ፤ በዘፍጥረት የመጀመሪያ ምዕራፍ የአፉ ቃል ፍጥረትን እንዳስከተለ ሁሉ ሁልጊዜም ዓላማውን ያሳካል። (ይህ ብዙዎች የእግዚአብሔርን ቃል እንደተናገሩ እያወጁ የልባቸውን አሳብ ከሚያስራጩበት ሁኔታ የተለየ ነው። ከእግዚአብሔር መጡ የሚባሉትን ጩምሮ የሰዎች ቃላት ኃይል የላቸውም።) የእግዚአብሔር ቃል እንደዚህ ኃይል የሚሆነው ለምንድን ነው? ቃላት በራሳቸው ኃይል አላቸውን? የላቸውም! ነገር ግን ከእግዚአብሔር ቃላት በስተ ጀርባ የእግዚአብሔር ኃይልና ባሕርይ እንዳለ መገንዘብ ይኖርብናል። እግዚአብሔር የተናገረውን ቃል ለመፈጸም ሰማይንና ምድርን ያነቃንቃል። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኘው የተስፋ ቃል

ሁሉ እንደሚፈጸም አማኞች በርግጠኝነት ሊተማመኑ የሚገባቸው ለዚህ ነው። ነገር ግን የተስፋ ቃሎቹ ምን እንደሆኑ መገንዘባችንን ማረጋገጥ አለብን። ብዙውን ጊዜ የተስፋ ቃሎቹን ከዓውደ ንባባቸው ውጭ በመውሰድና አንዱን ነጥሎ በማውጣት የማይሉትን እንዲሉ እናደርጋለን። እግዚአብሔር ቃሉን የሰጠው ለአንድ ዓላማ ከሆነና እኛ ግን ለሌላ ዓላማ ልንጠቀምበት ብንሻ እግዚአብሔር እኛ በፈለግንበት መንገድ እንደሚፈጸም የሚያመለክት ነገር የለም። የውሸት ተስፋዎችን ለራሳችን ስለምንሰጥ እግዚአብሔር እነዚያን ተስፋዎች ለመፈጸም የገባልን ዋስትና የለውም። ተፈጻሚነት የሚኖረው ከጠቅላላው የመጽሐፍ ቅዱስ አሳብ ጋር የሚዛመደው የእግዚአብሔር ቃል ብቻ ይሆናል። እነዚህኞቹን ለመፈጸም እግዚአብሔር ራሱ ተግቶ ይሠራል።

ስንመሰክር፡ ስናስተምርና ስንሰብክ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን ብቻ እንድንነጋገር ከሚያስገድዱን ምክንያቶች አንዱ ይኸው የእግዚአብሔር ቃል እውነትነት ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገረውን በምናውጅበት ጊዜ መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔርን ቃል በመጠቀም የሰዎችን ልብ ይነካል። ሰዎች በልጅነታቸው በቃል ያጠኑት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ከዓመታት በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ወደ እግዚአብሔር ይመልሳቸዋል።

7ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር ቃሉን በኃይል ሲጠቀም ያየህበትን ሁኔታ ግለጽ። ለ) ብዙውን ጊዜ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር ያልተናገረውን የተስፋ ቃል በትክክል ባለመረዳት ሲያዛቡት ያየህበትን ሁኔታ ግለጽ። ሐ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በእግዚአብሔር ቃል ላይ የተመሠረተ ትምህርትና ምስክርነት ስለማቅረብ ከዚህ ክፍል ምን ሊማሩ ይችላሉ?

6. እግዚአብሔር ደኅንነቱን ለሚቀበሉት የሚያመጣው በረከት (ኢሳ. 55:12-13 አንብብ)

ኢሳይያስ እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ከባቢሎናውያን በማዳን የሚያጎናጽፋቸውን ብሔራዊ ነጻነት በመመልከት ሕዝቡ ከምርኮኛነት ተላቅቀው ወደ አገራቸው በሚመለሱበት ጊዜ የሚለማመዱትን ደስታ ተጋርቷል። ይሁዳ በምርኮኛነት በተሰደደ ጊዜ እግዚአብሔር ምድሪቱ በእሾህና በኩርንችት እንደምትሞላ ተናግሮ ነበር (ኢሳ. 5:6፤ 32:13)። እግዚአብሔር የሚያመጣው ደኅንነት ምድሪቱን ይለውጣታል። በእሾህ ፈንታ እንደ ጥድና ባርሰነት ዓይነት ጠቃሚ ዛፎች ይበቅላሉ። ሕዝቡ ወደ ይሁዳ በሚመለሱበት ጊዜ ልባቸው በደስታ ባሕር ይጥለቀላታል። ወደ ተስፋይቱ አገር የሚያደርጉት ጉዞ በሰላም መለዩ ይታጀባል። ኢሳይያስ ያንን የደስታ ጊዜ በተምሳሌታዊ ቋንቋ ለመግለጽ ሲል ተራሮችና ኮረብቶች ሳይቀር በደስታ እንደሚዘምሩ ተናግሯል። ዛፎችም አብረዋቸው ያጩበጭባሉ። እግዚአብሔር ለሕዝቡ የወጠነው

ዕቅድ ተግባራዊ በሚሆንበት ጊዜ ፍጥረት ሁሉ ደስ በመሰኘት የተፈጠረለትን ዓላማ ያሟላል።

ይሁንና፤ አይሁዶች ከባቢሎን ወደ አገራቸው በተመለሱበት ጊዜ ይህ በአነስተኛ ደረጃ ብቻ እንደተፈጸመ ግልጽ ነው። ደስታው የሚልቅባቸው በርካታ የማዳን ጊዜያት በእግዚአብሔር አእምሮ ውስጥ እንደነበሩ እንገንዘባለን። በመጀመሪያ፤ በመንፈስ ቅዱስ ኃይል የእግዚአብሔር ቃል ግለሰቦችን ወደ ደኅንነት በሚያመጣበት ጊዜ የዳነውን ሕዝብ እግዚአብሔር በደስታ ይቀላቀላሉ። ከዓለም የተመረጡና ከእግዚአብሔር ጋር የታረቁ አዲስ ሕዝቦች ሆነው በእግዚአብሔር ደስ መሰኘታቸውን በአንድነት ይገልጻሉ። ከቤተ ክርስቲያን የአምልኮ ፕሮግራም ዐበይት ዓላማዎች አንዱ ይኼ ነው። በግል ደረጃ እግዚአብሔር ያዳናቸውና ከእርሱ ጋር በግል ኅብረት የሚያደርጉ ሰዎች አንድ ላይ ሆነው ምስጋናቸውንና ደስታቸውን የሚገልጹበት አጋጣሚ ይኸው ነውና። አንድ ላይ ሆነው በእግዚአብሔር ይመራሉ። አንድ ኃጢአተኛ ንስሐ ገብቶ ወደ እግዚአብሔር በሚመለስበት ጊዜ ፍጥረት ሁሉ በኅብረት ደስታውን ይገልጻል (ሉቃስ 15:3-7)።

ሁለተኛ፡ በመጨረሻው ዘመን እግዚአብሔር ለሰዎች ሁሉ የወጠነው ዕቅድ ሙሉ ለሙሉ ሲፈጸም፤ መሢሔ በትረ መንግሥቱን ሲጨብጥ፤ እግዚአብሔር ዓለምን ዳግም ሲፈጥርና ዘላለማዊ መንግሥቱን ሲመሠርት፤ ሙሉና የማጠቃለያው ደኅንነት ተግባራዊ ይሆናል። በዚያን ጊዜ የኃጢአት እርግማን ሁሉ በመወገዱና እግዚአብሔር በጽድቅና በፍትሕ በመግዛቱ ምክንያት የዓለም ሕዝቦችና ፍጥረት ሁሉ በአንድነት ደስታቸውን ይገልጻሉ።

እግዚአብሔር ለሕዝቡ ደኅንነትን የማምጣቱ ውጤት ምን ይሆናል? ዓለም በሙሉ እግዚአብሔር ይህንን እንዳደረገ ያውቃል። በዚህም ምክንያት ሕዝቡን ከግብፅ ባወጣበት ጊዜ እንደነበረው የእግዚአብሔር ስም ይገንናል (ኢያሱ 2:8-11፤ ኢሳ. 63:12)። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ያከናወነው ተግባር በመታወቁ ለትውልዶች ሁሉ ዘላለማዊ ምልክት ይሆናል። እግዚአብሔር የተስፋ ቃሎቹን የሚፈጽመውና በሰው ልጆች ሕይወት የሚሠራው ዓለም በሙሉ ማንነቱን ተገንዝቦ እንደሚገባው እንዲያመልከውና እንዲያከብረው ነው። በዚህ ክፍል ውስጥ የቀረበው ምሳሌ ጥንታዊ ነገሥታት አንድን ሕዝብ በሚማርኩበት ጊዜ ከሚያደርጉት የተወሰደ ነው። ለከብራቸው ሐውልት ያቆሙ ነበር። ለእግዚአብሔር ግን የሚቆመው ሐውልት የተለወጠ ማኅበረሰቦች የሚገኙባት ዓለም ትሆናለች። እነዚህ ቅዱሳን አማኞች የእግዚአብሔርን ባሕርይ ይገልጻሉ።

8ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ከዚህ ክፍል ልንማራቸው የምንችላቸው ዐበይት የደኅንነት ትምህርቶች ምንድን ናቸው? ለ) የደኅንነትን ዐበይት ክፍሎች በማካተት አንድ አጭር አንቀጽ ጻፍ። በአንቀጹ ውስጥ ደኅንነት እንዴት እንደሚሰጥ፣ ሰው እንዴት እንደሚድንና ከዳነ በኋላ ምን እንደሚከሰት ግለጽ።

ሁለተኛ ቀን

ኢሳይያስ 56

ከሰው ልጆች ዝንባሌዎች አንዱ ሰዎችን በቡድን በመለያየት ከፊሉን የመልካም ዕድል ተጠቃሚ ማድረግና የተቀረውን ማግለል ነው። ይህ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በአያሌ መንገዶች ይንጸባረቃል። አንደኛ፡ ከተወሰነ ጎሳ የመጡ ሰዎች የመሪነት ስፍራውን፣ የቋንቋ ክብሩንና ሌሎችንም የቤተ ክርስቲያን ውስጥ ጥቅማ ጥቅሞችን ለራሳቸው ያደርጉታል። የሌላው ጎሳ አባላት የእንቅስቃሴው ተሳታፊዎች ሳይሆኑ በርቀት የዚያን ጎሳ ምርጫዎች ለመከተል ይገደዳሉ። ሁለተኛ፡ በኢኮኖሚ ረገድ በብዙ ቤተ ክርስቲያናት ውስጥ ለተማሩት ወይም ለሀብታሞች ከፍተኛ ክብር ይሰጣል። ያልተማረ ድሃ ገበሬ ካለ ከማያስፈልጉት ሰዎች ምድብ ይገባል። የአስተዳዳሪዎቹ እንቅስቃሴ፡ «እየመጣህ ማምለክ ትችላለህ። ነገር ግን የመሪነት ሥልጣን ውስጥ አትገባም!» የሚል መልእክት ያስተላልፋለታል። ሦስተኛ፡ ሴቶች የወንዶችን ያህል የአገልግሎት ተሳትፎ እንዲያበረክቱ አይፈቀድላቸውም። እነዚህ ሦስት ነጥቦች በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዴት የቡድን ልዩነት እንደሚፈጠር ለማሳየት የቀረቡ ጥቂት አሳቦች ብቻ ናቸው።

በብሉይ ኪዳን ዘመንም እንዲህ ዓይነት ሁኔታ ነበር። በመገናኛ ድንኳንና በቤተ መቅደስ ማምለክ የሚችሉት አይሁዶች ብቻ ነበሩ። አይሁዳውያን ሴቶችና አሕዛብ እውነተኛው አምልኮ ከሚካሄድበት ስፍራ እንዲርቁ ይደረግ ነበር። አንድ አሕዛብ (የውጭ አገር ዜጋ) በእስራኤል ውስጥ ምንም ያህል ረዥም ዘመን ቢቆይ፣ ወደ ቤተ መቅደሱ የመግባት መብት አልነበረውም። አካል ጉዳተኞችም እንዲሁ መድልዎ ይፈጸምባቸው ነበር። ኢሳይያስ ምዕራፍ 56 እነዚህ ክፍፍሎች የሚወገዱበትና ሰዎች ሁሉ የደኅንነትን ደስታ የሚጋሩበት ዘመን እንደሚመጣ ይናገራል።

9ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ ምዕራፍ 56ን አንብብ። ሀ) የደኅንነት ቀን ስለደረሰ አይሁዶች ምን ማድረግ ነበረባቸው? ለ) ያ የደኅንነት ቀን በሚመጣበት ጊዜ የሚከሰተው ነገር ምንድን ነው? ሐ) በእግዚአብሔር ለመባረክ አንድ ሰው ምን ማድረግ ነበረበት? (ቁ. 2)። መ) አሕዛብ ከእንግዲህ ሊያማርሩበት የማይገባው ነገር ምንድን ነው? ለምን? ሠ) አብያተ ክርስቲያናት ከእንግዲህ ሊያማርሩበት የማይገባው ነገር ምንድን ነው? ለምን? ረ) የቤተ መቅደሱ አዲስ ስም ምን ይሆናል? (ቁ. 7)። ይህ ዛሬ ስላለው የቤተ ክርስቲያን ሚና ምን ያስተምረናል? ሰ) በቁጥር 8 እግዚአብሔር

የሚናገረው ስለ ምን ዓይነት መሰብሰብ ነው? ሸ) እግዚአብሔርን ለመታዘዝ በማይፈልጉ ኃጢአተኞች ላይ የሚደርሰው ነገር ምንድን ነው? ቀ) ኃጢአተኞች የተገለጹት እንዴት ነው? እግዚአብሔር ይህን ሲል ምን ማለቱ ነው?

የተለወጠ ሕይወት ማረጋገጫ ሳይታከልበት እንዲሁ ድኛለሁ ማለቱ ውሸት ነው። አንድ ሰው የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ የሚያመለክተው እጅ ማንሣት ወይም ሰባኪው የተናገራቸውን ቃላት መድገሙ አይደለም። ዋናው የአንድ ሰው ሕይወት የኢየሱስ ክርስቶስን መስሎ መለወጡ ነው። ኢሳይያስ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚከተል ሕይወት የሚኖር ሰው ደኅንነትን እንዳገኘና በእግዚአብሔር የተባረከ መሆኑን ገልጾአል። ለራሳቸው ጥቅም ብቻ የሚሯሯጡ ግለሰቦች ግን የእግዚአብሔርን ኃይለኛ ፍርድ ይጋፈጣሉ።

(ማስታወሻ፡ አብዛኞቹ ምሁራን በዚህ ስፍራ አዲስ ክፍል እንደተጀመረ ያስባሉ። ኢሳይያስ 40-55 የተጻፈው በባቢሎን የነበሩት አይሁዶች ወደ አገራቸው እንዲመለሱ ለማበረታታት ነበር። ኢሳይያስ 56-66 የተጻፈው ሕዝቡ ወደ አገራቸው ከተመለሱ በኋላ እግዚአብሔር እንደሚፈልገው እየኖሩ እንዳልሆነ በሚያሳይ መልኩ ነበር። ኢሳይያስ ከኃጢአታቸው እንዲመለሱ ካስጠነቀቃቸው በኋላ፣ እግዚአብሔር ሕዝቡ የሚናፍቀውን የጽድቅ መንግሥት ወደሚገልጽበት የመጨረሻ ዘመን አመልክቷል። የኢየሱስ ክርስቶስ ዋነኛው መገለጫ እንደ ድል ነሺ ንጉሥ ለመታዘዝ የማይፈልጉትን መቅጣትና የጽድቅ መንግሥቱን ማምጣት ነው። ይህ ክፍል በአይሁዶች ላይ ከማተኮር ይልቅ እግዚአብሔር ለዓለም ሁሉ ስላለው ዕቅድ ያስረዳል።)

1. በሕይወታቸው እግዚአብሔርን ለሚያስከብሩ ሰዎች የሚሰጡ በረከቶች (ኢሳ. 56:1-8)

ሀ. በእግዚአብሔር ለመባረክ የሚያስፈልጉ አጠቃላይ ቅድመ ሁኔታዎች (ኢሳ. 56:1-2 አንብብ)

እንደ እግዚአብሔር ልጆች የሕይወታችንን መለወጥ የምናሳይባቸው አያሌ መንገዶች አሉ። የእግዚአብሔርን ቃል ማጥናትና መጸለይ ስንጀምር ከእግዚአብሔር ጋር ያለን ግንኙነት ይለወጣል። ይበልጥ እውነተኛነት፣ አፍቃሪዎች ስንሆንና እንደ ኢየሱስ ክርስቶስ ይበልጥ በመንፈስ ቅዱስ ፍሬ እየተሞላን ስንሄድ ባሕርያችን ይለወጣል (ገላ. 5:22-23)። ውጫዊ ተግባራችንም እንዲሁ ይለወጣል። እግዚአብሔርን በመታዘዝ እየተመላለስን መሆናችንን የሚገልጹት እነዚህ ውጫዊ ተግባራት ናቸው። ኢሳይያስ በዳነ ወይም እግዚአብሔር በባረከው ሰው ሕይወት ውስጥ የሚከተሉት ነገሮች እንደሚከሰቱ ገልጾአል።

1. የእግዚአብሔር ልጆች ፍርድን ይጠብቃሉ፤ ጽድቅንም ያደርጋሉ። የእግዚአብሔር ልጆች አንድን ጎሳ ከሌላው አያበላልጡም። በሰዎች ኢኮኖሚያዊ ይዘት ላይ ተመሥርተው አያዳሉም። ትክክለኛ የሆነውን ፍትሐዊ ተግባር ይፈጽማሉ። ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ተስማምተው ይኖራሉ። አይዋሹም፤ አይቆጡም፤ ዝሙትን ይጸዩሉ። ወዘተ... የጎዳና ተዳዳሪዎችን፤ መበለቶችንም ሆነ ነገሥታትን ሁሉንም በፍቅርና በአክብሮት ያስተናግዳሉ። የእግዚአብሔር ልጆች ትክክለኛ የሆኑትን ነገሮች በማድረግ ልማድና የእግዚአብሔርን ቃል በመፈጸም ይመላለሳሉ።

10ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ብዙውን ጊዜ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚታዩትን ፍትሕ አልበኝነቶች ዘርዘር። ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች እነዚህ ነገሮች እንዲከሰቱ የሚፈቅዱት ለምንድን ነው? ሐ) ፍትሕን ለመጠበቅና ትክክለኛውን ተግባር ለመፈጸም የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና ምእመናን ሊያደርጉት የሚገባው ነገር ምን ይመስልሃል?

ኢሳይያስ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለምን የዚህ ዓይነቱን አኗኗር መከተል እንደሚኖርባቸው ገልጾአል። ሁለት ምክንያቶች አሉ። የመጀመሪያው ምክንያት የእግዚአብሔር ማዳን መቅረቡ ነው። ይህ በምርኮ ለነበሩት አይሁዶች እግዚአብሔር እነርሱን ነፃ የሚያወጣበት ጊዜ መቃረቡን የሚያመለክት ነበር። እግዚአብሔር እንዲባርካቸውና ከባርነት እንዲያወጣቸው እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ መመላለስ ይኖርባቸው ነበር። በተመሳሳይ ሁኔታ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እኛን ወደ መንግሥተ ሰማይ ለመውሰድ የሚገለጥበት የመጨረሻው ደኅንነታችንም ተቃርቧል። የእግዚአብሔርን ፍርድ እንዳንጋፈጥ እርሱን በሚያስደስት መልኩ ልንኖር ይገባል። ወደፊት በዘላለም ሕይወት የሚኖረንን ዕድል የሚወስን ኑሮ የምንመራው አንድ ጊዜ ብቻ ነው። ይህም አሁን በምድር ላይ የምንኖረው ሕይወት ነው። ከሞትን በኋላ ዳግም የቀድሞውን ሕይወት የምንኖርበት ዕድል አይኖረንም። እግዚአብሔር ከዚህ ክፉ ዓለም ሊያወጣን እየመጣ ነው። ስለሆነም እርሱ በሚመጣበት ጊዜ የማያሳፍረንን ሕይወት መኖር አለብን።

ሁለተኛ፡ የእግዚአብሔር ጽድቅ ሊገለጥ ተቃርቧል። በዚህ ምድር በሰዎች ላይ የሚታየው ጽድቅ በሰማይ ያለው የእግዚአብሔር ፍጹም ጽድቅ ነጻብራቅ ነው። እግዚአብሔር ሊያድነን ብቻ ሳይሆን ሙሉ ለሙሉ ጽድቅ ወደሆነው መንግሥቱ ሊያስገባንም ቃል ገብቷል። ከባቢሎን የተመለሱት አይሁዶች የእግዚአብሔርን መንግሥትና ጽድቅ በሚገልጹበት ጊዜ የይሁዳ ሕዝብ እንደገና ይቆም ነበር። ይሁንና፤ ኢሳይያስ መሢሔ ፍጹም ጽድቅ የሰፈነበትን መንግሥት እንደሚመሠርት እየገለጸ ነበር።

ነገር ግን ጽድቁ ገና ወደፊት የሚመጣ በመሆኑ የብሉይ ኪዳን አይሁዶችም ሆኑ የአዲስ ኪዳን አማኞች አላገኙትም። ዛሬ ያለነው ፍትሕ አልበኝነትና ጭቆና በተንሰራፈበት ምድር ላይ ነው። የእግዚአብሔር ሕዝብ በጽድቅና በፍትሕ በሚኖሩበት ጊዜ በአካባቢያቸው የሚገኙ ሰዎች የሚፈጽሟቸውን የኃጢአት ተግባራት እየተመለከቱ ከዓላማቸው ማፈግፈግ የለባቸውም። ይልቁንም እግዚአብሔር አንድ ቀን ልጆቹን ለማስፈር እያዘጋጃት ያለችውን የጽድቅ ከተማ ሊመለከቱ ይገባል (ዕብ. 11:10-16)። ወደ ሰማያዊ መንግሥት መመልከት ይኖርባቸው ነበር። በምርኮ እንደነበሩት አይሁዶች እኛም የእግዚአብሔርን መንግሥት መምጣት በትዕግሥት መጠባበቅ ይኖርብናል።

ነገር ግን ይኸው የሚመጣው መንግሥት እውነታ ከኋላው ጠንካራ ማስጠንቀቂያን ያዘለ ነው። ምክንያቱም የሚከፋፍል መንግሥት በመሆኑ ነው። ለእግዚአብሔር ታዝዘውና ከሌሎች ጋር ባላቸው ግንኙነት ለእግዚአብሔር መንግሥት ብቁዎች ለሆኑት በረከትን ያመጣል። ለእግዚአብሔር ለመታዘዝ ላልፈለጉት ደግሞ የፍርድን እርግማን ያመጣባቸዋል። በኢሳይያስ 56:9-12 የተገለጸውን ፍርድ የሚቀበሉ ሰዎች ይኖራሉ።

የእግዚአብሔርን በረከት የሚያገኘው ደግሞ «ይህን የሚያደርግ ሰውና ይህንንም የሚይዝ የሰው ልጅ» እንደሆነ ተገልጾአል። የተለወጠ ሕይወት ማረጋገጫ ስለ ፍትሕና ጽድቅ መናገር መቻል ሳይሆን፤ ሕይወቱን መኖር ነው። በጸሎትና በእግዚአብሔር ቃል ጥናት፤ በጽድቅና በፍትሕ ያጌጠ ሕይወት ስለመኖር እየተናገሩ ተግባራዊ ሳይደርጉ የሚመላለሱ ክርስቲያኖች እንዲያውም ሰባኪዎች አሉ። ይህ እግዚአብሔርን ደስ ሊያሰኘውም ሆነ የደኅንነት ማረጋገጫ ሊሆን አይችልም። ዋናው ተግባራዊ የሕይወት ምላሽ መስጠቱ ነው። በተጨማሪም ይህ አንድ ጊዜ ተደርጎ የሚያበቃ እንዳልሆነም ተገልጾአል። በጽድቅ ሕይወት ላይ የሙጥኝ ብለን ባለማቋረጥ የምናከናውነው ተግባር ነው። ክርስቶስን ለመከተል የወሰኑበትን ዕለት ዘወር ብለው በማስታወስ ይኸው ብቻ እንደሚበቃ የሚያስቡ ብዙ ክርስቲያኖች አሉ። እግዚአብሔርን በይበልጥ ደስ የሚያሰኘው ግን በዚያ ውሳኔ ዛሬ እየኖርን ያለንበት ሁኔታ ነው። አሁንም በእምነታችን እያደግን ነው? በፍቅር፤ በፍትሕና በጽድቅ እምነታችንን እየገለጥን ነው? በልባችን ውስጥ የተዘራው የደኅንነት ዘር እያቆጠቆጠ ወደ ዘላለማዊ ሕይወት እንደሚያድግ ልበ ሙሉነትን የሚሰጠን ይኼ ነው።

11ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ለሰዎች ስለ ጽድቅ ሕይወት እየተናገሩ ተግባራዊ ሳይደርጉ መቅረት ለምን እንደሚቀልላቸው ግለጽ። ለ) ክርስቲያኖች በዚህ ዓይነት ልምምድ ውስጥ የሚወድቁባቸውን አንዳንድ መንገዶች ዘርዝር። ሐ)

የምንናገረውን በመኖርና የምንኖረውን በመናገር እውነተኛ ሕይወት መምራት ለክርስቲያን አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድን ነው? ታማኝነትና ከሸፍጥ የራቀ ሕይወት ከክርስቲያኖች ቢታጣ ምን ይከሰታል?

2. የእግዚአብሔር ልጆች የሰንበትን ቀን ሳያረክሱ ይጠብቁታል። በብሉይ ኪዳን ሰዎች ለእግዚአብሔር መታዘዛቸውን ከሚገልጹባቸው መንገዶች አንዱ ሰንበትን ከቀናት ለይቶ ማክበር ነበር። ይህም በሌላ አነጋገር ዕለቱን መቀደስ ማለት ነው። ይህ በጣም አስፈላጊ በመሆኑ አይሁዶች በእግዚአብሔር ቃል ኪዳን መኖራቸውን ወይም የእግዚአብሔር ልጆች መሆናቸውን የሚያረጋግጥ ነበር (ዘጸ. 20:8-11፤ 31:13-17)። እግዚአብሔር ለአይሁዶች በሰንበት ዕለት ምን ሊያደርጉ እንደሚገባና እንደማይገባ ነግሯቸዋል። ይህም ሰዎች በውጫዊ መንገድ ብቻ የሚያደርጉት የደንቦች ስብስብ መሆን አልነበረበትም። ይልቁንም ሰንበቱ ሰዎች እግዚአብሔርን የሚያመልኩበት የተለየ ቀን መሆን ይገባው ነበር። ስለሆነም በብሉይ ኪዳን ሰዎች እግዚአብሔርን በሚያስደስት ሁኔታ መኖራቸውን ከሚያረጋግጡ መረጃዎች አንዱ ቅዳሜን (የአይሁድ ሰንበት) ለይተው ለእግዚአብሔር ክብር መዋላቸው ነበር። ነህምያ አይሁዶች ሰንበትን እንዲጠብቁ በጥብቅ ይከታተል የነበረው ለዚህ ነው (ነህ. 10:31፤ 13:15-22 አንብብ)። ከምርኮ በኋላ ሰንበትን መጠበቅ (እና ግርዛት) አይሁዳዊና የእግዚአብሔር ሕዝብ የመሆን ዋናኛ ምልክት ለመሆን በቃ። ጉዳዩ ጠበቅ ያለ በመሆኑ እግዚአብሔር ወደ ይሁዳ ለሚመለሱት አይሁዶች ሦስት ጊዜ ደጋግሞ ሰንበትን ስለ መጠበቅ አሳስቧቸዋል (ኢሳ. 56:2፤ 4፤ 6)።

በአዲስ ኪዳን እግዚአብሔርን በሰንበት የማምለኩ ሁኔታ በሁለት መንገዶች ተለውጧል። በመጀመሪያ፤ የአምልኮው ዕለት ተለውጧል። የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ትንሣኤ በማጤን ክርስቲያኖች እሑድ ቀን መሰባሰብ ጀመሩ። እንዲያውም ሐዋርያው ጳውሎስ በየትኛውም ዕለት ማምለኩ ለውጥ እንደማያመጣ ገልጾአል (ሮሜ 14:5-8፤ ቆላ. 2:16)። አይሁዳውያን ክርስቲያኖች ከፈለጉ አሁንም ቅዳሜ ቅዳሜ ሊያመልኩ፤ አሕዛብ ክርስቲያኖች ደግሞ እሑድ ቀን ሊያመልኩ ይችሉ ነበር። (በአንዳንድ የሙስሊም አገሮች የሚኖሩ ክርስቲያኖች ዓርብ ቀን ያመልካሉ።) ዋናው ከእግዚአብሔር ሕዝብ ንጹሕ አምልኮ መምጣቱ ነበር። ሁለተኛ፤ አስፈላጊነቱ ሰዎች በሰንበት ቀን ሊያደርጓቸው በሚገቡና በማይገቡ ነገሮች ላይ ማተኮሩ አልነበረም። ይልቁንም ክርስቲያኖች በዕለተ ሰንበት የተለያዩ ነገሮችን የማድረግ ነጻነት ተሰጣቸው። ነገር ግን ሰዎች የዕረፍት ጊዜ መውሰድ ብቻ ሳይሆን (ሳይንቲስቶችም ይኼ አስፈላጊ መሆኑን ይናገራሉ)፤ ተሰብስበው እግዚአብሔርን የሚያመሰግኑበትና ድምፁን የሚሰሙበት

ቀን ፕሮግራም መመደባቸው ነው። በዕብራውያን 10:25 መሰብሰባችንን እንዳንተው ተነግሮናል።

12ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የክርስቲያኖች ሰንበትን በቅድስና የመጠበቅ ተግባር እንዴት ሚዛናዊነቱን ሊያጣ እንደሚችል ግለጽ። በውጫዊ ነገሮች ላይ በማተኮር ከሚገባው በላይ ጥብቅ ሊሆኑ የሚችሉት እንዴት ነው? ለ) ለእግዚአብሔር ሕዝብ አብሮ ማምለክ አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድን ነው?

3. የእግዚአብሔር ልጆች ክፉት ከመፈጸም እጆቻቸውን ይጠብቃሉ። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ጠቅላላው ሕይወታቸው (ለእግዚአብሔር ለመሥራት እንደ መሣሪያ ሆነው በሚያገለግሉት እጆች እንደተመሰለው) የተለየ መሆን እንዳለበት ገልጾላቸዋል። እንደ ጉቦ፣ ውሸት ወይም ስርቆት የመሳሰሉትን ክፉ ተግባራት ከመፈጸም መታቀብ ነበረባቸው።

13ኛ ጥያቄ፡- በእነዚህ ሦስት ነጥቦች የተመለከቱት እውነቶች ዛሬ የአንድን ሰው ደኅንነት ትክክለኛነት የሚጠቁሙት እንዴት ነው?

ለ. ባሕርያቸው ደኅንነታቸውን የሚያንጸባርቅ እስከሆነ ድረስ እግዚአብሔር ከየትኛውም ጎሳ የመጡትንና ምንም ዓይነት አካላዊ ውሉንነት ያለባቸውን ሰዎች ይቀበላል (ኢሳ. 56:3-8 አንብብ)

በብሉይ ኪዳን ሕግጋት እነማን ወደ እግዚአብሔር በአምልኮ ሊቀርቡ እንደሚችሉ በግልጽ ተቀምጧል። አይሁዳዊ ያልሆኑ ሰዎች ወይም የአካል ጉዳተኞች የሆኑ ግለሰቦች አምልኮ ከሚያካሂዱበት የቤተ መቅደስ ክፍል ርቀው መገኘት ነበረባቸው። ለዚህም ምክንያቱ እግዚአብሔር ምን ያህል ቅዱስ እንደሆነና ቅዱሱን አምላክ ለማምለክ የሚመጣ ሰው ደግሞ ምን ያህል ራሱን ማስተካከል እንዳለበት ለማስተማር መፈለጉ ነበር። ኢሳይያስ ግን የእግዚአብሔር ልጅ በመስቀል ላይ ከመሞቱ ሳቢያ እግዚአብሔር የልዩነት መስመሮችን ወደሚያስወግድበት አዲስ ዘመን አሻግሮ ተመለከተ። እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ የማምለክ ነጻነት እንደሚኖራቸው ለማሳየት ቀደም ሲል በቤተ መቅደስ ውስጥ ሊያመልኩ የማይችሉትን ሁለት ቡድኖች ወስዶ ሁኔታውን አብራርቷል።

ሀ. መጻተኛ (ኢሳ. 56:4፤ 6-8)። ይህ አይሁዳውያን ያልሆኑትን ሰዎች ወይም አሕዛብን ሁሉ ይመለከታል። (ማስታወሻ፡ ብዙውን ጊዜ አሕዛብ የሚለውን ቃል የምንጠቀመው ክርስቲያን ያልሆኑትን ሰዎች ለማመልከት ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ግን ትክክለኛ አጠቃቀሙ ከአይሁድ ዘር ያልተወልዱትን ሰዎች ለማመልከት ነው። በብሉይም ሆነ አዲስ ኪዳን ዘመን እግዚአብሔርን የሚፈሩ አሕዛብ ነበሩ። ይህም ሆኖ፣ ከአይሁድ ዘር አልተወለዱምና በሥጋ አይሁዳውያን አልነበሩም።) በብሉይ ኪዳን ዘመን አሕዛብ ከይሁዳ

ዳርቻ ውጭ ብቻ ሳይሆን በይሁዳ አገር ውስጥም ይኖሩ ነበር። የብሉይ ኪዳን ሕግ አይሁዶች በእነዚህ አሕዛብ ላይ ተገቢ ያልሆነ እርምጃ እንዳይወስዱ ይከለክላቸዋል። ይሁንና፤ እንደ አምልኮ ዓይነት የተወሰኑ ነገሮችን የመሳተፍ ነጻነት አልነበራቸውም። (በቤተ መቅደሱ ውስጥ እነማን እንደሚያመልኩ ለመረዳት ዘዳግም 23:1-8 አንብብ።) በቤተ መቅደሱ ውስጥ ወደሚገኘው ቅድስተ ቅዱሳን መግባት አይችሉም ነበር። እግዚአብሔር በኢሳይያስ በኩል የወደፊቱን ሁኔታ በማሳየት ከእንግዲህ እውነተኛውን አምላክ ከማምለክ እንደተለዩ አድርገው እንዳያስቡ ገልጿላቸዋል። በእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝብና በመጻተኞች መካከል የነበረው ግድግዳ ፈራርሷል።

እግዚአብሔር እነዚህን አይሁዳውያን ያልሆኑ ሰዎች ሙሉ ለሙሉ ለመቀበልና እንደ አይሁዶች ለእግዚአብሔር በመታዘዝ ደኅንነታቸውን ለማሳየት ከፈቀዱ ሊባርካቸው ቃል ገብቷል። በሌሎች የትንቢተ ኢሳይያስ ክፍሎች ለአይሁዶች የገባቸውን የበረከት ተስፋ ቃሎች ለእነዚህም ወገኖች ገብቶላቸዋል።

1. ወደ ተቀደሰ ተራራዬ አመጣቸዋለሁ። ይህ ቤተ መቅደሱ የሚገኝበት የጽዮን ተራራ ሲሆን፤ የእውነተኛውን አምላክ አምልኮ የሚገልጽ ነው። አሕዛብ ከአይሁዶች ጋር አንድ ቦታ ተሰባስበው እግዚአብሔርን ያለ ምንም ክፍፍል የማምለክ ሙሉ ነጻነት ይኖራቸዋል።

2. በጸሎት ቤቴ ደስ አስኛቸዋለሁ። አይሁዶች ከሚደሰቱበት የእግዚአብሔር ቤተሰብነትና አምልኮ ተለይቶ መኖሩ በይሁዳ ለነበሩት አሕዛብ አስቸጋሪ መሆኑ አይካድም። ሁልጊዜም «እኛ» እና «እነርሱ» የሚል አመለካከት ሲንጸባረቅ ኖሯል። ለእግዚአብሔር መስዋዕት ሊያቀርቡ ቢችሉም የአይሁዶቹን ዓይነት መብትና ዕድል አልነበራቸውም። ይሁንና፤ እነዚህ ልዩነቶች የሚወገዱበት ዕለት እየመጣ ነበር። በዚያን ጊዜ አሕዛብ እጅግ ደስ ይላቸዋል። «እኛም የእግዚአብሔር ምርጥ ሕዝብ ነን። ከአይሁዶች እኩል ነን» ብለው ይናገራሉ። ቤተ መቅደሱ ሁለት ጊዜ የጸሎት ቤት ተብሎ መጠራቱ አስገራሚ ነው። ይህ ወደፊት እግዚአብሔር የመስዋዕቱን ሥርዓት ሲለውጥ ስለሚከሰተው ሁኔታ የሚያመለክት ይሆን? ከእንግዲህ የቤተ መቅደሶችም ሆነ የሌሎች አምልኮ ስፍራዎች ማዕከላዊ ጉዳይ የእንስሳትን መስዋዕት ማቅረብ አይሆንም ነበር። የኢየሱስ ክርስቶስ መስዋዕትነት የሕዝቡን ኃጢአት ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ አስወግዶታል (ዕብ. 10:12-14)። ከዚህ በኋላ ትኩረት የሚሰጠው በተፈጸመው የክርስቶስ ሥራ ላይ ተመሥርተው ሰዎች ለእግዚአብሔር በሚያቀርቡት ጸሎት ይሆናል። ይህ በአይሁዶችና

በአሕዛብ መካከል የነበረው የመለያ መስመር መወገዱ በአምልኮ ቦታው የሰም ለውጥ ተመልክቷል። ቤተ መቅደሱ ለአይሁዶች ብቻ የሚያገለግል መሆኑ ይቀራል፤ «ቤቴ ለአሕዛብ ሁሉ የሚሆን የጸሎት ቤት ይባላልና።» እግዚአብሔር ለወደ ፊት የወጣው ዕቅድ ሕዝቦችን ሁሉ የሚያቅፍ ነው (ማር. 11:17 አንብብ።)

3. የሚቃጠለውን መስዋዕታቸውንና ሌላ መስዋዕታቸውንም በመሠዊያዩ ላይ እቀበላለሁ። እግዚአብሔር የአሕዛብን የሚቃጠል መስዋዕቶች (ለአጠቃላይ ኃጢአት የሚቀርቡ ዐበይት መስዋዕቶች) እና ሌሎች መስዋዕቶች (የተቀሩት የመስዋዕት ዓይነቶች) ከአይሁዶቹ እኩል ይቀበላል። ኢሳይያስ መልእክቱን ያስተላለፈው ከብሉይ ኪዳን የአምልኮ ሥርዓት አንጻር ነው። በዚያን ጊዜ አምልኮ የሚገለጸው ለእግዚአብሔር መስዋዕት በማቅረብ ነበር። አሕዛብ ወደ ቤተ መቅደሱ በሚገቡበትና መስዋዕቶቻቸውን በሚያቀርቡባቸው ሁኔታዎች ላይ አንዳንድ ገደቦች ነበሩ። ኢሳይያስ የብሉይ ኪዳንን የአምልኮ ሥርዓት በመጠቀም አንድ ቀን አይሁዶችም ሆኑ አሕዛብ በእኩል ደረጃ ስለሚያመልኩበት ቀን አስረድቷል።

4. ወደ ተሰበስቦት ዘንድ ሌሎችን እስበስባለሁ (የ1954 ትርጉም <እስበስብለታለሁ> ይላል።) ምርኮኞቹ እግዚአብሔር ከዓለም ሁሉ ወደ ተስፋይቱ ምድር እንደሚመልሳቸው የተስፋ ቃል የገባቸው እስራኤላውያን ነበሩ። «ሌሎች» የተባሉት ደግሞ ኢሳይያስ አሁን የጠቀሳቸው ናቸው። አማኞቹ አይሁዶችና አሕዛብ በአንድነትና በእኩልነት እግዚአብሔርን ወደሚያመልኩበት ስፍራ ይሰበስባሉ። («ወደ ተሰበስቦት» የሚለው አይሁዶችን እንደሚመለከት አስተውል።) ይህ ኢየሱስ በዮሐንስ 10:16 ከአይሁዶች በተጨማሪ ወደ አንድ መንጋ የሚያመጣቸው ሌሎች በጎች እንዳሉት ከተናገረው አሳብ ጋር ተመሳሳይ ነው።

14ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የአይሁድና የአሕዛብ ዓይነት ክፍፍል አለመኖሩ አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድን ነው? ለ) ዛሬ በዘር፣ በጾታ፣ ወይም በማኅበራዊ ደረጃዎች የምንፈጥራቸው ክፍፍሎች ምንድን ናቸው? ሐ) ኢሳይያስ መጽሐፉን የጻፈው በዚህ ዘመን ቢሆን በምን ምን ክፍፍሎች ላይ የሚያተኩር ይመስልሃል? ለምን?

እግዚአብሔር አሕዛብ መሉ ለመሉ ተቀባይነት ከማግኘታቸው በፊት ምን ማድረግ እንዳለባቸው ገለጸ? በሕያው አምላክ ላይ ያላቸውን እምነት ለማሳየት ምን ማድረግ ነበረባቸው? ይህ የእርሱን በረከት ለማግኘት አይሁዶች ሊያደርጉት እንደሚገባ ከተናገረው ቅድመ ሁኔታ ጋር አንድ ነበር።

1. ከእግዚአብሔር ጋር መጣበቅ ነበረባቸው። ለዎች ከሁለቱ አማልክት የአንደኛው ተከታዮች ናቸው። በአንድ በኩል የዚህ ዓለም

አምላክ የተባለው ሰይጣንና ጣዖታት አሉ፤ ሰዎች ሁሉ እነርሱን እንዲያመልኩ ያበረታታቸዋል ። አሕዛብ በታሪክ ሁሉ እነዚህን ጣዖታት ተከትለው አምልከዋል። በሌላ በኩል፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ለአይሁዶች እንደተገለጸው እውነተኛው አምላክ እግዚአብሔር አለ። ማንም ሰው እግዚአብሔርንም ሰይጣንም ሊያመልክ አይችልም። መምረጥ የግድ ነው። ሕያው እግዚአብሔርን ለመከተል የፈለጉ አሕዛብ ታማኝነታቸውን ለእርሱ ብቻ በማወጅ ሙጫ ሁለት ወረቀቶችን እንደሚያጣብቅ ከእርሱ ጋር መጣበቅ ይኖርባቸዋል። ከእንግዲህ ከሕያው አምላክ መለየት አያስፈልጋቸውም። ወደሚሄድበት ሁሉ ሁልጊዜም መሄድ ነበረባቸው። ከልማዳዊ አማልክትም ሆነ ከእግዚአብሔር ከሚለያቸው ኃጢአት ሁሉ መራቅ ነበረባቸው።

2. እግዚአብሔርን ለማገልገል ራሳቸውን መስጠት ይኖርባቸዋል። ከእርሱ ጋር አብረን እንሠራ ዘንድ እግዚአብሔር ወደ ኅብረቱ ይጠራናል። በእግዚአብሔር ማመን ሁልጊዜም እግዚአብሔርን በማገልገል ራሱን ይገልጣል። እግዚአብሔር ለእርሱ ክብር የሰጠውን ችሎታና ስጦታ ተጠቅሞ በአንድ አቅጣጫ የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት የማይደግፍ ክርስቲያን እምነት አለው ለማለት ያስቸግራል። ወደ እግዚአብሔር የሚመጡ አሕዛብ ልክ እንደ ካህናትና ሌዋውያን እግዚአብሔርን ያገለግሉ ነበር።

3. የእግዚአብሔርን ስም ይወድዳሉ፤ ያመልካሉ። በእግዚአብሔር ላይ የሚጣል እውነተኛ እምነት ሁለንተናን የሚያጠቃልል ነው። እግዚአብሔርን ማገልገል ብቻ ሳይሆን መውደድም ይኖርብናል። እግዚአብሔር በወሰነው ቅደም ተከተል መሠረት እርሱን ከማገልገላችን በፊት ልንወደው ይገባል። (የአማርኛው መጽሐፍ ቅዱስ እግዚአብሔርን መውደድ ወደ እግዚአብሔር መቅረብን እንደሚያመለክት ለመግለጽ ሲል «ወደ እግዚአብሔር የሚጠጉትንም» ብሏል። «የእግዚአብሔር ስም» የሚለውም እግዚአብሔርን የመውደድ ሌላው መገለጫ ነው። ስሙን መውደድ እርሱን መውደድን ያመለክታልና።) እግዚአብሔርን መውደድ በሁለት ዐበይት መንገዶች ይገለጻል። በመጀመሪያ፤ ቀደም ብለን እንደተመለከትነው እግዚአብሔርን በማገልገል ይገለጻል። የምናገልግለው ቤተ ክርስቲያናችንን፤ መጋቢውን፤ የቤተ ክርስቲያን ቅጥር ሠራተኞች ከሆንንም አለቆቻችንን አይደለም። የምናገልግለው ለኃጢአታችን ሲል ልጁ የመስቀል ሞት እንዲሞት የላከውን እግዚአብሔርን ነው። ሁለተኛ፤ እግዚአብሔርን እናመልካለን። በቤታችንና እንደኛ እግዚአብሔርን የሚወዱ ምእመናን በተሰበሰቡበት ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ላደረጋቸው ተግባራትና ግላዊ አፍቃሪ አምላክ ለመሆኑ ለእግዚአብሔር ያለንን ምስጋና በአምልኮ እንገልጻለን።

4. ሰንበትን ይጠብቃሉ። አሕዛቡም እንደ አይሁዳዊው (ኢሳ. 56:2) የአምልኮን አስፈላጊነት ተገንዝቦ ቀን ይመድብለታል። በብሉይ ኪዳን ያ ቀን ሰንበት ነበር።

5. ቃል ኪዳኔን ይጠብቃሉ። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የሚያደርገው ግንኙነት በቃል ኪዳን ላይ የተመሠረተ ነው። በብሉይ ኪዳን ቃል ኪዳኑ እግዚአብሔር ለአይሁዶች የበረከት ቅድመ ሁኔታው አድርጎ የሰጠውን የሙሴን ሕግ የሚመለከት ነበር። አይሁዶች እግዚአብሔርን እንደሚገባው የሚያከብሩት መሆናቸው የሚታወቀው እርሱ እንዳዘዛቸው ሲኖሩ ነበር። በአዲስ ኪዳን፣ አዲስ ቃል ኪዳን አለልን። በአዲስ ኪዳን እንደ ብሉይ ኪዳን ዘመን እያንዳንዱን የሕይወት ክፍል የሚመሩ ዝርዝር ሕግጋት አልተሰጡንም። ነገር ግን «የክርስቶስ ሕግ» (1ኛ ቆሮ. 9:21) ወይም ኢየሱስ እኛን ለመምራት ያስቀመጣቸው መርሆችና ትእዛዛት አሉን። ለክርስቶስ ያለንን ፍቅር የምንገልጸው ትእዛዛቱን በመፈጸም ነው (ዮሐ. 14:15)። እነዚህ ትእዛዛት እግዚአብሔርን በሙሉ ልባችን እንደ መውደድ፣ ባልንጀራችንን እንደ ራሳችን መውደድ የመሳሰሉ መርሆች ሲሆኑ፣ እግዚአብሔር እንዲወደን የምንፈጽማቸው ቅድመ-ሁኔታዎች ሳይሆኑ እግዚአብሔርን እንደምንወድ የሚያረጋግጡ ተግባራት ናቸው። እግዚአብሔር እንዲወድደን ሳይሆን ስለምንወድደው ትእዛዛቱን እንፈጽማለን። ነገር ግን ባለማቋረጥ ያለመታዘዝን ሕይወት የምንመራ ከሆነ በተለወጠ ሕይወት መኖራችንን ለመጠርጠር በቂ ምክንያት አለን።

ለ. ጃንደረባ ወይም አካል ጉዳተኛ የሆነ ሰው ሁሉ በእግዚአብሔር ዘንድ ሙሉ ተቀባይነት ይኖረዋል። በብሉይ ኪዳን ሕግ መሠረት፣ ማንኛውም ጃንደረባ ወይም አካል ጉዳተኛ የሆነ ሰው ወደ ቤተ መቅደሱ ገብቶ እግዚአብሔርን እንዲያመልክ አይፈቀድለትም ነበር (ዘዳ. 23:1)። ይህ በተለይ በቤተ መቅደስ ውስጥ ለሚያገለግሉት ካህናት በጥብቅ ተግባራዊ ይሆን ነበር። እግዚአብሔር የኃጢአት መርገም ምልክት የሆነ ማንኛውም ነገር እርሱ ወዳለበት ስፍራ እንዲገባ አልፈለገም ነበር። ይህ አካላዊ ደኅንነት ባላቸውና በሌላቸው መካከል የተከሰተው ልዩነት ጥላቻን ፈጠረ። ጃንደረባ፣ ዓይነ ሰውር፣ ወይም ሽባ የሆነ ሰው ሁልጊዜም በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንደሌላው ይነገረዋል። ኢሳይያስ የጃንደረባን ስሜት፣ «እነሆ፣ እኔ ደረቅ ዛፍ ነኝ» በሚል ጎዶሎነትን በሚያመለክት ዓረፍተ ነገር ገልጾአል። ሰዎች እግዚአብሔርን ለማምለክ ሲሄዱ በሚመለከቱበት ጊዜ ሁሉ፣ «እኔ የማልረባ ነገር ነኝ። እንደ ብዙዎቹ ሰዎች ሙሉ አይደለሁም። እግዚአብሔር

አይወደኝም። ለሕይወቴም ምንም ዓላማ የለውም። እኔ ከሌሎቹ የበታች ነኝ» የሚል አሳብ ባለማቋረጥ ያሠቃየዋል።

እግዚአብሔር ግን ከልጁ ሞት በኋላ ነገሮች የተለየ መልክ እንደሚኖራቸው ተናግሯል። ከእንግዲህ ሰዎች እርሱን በሚያመልኩበት ጊዜ አካል ጉዳተኝነት ክፍፍልን እንዲፈጥር አያደርግም ነበር። እንደ አይሁዶችና አሕዛብ የሕይወታቸውን ለውጥ በተግባር ያሳዩ ጃንደረቦች (አካል ጉዳተኞች) ከእግዚአብሔር ዘንድ እኩል እውቅና ይሰጣቸዋል። እግዚአብሔር ተቀባይነት እንዲያገኙና ሙሉ የአምልኮ ነጻነት እንዲኖራቸው ለአካል ጉዳተኞች ያስቀመጠው ተጨማሪ ቅድመ-ሁኔታ የለም።

ኢሳይያስ አካል ጉዳተኞች ከእንግዲህ ከጤነኞቹ ጋር እኩል መሆናቸውን ለማሳየት አይሁዶችና አሕዛብ ሊፈጽሙት የሚገባውን ተመሳሳይ መመዘኛ አስቀምጦላቸዋል። እንደ ሌሎቹ ሁሉ ሰንበትን ለአምልኮ መለየት ነበረባቸው። እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር በገባው ቃል ኪዳን ለመኖር ራሳቸውን ማስገዛትና ልባቸውን እግዚአብሔርን በሚያስደስት አኳኋን በመኖሩ አሳብ ላይ ማተኮር ያስፈልጋቸዋል። ለአካል ጉዳተኞች በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ለማግኘት እንዲፈጽሟቸው የተቀመጡ ተጨማሪ ቅድመ-ሁኔታዎች አልተዘረዘሩም።

15ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በቤተ ክርስቲያንህ ውስጥ የሚገኙትን አንዳንድ አካል ጉዳተኞች በስም ጥቀስ። ለ) ከጤነኞቹ እኩል ተደርገው ይቆጠራሉ? ሐ) እግዚአብሔር አካል ጉዳተኞችን ከእኛ እኩል አድርጎ የሚመለከታቸው ከሆነ፣ ይህ አመለካከታችንን እንዴት ሊለውጠው ይገባል?

እርሱን በማመንና በመገዛት የሚመላለሱ ከሆነ እግዚአብሔር አካል ጉዳተኞችን እንዴት እንደሚባርካቸው አጽንኦት ሰጥቶ አስረድቷል።

1. በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስና ቅጥር ስምና መታሰቢያ ይኖራቸዋል። እንደ ኢትዮጵያ ሁሉ በእስራኤላውያንም ዘንድ አንድ ሰው የዘር ሐረጉን ለመቀጠል ወንድ ልጅ ካልወለደ እንደ ትልቅ እርግማን ይቆጠራል። ጃንደረቦች ስልቦች በመሆናቸው ልጅ ለመውለድ እንደማይችሉ ግልጽ ነው። በመሆኑም ትውልድ የመተካት ዓቅም አልነበራቸውም። ስለሆነም ጃንደረቦች ሁሉ ቅርሴንና መታሰቢያዬን የማስተላለፍለት ትውልድ አይኖረኝም በሚል አሳብ ይሠቃያሉ። ነገር ግን የአንድን ግለሰብ ስምና ዝና ወደ ቀጣዩ ትውልድ ማስተላለፍ የሚቻልበት ሌላ መንገድ ነበር። ይኸውም ሐውልት ቀርጾ ከዚያ ላይ የራስን ስም በመጻፍ ነበር። የዳዊት ልጅ የነበረው አቤሰሎም በስሙ ሐውልት ቀርጾአል (2ኛ ሳሙ. 18:18)። (በዕብራይስጥ ቋንቋ መታሰቢያ የሚለው ቃል ከሐውልት ጋር አንድ ዓይነት ነው።) ይህን ማድረግ የሚችሉት ዝነኛ ሰዎች ብቻ ነበሩ።

እግዚአብሔር ልጆች ለመውለድ ለማይችሉት ያቀረበው አማራጭ ይህንኑ ነበር። እንዲያውም እግዚአብሔር እርሱ የሚሰጣቸው መታሰቢያ የትውልድን ሐረግ የሚቀጥሉ ልጆች ከመውለድ የተሻለ መሆኑን ገልጾአል። በቤተ መቅደሱ ቅጥሮችና ዓምዶች ላይ ስማቸውን እንደሚጽፍ ተናግሯል።

እግዚአብሔር ለጃንደሪቦች በአካል ጉዳተኝነታቸው ብቻ ከተቀረው የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደማያንሱ በተምሳሌት እየተናገረ ነበር። የስሞቻቸው በቤተ መቅደሱ ቅጥሮች ላይ መጻፍ እግዚአብሔር በኃፍረት ስሜት እንደሚያያቸው ሳይሆን በከፍተኛ ደረጃ እንደሚያከብራቸው የሚያሳይ ነው። ቀደም ሲል እንደነበረው በርቀት መቀመጣቸው ቀርቶ እግዚአብሔር ባለበት በዚያ ይኖራሉ።

2. ለዘላለም የማይጠፋ ስም ይኖራቸዋል። የአንድ ሰው ስም ጠፋ ማለት የዘር ሐረጉ አከተመ መስመሩም ተቋረጠ ማለት ነበር። ልጆች የሌሏቸው ሰዎችና ጃንደሪቦች የሚጋፈጡት ይህንኑ አደጋ ነበር። እግዚአብሔር ግን እርሱን ከተከተሉት ስማቸው እንደማይጠፋ አረጋግጦላቸዋል። ይህም በእነዚህ በሁለት ነገሮች ምክንያት የሚፈጸም ነው። አንደኛ፡ በቅጥር ላይ ተጽፎ ለዘላለም ይኖራል፤ ምክንያቱም መጪው ቤተ መቅደስ ዘላለማዊ ነው። ሁለተኛ፡ ቤተ መቅደሱና ቅጥሩ ምድራዊ ሳይሆን የዘላለማዊ መንግሥት ተምሳሌት ናቸው። በመንግሥተ ሰማይ እግዚአብሔር በሕይወታቸው ያከበሩትን ሰዎች ያከብራል። የጃንደሪቦች ስሞች በቅጥር ላይ ለዘላለም እንደሚኖሩ ሁሉ፡ ለዘላለም የነገሥታት ንጉሥ ባለበት ይሆናሉ። ያውቃቸዋል፤ ያከብራቸዋልም። የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ህልውና ስለሚያጽናናቸው ልጅ ያለመውለዳቸውን ሥቃይ ይዘነጋሉ።

16ኛ ጥያቄ፡- ራእይ 2:17፤ 3:12 አንብብ። ሀ) በአዲስ ኪዳን ተመሳሳይ የተስፋ ቃሎች የተሰጡን እንዴት ነው? ለ) ከጊዜያዊ በረከቶች ይልቅ ስለ እንዲህ ዓይነት ዘላለማዊ በረከቶች ዋስትና ማግኘት የሚልቀው ለምንድን ነው? ሐ) ከዚህ ክፍል አሳብ በመነሣት ለመካኖች፡ ለአካል ጉዳተኞችና ተስፋ ለቆረጡት ሰዎች ምን ዓይነት ማበረታቻ ልትሰጣቸው ትችላለህ?

2. በሕይወታቸው እግዚአብሔርን ለማስከበር በማይፈልጉ ሰዎች ላይ የሚመጣ ፍርድ (ኢሳ. 56:9-12 አንብብ)

በዚህ ክፍል ኢሳይያስ ስለ እስራኤል መሪዎችና ሕዝብ የሚናገረው ከምርኮው በፊት እርሱ ስለነበረበት ዘመን ይሁን ወይም ከምርኮው በኋላ ለመለየት አስቸጋሪ ነው። የሚያሳዝነው ግን በዚህ ክፍል የተገለጸው አሳብ የእግዚአብሔር ሕዝብ በታሪክ ሁሉ የሚያከናውነው ተግባር መሆኑ ነው። በትሕትናና ከእግዚአብሔር ቃል ጋር በተገናዘበ

መንገድ ሕዝቡን መምራት ሲገባቸው መሪዎች የዓለምን ዘይቤ ተከትለው የራሳቸውን ጥቅም ለማስከበር ይሯሯጣሉ።

እግዚአብሔር በዕውርነታቸውና በአለመታዘዛቸው ምክንያት በሕዝቡ ላይ ስለሚመጣው ፍርድ አስጠንቅቋል። የምድረ በዳ አራዊትና የዱር አራዊት መጥተው እንዲበሏቸው ጋብዟል። አራዊቱ የይሁዳን ሕዝብ የሚወጉ እንደ ባቢሎን ዓይነት የውጭ አገር ወራሪዎች ሳይሆኑ አይቀሩም። እግዚአብሔር አገሮች መጥተው ሕዝቡን እንዲያጠፉ ይጋብዛል። የእግዚአብሔር የፍርድ መሣሪያዎች ለመሆን ተጠሩ።

እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ እንዲህ ያለ ከባድ ፍርድ የሚያመጣው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር ሕዝቡን ወደ ተሳሳተ አቅጣጫ በመሩት መሪዎች ላይ አትኩሯል። (ከኤር. 12፡9-10፤ ሕዝ. 34፡5፥ 8 ተመሳሳይ አሳቦችን አንብብ።) የእግዚአብሔር ሕዝብ መሪዎች እግዚአብሔር በሚፈልገው መንገድ አልመሩም። የሚመጣውን አደጋ ተመልክቶ የማስጠንቀቅ ኃላፊነት ስለነበራቸው እግዚአብሔር እነዚህን መሪዎች «ጥበኞች» ሲል ጠርቷቸዋል። (የእግዚአብሔርን ፈቃድ አውቀው መጭውን አደጋ የመናገር ኃላፊነት የነበራቸው ነቢያት በመሆናቸው ምናልባትም ኢሳይያስ የሚለው ነቢያትን ሊሆን ይችላል።) እንደ አምልኮተ ጣዖት ከመሳሰለው የሐሰት ትምህርት ሕዝቡን መጠበቅ ነበረባቸው። ይህንንም ለማድረግ መንፈሳዊ እውነቶችን መገንዘብና በእነዚህ እውነቶች ላይ ተመሥርተው ሕዝቡን ማስጠንቀቅ ይገባቸው ነበር። እግዚአብሔር ግን ዕውሮች እንደሆኑ ተናግሯል። የዓለም መርሆች የሆኑትን ውጫዊ ነገሮች እንጂ መንፈሳዊ እውነቶችን ለማየት አይችሉም ነበር። ዕውሮች በመሆናቸውም የእግዚአብሔር ሕዝብ ከቃሉ በማፈንገጥ አምልኮተ ጣዖትን ቢከተል ምን ዓይነት አደጋ እንደሚገጥመው አይተው ሊያስጠነቅቁ አልቻሉም። መንፈሳዊ ዕውርነት ስላጠቃቸው ከእግዚአብሔር አሳብ ጋር በተስማማ መንገድ የመምራት እውቀት (የእውቀት መጀመሪያ የሆነው ፈሪሃ እግዚአብሔር) አልነበራቸውም። ዛሬ ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ኃላፊነቶች አንዱ ሐሰተኛ አስተማሪዎች የእግዚአብሔርን መንጋ ሊያጠፉ ሲመጡ በርቀት ተመልክቶ ሕዝቡን ማስጠንቀቅ ነው። የሚያሳዝነው ግን በአብዛኛው የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከእስራኤል መሪዎች ተሽለው አልተገኙም።

እግዚአብሔር እነዚህን መሪዎች መጮኽ ከማይችሉ ሰነፍ ውሾች ጋር ያነጻጽራቸዋል። (ምናልባትም ኢሳይያስ ውሾችን የጠቀሰው በአይሁድ ባሕል በጎችን ለመሰብሰብና ከአደገኛ አራዊት ለመጠበቅ የሠለጠኑ ውሾችን መጠቀም የተለመደ በመሆኑ ይሆናል።) አደጋው እንደመጣ በመግለጽ ሕዝቡን የማስጠንቀቅ ብቃት አልነበራቸውም። ምግብ ከማደን ወይም የባለቤታቸውን ንብረት ከመጠበቅ ይልቅ

ተኛተው ጥሩ ምግብ ለመብላት የሚያልሙ ሰነፎች ነበሩ። ጠላት ቢመጣ እንኳ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ለመጠበቅ ጮኸው አይመልሱም ነበር። ሌቦች ወይም የእግዚአብሔር ሕዝብ ጠላቶች የሚፈልጉትን ለማድረግ ይችላሉ። ውሾቹ የማይጠግቡ ሆዳዎች ናቸው። እግዚአብሔር የጠቀሰው ምግብ ምንድን ነው? ይህ የሰዎች ቁሳዊ ሀብት ነው። የእስራኤል መሪዎች ቀረጥ በማብዛት አኗኗራቸውን ወደተንደላቀቀ ደረጃ ሲያደርሱ ደህው ግን በልቶ ለማደር የሚቸገርበት ሁኔታ ተፈጠረ። እነዚህ መሪዎች ከተራው ሕዝብ የራቀ ኑሮ ነበራቸው። ስለሆነም የተራው እስራኤላዊ ጉዳትና የኑሮ ትግል አይሰማቸውም ነበር። ለጥሩ አኗኗር የሚበቃ ሀብት ቢኖራቸውም፤ በቃኝ ሳይሉ ሁልጊዜም የሕዝብን ገንዘብ ለመሰብሰብ ይጥሩ ነበር። (ሕዝ. 34:1-6ን አንብብ።)

ዕለት ዕለት የሕዝቡን ቁሳዊና መንፈሳዊ ፍላጎት ማሟላት ስለነበረባቸው መሪዎቹን እረኞችም (ምናልባትም ሕዝቡን ሊያስተምሩ የሚገባቸውን ካህናት በማመልከት) ብሏቸዋል። እነዚህ መሪዎች ሥራቸውን እንደማያውቁ እረኞች ነበሩ። (ያስተውሉ ዘንድ የማይችሉ እረኞች ናቸው።) እንዲያውም የራስ ወዳድነት ፍላጎታቸውን ብቻ ለማሟላት ሲቅበዘበዙ የኖሩ በመሆናቸው ሊመሯቸው የሚገባቸውን በጎች ሆነው ተገኙ። (ከኢሳ. 53:6 ጋር አነጻጽር።) ኢሳይያስ ለበጎች እንዳልገደዳቸውና ለራሳቸው ምቹት ብቻ እንደሚያስቡ ለማሳየት በግብዣ ላይ የተመሠረተ ሕይወት መምራታቸውን ገልጾአል። ወይን በመጠጣት በተገለጸው ጊዜያዊ ምቹት ላይ አተኮሩ። ልቅ ሕይወታቸው ሳይደናቀፍ የሚቀጥል መስሎ ተሰማቸው። እንዲያውም ከተራው ሕዝብ ብዙ ገንዘብ እያገኙ በሄዱ ቁጥር ግብዣዎቻቸውን ይበልጥ ለማዳመቅ ሞከሩ። እንደ ባቢሎን ዓይነቶቹን የአሕዛብ አገሮች የሚወክለው አውሬ እነርሱንና ሊጠብቁት የሚገባቸውን የበጎች መንጋ ለማጥፋት እንደተዘጋጀ አልጠረጠሩም። (የጠረጠረ ቤቱን አጠረ፤ ያልጠረጠረ ተመነጠረ!)

17ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እንደ ሽማግሌዎች፤ ወንጌላውያን፤ መጋቢያንና የቤተ ክርስቲያን ሠራተኞች ለመሳሰሉት አገልጋዮች ይህ ክፍል የሚያስተላልፈው የማስጠንቀቂያ መልእክት ምንድን ነው? ለ) ዛሬ እግዚአብሔር በአንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ላይ ተመሳሳይ ወቀሳዎችን ያስተላልፋል ብለህ የምታስብባቸውን መንገዶች ግለጽ። ሐ) ኢየሱስ ክርስቶስ በፍርድ በሚመጣበት ጊዜ በመሪዎቹ ላይ እነዚህን ወቀሳዎች እንዳይሰነዝር ሊለወጡ የሚገባቸው የመሪነት አመለካከቶች ምንድን ናቸው?

ሦስተኛ ቀን

ኢሳይያስ 57

18ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 57ን አንብብ። ሀ) ኢሳይያስ የጻድቅ ሰው ሞት ክፉ እንዳልሆነ የተናገረው ለምንድን ነው? ለ) እግዚአብሔር ሕዝቡን እንዲቀጣ

ያደረጉትን የይሁዳ ልዩ ልዩ ኃጢአቶች ዘርዘር (ቁ. 3-9)። ሐ) ሰዎች የሚሄዱበት መንገድ ሲያደከማቸው ያላደረጉት ነገር ምንድን ነው? መ) ፍርሃት አይሁዶች በእግዚአብሔር ላይ ምን እንዲያደርጉ አነሣሣቸው? ሠ) እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመቅጣት መዘግየቱ ምን አስከተለ? ረ) እግዚአብሔር በክፉዎች ላይ ምን እንደሚያደርግ ተናገረ? ሰ) በክፉ ቀን እግዚአብሔርን መጠጊያ ላደረገ ሰው ምን የተስፋ ቃል ተሰጠው? እግዚአብሔር ይህን የተስፋ ቃል ሲገባ ምን ማለቱ ይመስልሃል?

1. እግዚአብሔር ፍትሕ አልበኝነት ጻድቃንን እንዲገድል ከሚፈቅድባቸው ምክንያቶች አንዱ (ኢሳ. 57:1-2 አንብብ)

19ኛ ጥያቄ፡- ሀ) የሚወዱት የሞተባቸው የቤተሰብ ወይም የቤተ ክርስቲያን አባላት ተለምዶአዊ ምላሽ ምንድን ነው? ለ) ኢሳይያስ 57:1-2 አንብብ። ይህ ክፍል ስለ ሞትና ሞት እንዲኖር እግዚአብሔር ከፈቀደባቸው ምክንያቶች ስለ አንዱ ምን ያስተምራል? ሐ) እግዚአብሔር አንድን ሰው ለራሱ ምክንያት እንደወሰደ የምታስብበትን ሁኔታ ግለጽ።

የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች እንደሚሉት፡ በ20ኛው ክፍለ ዘመን የሞቱት ሰማዕታት ቁጥር በ19 ክፍለ ዘመናት ውስጥ ከተፈጸመው ጠቅላላ ድምር ይበልጣል። ለምሳሌ ያህል፡ በሶማሊያ ከታወቁት ክርስቲያኖች ሳይገደል የተረፈ ሰው እንደሌለ ይታመናል። በኢራንና ኢራቅ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን በዘዴ ፈጅተዋቸዋል። እዚሁ እኛ አገርም በደርግ ዘመን ብዙ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከፍተኛ ሥቃይ ተቀብለዋል። ጻድቃን ይልቁንም እግዚአብሔርን በታማኝነት የሚያገለግሉት ሲሞቱ ብዙውን ጊዜ በአእምሯችን ውስጥ ጥያቄ ይፈጠራል። «እግዚአብሔር ያንን ያህል ኃያል ከሆነ ሕዝቡ እንዲገደሉ የሚፈቅደው ለምንድን ነው? እነዚህ ታላላቅ መሪዎች በሕይወት ኖረው ቤተ ክርስቲያናቸውን ቢያገለግሉ አይሻልም ነበር? ምን ያህል ሰዎችን ወደ ክርስቶስ ሊመልሱ ይችሉ እንደነበር አስቡ!» እያልን እንብክነከናለን።

ኢሳይያስ 57:1-2 የቀረበው እግዚአብሔር ኃጢአተኛ አይሁዶችን እንደሚቀጣ በሚያስረዳው ክፍል ውስጥ ነው (ኢሳ. 56:9-12፤ 57:3-13)። የአይሁድ መሪዎች እንደ እግዚአብሔር ቃል ከመኖር ይበልጥ እየራቁ ሄዱ። መሪዎቹ የሚመሯቸውን ሰዎች ሳይሆን የራሳቸውን ጥቅም ብቻ እያሳደዱ ራስ ወዳድነትን ሲያገዝፉ ጻድቃን መከራውን ከሚቀበሉት ሰዎች የመጀመሪያውን ረድፍ ያዙ። በክፉ ቀን የእግዚአብሔር ሕዝብ እንደ ቃሉ ሲኖሩና ክፋትን ሲቃወሙ የመሪዎችና ክርስቲያን ያልሆኑት ሰዎች የስደት ዒላማዎች ይሆናሉ።

ኢሳይያስ ያልተለመደ ስደት የሚቀበሉትን ሰዎች ለመግለጽ ሦስት ቃላት ተጠቅሟል። ጻድቃን እግዚአብሔርን ለማስደስት በመፈለጋቸው ሌሎችን በአግባቡ የሚያስተናግዱና እንደ እግዚአብሔር ቃል ለመኖር

ነቅተው የሚመለሱ ሰዎች ናቸው። እግዚአብሔርን ለማስደሰትና ትክክለኛ ለሆነው ነገር ለመቆም ከፍተኛ ፍላጎት ስላላቸው ክፉ ነገር ሲሠራ ዝም ብለው አያልፉም። ይህም ሕይወታቸውንና ተግባራቸውን የተለየ ስለሚያደርገው ይሰደዳሉ። ሲሞቱም የሚያሳድዱቸው ሰዎች ከኃጢአትና ከጭቆና ነፃ መውጣታቸው እንደሆነ አይገነዘቡም። ምሕረተኞች እግዚአብሔርንና ቃሉን ስለሚወዱ ሕይወታቸውን እስከ መስጠት ድረስ ማንኛውንም ተግባር የሚፈጽሙና ሰዎች በተለይም የእግዚአብሔር ሕዝብ ነን የሚሉ ወገኖች በቅድስና እንዲኖሩ የሚያደርጉ ናቸው። የእነዚህ ሰዎች ሕይወት በእግዚአብሔር ፈቃድ የሚመራ በመሆኑ ለእግዚአብሔር ቃል ያላቸውን ተገዥነት ለመግለጽ «ደጋግ ሰዎች» ተብለዋል። (ከ1980 ዓ.ም. እትም መጽሐፍ ቅዱስ ተመልከት)።

ከፋት ሳይቀጣ በሚኖርበት ዘመን በእግዚአብሔር ሕዝብ ላይ የሚደርሰውን ችግር ኢሳይያስ በከባባድ ቃላት ገልጾታል። መንፈሳዊ ሰዎች በድንገት ይሞታሉ ወይም ደግሞ ወኅኒ ተጥለው ይማቅቃሉ። እነዚህ ለእግዚአብሔር ለመኖር በሚፈልጉ ሰዎች ላይ የሚፈጸሙትን የጠነከሩ እርምጃዎች የሚያሳዩ ቃላት ናቸው።

ኢሳይያስ በክፉ ቀናት በጽድቅ መኖሩ ከባድ ስለሆነ ብዙ የእግዚአብሔር ሰዎች ባሕርያቸውን ለውጠው ከክፉዎች ጋር እንደሚተባበሩ፣ ወይም እንደሚደበቁ፣ ወይም ደግሞ አፋቸውን ይዘው እንደሚቀመጡ ያውቅ ነበር። ብዙ ሰዎች ስደትንና ሞትን አጥብቀው ስለሚፈሩ ጸንቶ ከመቆም ይልቅ ለዓለም እጃቸውን ይሰጣሉ። ኢሳይያስ ሞት የእግዚአብሔር ሕዝብ የመጨረሻው ጠላት ባለመሆኑ ሊፈሩት እንደማይገባቸው ለማሳየት እግዚአብሔር ለምን ጻድቃን እንዲሞቱ እንደሚፈቅድ ለመግለጽ ሁለት ምክንያቶችን አቅርቧል።

1. በሞት አማካኝነት ጻድቃን ከሚኖሩበት ክፉ ዓለም ያመልጣሉ። ጻድቃን ከፋትን በማየት ስለ ደከሙ ነፍሳቸው ሁልጊዜም በሥቃይ ውስጥ ናት። በክፉዎች መካከል የሚኖር ጻድቅ በእሳት ላይ እንደተጣደ ማሰሮ ይግላል። ሞት ማሰሮውን ከእሳቱ ላይ እንደ ማንሣት ነው። ሞት በኃጢአት ዓለም ውስጥ ከምንኖርበት አእምሯዊና አካላዊ ሥቃይ ነፃ ያወጣናል። ስለሆነም የጻድቅ ሞት ድንገተኛ ወይም ትርጉም የለሽ ሳይሆን ዓላማ ያለው ነው።
2. በሞት አማካኝነት ጻድቅ ሰው ሰላምንና ዕረፍትን ያገኛል። ለመንፈሳውያን ሰዎች የእግዚአብሔር ደስታ ልባቸው ውስጥ ቢኖርም እንኳ የምድር ላይ ሕይወት በአብዛኛው በትግል የተሞላ ነው። በክፋትና በጎነት መካከል የማያቋርጥ ትግል የሚካሄድ ሲሆን፣ ብዙውን ጊዜ ከፋት የሚያይል ይመስላል። ስለሆነም አንድ ሰው ሲሞት ያ ትግል ያከትማል። ከዚያ በኋላ የሚጠብቀው ነገር ቢኖር

ክፋት በሌለበት የጽድቅ ዓለም ከእግዚአብሔር ጋር የበረከትን ሕይወት መምራት ብቻ ይሆናል። በብሉይ ኪዳን ጻድቅ ሰው በሚሞትበት ጊዜ ነፍሱ ወደ ጊዜያዊ የቆይታ ስፍራ እንደምትሄድ ይታመን ነበር። ከክርስቶስ ሞት በኋላ ግን የጻድቅ ሰው ነፍስ በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር ዘንድ ትደርሳለች። ለዚህም ነው ጳውሎስ ከሥጋ መለየት ማለት ከእግዚአብሔር ጋር መኖር እንደሆነ የተናገረው (2ኛ ቆሮ. 5:6-8)።

20ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖችን ጨምሮ ሰዎች ሞትን አጥብቀው የሚፈሩት ለምንድን ነው? ለ) ብዙ ክርስቲያኖች ከስደትና ሞት ለመሸሽ ሲሉ እምነታቸውን ሲያመቻምቹ ያየኸው እንዴት ነው? ሐ) አንድ ክርስቲያን ሞትን የሚፈራ ከሆነ ይህ በእግዚአብሔር ላይ ስላለው እምነትና ኢየሱስ ክርስቶስን ለማየት ስላለው ናፍቆት ምን ያሳያል? መ) በኢሳይያስ 57:1-2 ስለ ሞት የቀረበው አመለካከት ክርስቲያንን በስደት ጊዜ እንዴት ይረዳዋል?

2. የኃጢአት ሕይወት ለመረጡት የእግዚአብሔር ፍርድ (ኢሳ. 57:3-11)

ሀ. እግዚአብሔር አይሁዶችን የሚቀጣባቸው ኃጢአቶች (ኢሳ. 57:3-9)

እግዚአብሔር ስለ ጻድቃን ሲናገር ቆይቶ የአመንዝራ ልጆች ወዳላቸው ኃጢአተኞች ተመለሰ። እግዚአብሔር <ቅርብ> በሚል ከፍተኛ የትእዛዝ ቃል ኃጢአተኞች ከፊቱ እንዲቆሙ ይጠይቃቸዋል። ይህንንም ያደረገው ሊፈርድባቸው ስለፈለገ ነው። እግዚአብሔር በአይሁዶች ላይ ፍርድ የሚሰጥባቸውን ኃጢአቶች በመዘርዘር ይጀምራል።

1. አይሁዶች «የአስማተኛይቱ ልጆች» ተብለዋል። በአንድ በኩል «ልጆች» እና «ዘር» የሚሉ ቃላት አይሁዶች በታሪካቸው ሁሉ ብዙውን ጊዜ እንዴት ከአምልኮተ ጣዖት ጋር የተያያዘ ጥንቆላ ሲያካሂዱ እንደነበር ያሳያሉ። በዋናነት ግን ይህ የዕብራይስጥ አገላለጽ ሕዝቡ አስማተኝነትንና አምልኮተ ጣዖትን በማካሄድ እንደ ተመላለሱ የሚያመለክት ነው። በዘዳግም 18:10 አይሁዶች እንዲህ ዓይነት ነገሮችን እንዳያደርጉ ጥብቅ ትእዛዝ ተሰጥቷቸዋል። የጥንቆላን፣ የአስማተኝነትንና የምትሐትን ተግባር የሚፈጽሙ ሰዎች ተወግረው እንዲሞቱም ታዟል። ነገር ግን አይሁዳውያን ይህንን ትእዛዝ መተላለፍ ብቻ ሳይሆን የአስማተኞችን አኗኗር ተከትለዋል።

2. አይሁዶች «የአመንዝራውና የጋለሞታይቱ ዘር» እንደሆኑ ተገልጾአል። የአይሁዶች ሕይወት አመንዝራነትና ጋለሞታነት ገዝፎ የሚታይበት ነበር። በብሉይ ኪዳን ሁለት ዓይነት የዝሙት ተግባራት ተገልጾዋል። አንደኛው ወንድና ሴት ከጋብቻ ውጭ ወሲባዊ ግንኙነት የሚፈጽሙበት ሥጋዊ የዝሙት ተግባር ነው። ሌላው

ደግሞ ሰዎች ለእግዚአብሔር በታማኝነት እንደ ማገልገል ሌሎችን አማልክት የሚከተሉበት (ወይም ከሌሎች አገሮች ጋር ስምምነት የሚያደርጉበት) መንፈሳዊ አመንዝራነት ነው። እንደ ጋብቻ ሁሉ እስራኤል እግዚአብሔርን ብቻ እያከበረች ከእርሱ ጋር በታዛዥነት ቃል ኪዳን ለመኖር ተስማምታለች። የሌሎችን አማልክት አምልኮ ወይም ከእግዚአብሔር የተለየ አካል ለመታመን የሚያደርጉት ግንኙነት ሁሉ ባል ሚስቱን ትቶ ከሌላ ሴት ጋር ግንኙነት የሚፈጽምበት ዓይነት አመንዝራነት ነው። በብሉይ ኪዳን አምልኮተ ጣዖት ብዙውን ጊዜ እነዚህ ሁለቱ አብረው ይሠሩ ነበር። በአብዛኞቹ ጥንታዊ አምልኮዎች ሰዎች ወደ ቤተ መቅደስ በሚሄዱበት ጊዜ የአመንዝራነት ተግባር የሚፈጽሙ ወንድና ሴት ካህናት ይቀበሏቸው ነበር። ምናልባትም ይህ የሚደረገው በአማልክቱ በመባረክ ብዙ ልጆች ለመውለድ ከመፈለግ ይሆናል። እግዚአብሔር ትኩረት ሰጥቶ የኮነው የዚህን ዓይነት የጣዖት አምልኮ ነው። አይሁዶች የእግዚአብሔር ልጆች እንደሆኑ ቢናገሩም በጣዖት አምልኮ ውስጥ በጥልቀት ተዘፍቀው ነበር። ብዙዎቹ የአምልኮ በታዎች የዋርካ ዛፎች በመሆናቸው መንፈሳዊና ሥጋዊ አመንዝራነት የሚፈጽሙት እዚያው ነበር። ቤተ መቅደሶች የሚሠሩት በኮረብታዎች ላይ ስለሆነ (በረዘመውም ተራራ ላይ መኝታሽን አደረግሽ) ብዙዎቹ ኢ-ግብረገባዊ ተግባራት የሚፈጽሙት ከቤተ መቅደሱ ዙሪያ በሚገኙ ሸለቆዎች ውስጥ ነበር። (ምናልባትም ይህ በከነዓን የታወቀውን የልምላሜ አምላክ የሚያመለክት ይሆናል።)

ሁለተኛው ዐቢይ የአምልኮ ዓይነት የአሞናውያን አምላክ የሆነው የሞሎክ ነበር። ይኼኛውም አምላክ በዋናነት የሚመለከው በሸለቆ ውስጥ ነው። ይህ እጅግ የከፋ ጣዖት በመሆኑ ከፍተኛ ብሔራዊ፣ ጎሳዊ ወይም ቤተሰባዊ ችግሮች በሚከሰቱበት ጊዜ ሰዎች ልጆቻቸውን ሳይቀር ይሠው ነበር። («በሸለቆች ውስጥ በዓለትም ስንጣቂዎች በታች ሕጻናትን የምታርዱ» 2ኛ ነገ. 17:16-17 እና 16:3 አንብብ።) የዚህ ዓይነቱ መሥዋዕት የሚቀርበው አደጋው ወደ ሌሎች የቤተሰቡ አባላት ወይም የአገሩ ሕዝብ ላይ እንዳይደርስ ለመከላከል በማሰብ ሳይሆን አይቀርም። የተለያዩ የእንስሳትና የዘይት መሥዋዕቶች የሚቀርቡት ለእነዚህ ጣዖታት ነበር ። ይህም በአንዳንድ የኢትዮጵያ ክፍሎች ለመናፍስት አምልኮ በየዛፉ ሥር ማር፣ ጥራጥሬ፣ ወዘተ... የሚጣልበት ዓይነት ነው። የዚህ ዓይነቱ ክፋት እየተሠራ እግዚአብሔር ፍርዱን ከማውረድ እንደማይመለስ ተናግሯል።

3. አይሁዶች የእግዚአብሔርን ቃልና ቃሉን የሚያስተምሩትን ሰዎች በግልጽ ይቃወሙ ነበር። ኢሳይያስ 57:4 እንደሚያመለክተው፦

ብዙዎቹ ኢሳይያስ በክፋት ላይ የሚናገረውን ሰምተው ያላገጡ፡፡ አፋቸውን ያላቀቁና ምላሳቸውን ያረዘሙ ይመስላል (ኢሳ. 28:9፡ 14 አንብብ)። ልባቸው በክፋት ስለደነዘ እግዚአብሔር በነቢያቱ በኩል የሚያመጣውን ማስጠንቀቂያ ለመስማት አልቻሉም ነበር። በዚያው ፈንታ የዓመፅ ልጆችና የሐሰት ዘር ነበሩ። ባለማድረጥ በእግዚአብሔርና በቃሉ ላይ ሊያምፁ ኖረዋል። ለራሳቸውና ለሌሎች በመዋሸት ስለ ባሕርያቸው ማመካከያ ያቀርባሉ። ዓመፃቸው ልማዳዊ ወደ መሆኑ አቅጣጫ ስለ ተቀየረ ንስሐ መግባቱ የማይቻል ሆነ።

4. አይሁዶች ከመዝጊያውና ከመቃኑ በኋላ አረማዊ ምልክቶችን በማድረግ በቤታቸው ውስጥ የጣዖት አምልኮ ያካሂዱ ነበር። እግዚአብሔር ለሕዝቡ በመቃኖቻቸው ላይ ቃሉን እንዲያስቀምጡ ያዘዛቸው ሲሆን (ዘዳ. 6:4-9)፡ እነርሱ ግን በራሳቸው የአምልኮተ ጣዖታት ምልክቶች ቀየሩት። እነዚህ ከክፉ ዓይን ለመራቅ ሰዎች እንደሚያደርጓቸው ክታቦች መሆናቸው አይጠረጠርም። (ይህ ቡዳንና በሽታን ለመከላከል ሰዎች ለሚጠቀሟቸው ክታቦችና መጻሕፍት እግዚአብሔር መልካም አመለካከት እንደሌለው ሊያስገንዝብን ይገባል። በእነዚህ ነገሮች መታመኑ ሕዝቡን እንደሚጠብቅ የተስፋ ቃል በሰጠው እግዚአብሔር ያለመተማመን ምልክት ነው።) ጣዖታትንም ለአምልኮ ወደ ቤታቸው አምጥተው ነበር። (አንዳንድ ምሁራን ይህ አይሁዶች የመጽሐፍ ቅዱስ ምንባቦችን ከበራቸው መቃኖች ላይ ጽፈው የሚያስቀምጡበትን ባሕል እንደሚያንጸባርቅ ይናገራሉ። ይህም እኛ ክርስቲያኖች ጥቅሶችን ከግድግዳዎቻችን ላይ የምንሰቅልበት ዓይነት ነው። እነዚህኞቹ አይሁዶች ግን ለእግዚአብሔር ይፋዊ ታማኝነት ለመስጠት አልፈለጉም። በእግዚአብሔር ላይ ያላቸውን እምነት ሙሉ ለሙሉ ባይተውትም፤ በተመሳሳይ ጊዜ እግዚአብሔርንም ጣዖታትንም ለማምለክ ፈለጉ።)

5. «እኔን ትተሽ ለሌላ ተገልጠሻል፤ ወጥተሽ መኝታሽን አስፍተሻል፤ ቃል ኪዳንም ተጋባሻቸው፤ ባየሽበትም ስፍራ ሁሉ መኝታቸውን ወደድሽ።» ይህንን ዓረፍተ ነገር መረዳቱ አስቸጋሪ ነው። አመንዝራነትና አምልኮተ ጣዖት ወደ ተቀደሰው ስፍራ መምጣቱን የሚያመለክት ሊሆን ይችላል። ነገር ግን በዚህ ስፍራ ሊተላለፍ የተፈለገው መልእክት የጣዖት አምላኪዎች ከሆኑት አሕዛብ ጋር ቤተሰባዊ ወይም ብሔራዊ ስምምነት ማድረጉ ሳይሆን አይቀርም። (እንደ ሰሎሞንና አካዝ ጋብቻዎች) ጣዖት አምላኪ ከሆነ የአሕዛብ ቤተሰብ ጋርም ሆነ ይሁዳ ከአሦር ወይም ከግብፅ ጋር የምትፈጽመው ብሔራዊ ስምምነት በእግዚአብሔር ላይ

እንደሚፈጸም መንፈሳዊ አመንዝራነት ይቆጠር ነበር። በኢሳይያስ 57:9 የተጠቀሱት «መልእክተኞች» ወደ ግብፅ ወይም አሦር የሄዱ ባለሥልጣናት ሳይሆኑ አይቀሩም። ለርዳታ ፍለጋ ወደ ሌላ አገር መሄዱ ልክ ወደ ሲኦል እንደ መሄድ ነበር። አይሁዶች እግዚአብሔርን ትተው ከሌሎች አገሮች ጋር ስምምነት በመፈጸማቸው በራሳቸው ላይ ፍርድን አስከትለዋል።

21ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ ራሳቸውን ክርስቲያን ብለው የሚጠሩ ሰዎች የዚህ ዓይነቱን ክፋት የሚፈጽሙባቸው መንገዶች የትኞቹ ናቸው? ለ) እግዚአብሔርን ባለመተማመንና ባለመታዘዝ ለርዳታ ወደ ሰዎች ወይም እንደ ክታቦች ወዳሉት ሃይማኖታዊ ነገሮች ስለማዘንበል ከዚህ ክፍል ምን እንማራለን?

ለ. አይሁዶች በችግራቸው ጊዜ ከእግዚአብሔር ይልቅ ወደራሳቸው ሀብት ተመልክተዋል (ኢሳ. 57:10-11 አንብብ)

ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ ስለ አይሁዶች ባቀረበው ገለጻ መድከማቸውን አመልክቷል። የደከሙትም በቅንዓት ጣዖታትን ስለተከተሉ ነው። እግዚአብሔር ለኃጢአታቸው ፍርዱን በመግለጡ ምክንያት ባለማቋረጥ የተፈጥሮ አደጋዎችና ጦርነቶች ስለተጋረጡባቸው ዝለዋል። በዚህ ጊዜ ወደ እግዚአብሔር ተመልሰው ኃጢአታቸውን በመናዘዝና መንገዳቸውን በመቀየር በረከቱን ያገኙ ዘንድ ለእርሱ እንደሚታዘዙ ማሰብ ይቻላል። እነርሱ ግን ይበልጥ ልባቸውን በማጽናት በራሳቸው የመሥራት ችሎታና መንገድ ቀጠሉ። ለጊዜው የጀመሩትን የአምልኮተ ጣዖት ጎዳና ለማሸቆልቆል ቢችሉም፤ የመከራ ቀን እየመጣባቸው ነበር።

ሐ. አይሁዶች ከእግዚአብሔር በላይ ሌሎችን ይፈሩ ነበር። እግዚአብሔር አይሁዶች እርሱን ፈርተው አምልከውት እንደሆነ ወይም ደግሞ ሌሎችን ጣዖታት ፈርተው እርሱን ከመታዘዝ እንደተመለሱ ጠይቋቸዋል። ልዩዎች ሆነው ለጽድቅ ከመኖር ይልቅ የሌሎችን ሰዎች ተቀባይነት ስለ መረጡ እግዚአብሔርን ከሚፈሩት በላይ ሌሎችን ወገኖች እንደፈሩ ግልጽ ነው። ብዙ ጊዜ ኃጢአት የሚስፋፋው ኃጢአተኛውን ለማጋለጥ ከመፍራት ወይም ለመለየት ከማሰብ ነው። ለምሳሌ፤ አንዳንድ ወጣቶች በትምህርት ቤት ይሠርቃሉ። ሌሎች ይህንኑ የሥርቆት ተግባር ይመለከታሉ። ነገር ግን ለትምህርት ቤቱ ኃላፊዎች ቢናገሩ ሌቦቹ ተማሪዎች ስለሚቀጡባቸው ዝም ይሉና የሥርቆቱ ተግባር ይቀጥላል። አንድ ቀን ከዘራፊዎች አባላት አንዱ ወደ አንደኛው ተማሪ ይመጣና የዝርፊያው አካል እንዲሆን ይጠይቀዋል። ልጁ ከእነርሱ ለመለየት ስለማይፈለግ የዘርፊዎቹ አባል በመሆን አብሯቸው መሥረቅ ይጀምራል። እንዲህ ዓይነቱ ሁኔታ በቤተ ክርስቲያንም ይከሰታል።

አንድ የቤተ ክርስቲያን መሪ ሌላው ከምጽዋት ገንዘብ ሲሠርቅ ያየዋል። ሰውዬውን ገሥጾ እንዲቀጣ በማድረግ ፋንታ ዝም ማለቱን ይመርጣል። እግዚአብሔርንና የቅድስና ጉድለት የሚያስከትለውን አደጋ ከሚፈራው በላይ የቤተ ክርስቲያኒቱን መሪ ይፈራል። ከዚያም ሲሠርቅ የታየው መሪ ያየው ሰውዬ አብሮት እንዲሠርቅ ይጋብዘዋል። ተጋባዥ ጋባዥን በመፍራት አብሮት መሥረቅ ይጀምርና በቀላሉ ሊገታ ይችል የነበረው ሌብነት በሽማግሌዎቹ መካከል ይንሰራፋል።

22ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔርን ከምንፈራው በላይ ሰዎችን በመፍራታችን ምክንያት የምንፈጽማቸውን ኃጢአቶች ዘርዝር። ለ) አንድ ሰው ሌላው ክርስቲያን ኃጢአት ሲፈጽም ከተመለከተ ምን ሊያደርግ ይገባል? መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል? (ማቴ. 18:15-20 አንብብ)። ሐ) ኃጢአትን በአደባባይ አጋፍጦ ማስወገድ ካልተቻለ የቤተ ክርስቲያን ሕይወት ምን ይሆናል?

አይሁዶች ንስሐ ገብተው ወደ እግዚአብሔር ያልተመለሱበት ሌላም ምክንያት ነበር። የሌሎችን ሰዎች አመለካከቶችና ተግባራት ከእግዚአብሔር በላይ መፍራታቸው ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር ቅጽበታዊ ፍርድ ስላላመጣቸው ለአኗኗራቸው እንደማይገደው አሰቡ። ስለሆነም እግዚአብሔር ፈጥኖ አለመፍረዱን በተሳሳተ መንገድ በመረዳት በድፍረት ማመፃቸውን ቀጠሉ። ወዲያውኑ ስላልቀጣቸው እግዚአብሔርን አልፈሩትም።

3. እግዚአብሔር በእርሱ ላይ ያመፁትን እንደሚቀጣ ተናገረ (ኢሳ. 57:12-13 አንብብ)

እግዚአብሔር ሰዎች ኃጢአት በሚፈጽሙበት ጊዜ ከመቅጽበት ላይፈርድባቸው ቢችልም የኋላ ኋላ ትዕግሥቱና ምሕረቱ አልቆ ፍርዱን የሚገልጥበት ቀን ይመጣል። እግዚአብሔር አይሁዶች ንስሐ እንደማይገቡ በመገንዘብ ምን እንደሚደርስባቸው ገልጾአል።

- እግዚአብሔር ጽድቃቸውንና ተግባራቸውን ያጋልጣል። በዚህ ስፍራ እግዚአብሔር የሚናገረው ጽድቅ በምዕራፍ 58 ውስጥ ስለምናጠናው ውጫዊ የሃይማኖት ተግባር ነው። አይሁዶች ሃይማኖታዊ በዓላትን የመጠበቅ፣ የመጾምና የመጸለይ፣ ወዘተ... ባሕል ነበራቸው። እነዚህ ግን ከንጹሕ ልብ የሚፈልቁ ባለመሆናቸው የጽድቅ ሥራዎች ከመምሰል ያለፈ ሚና አልነበራቸውም። እንዲሁም ደግሞ ጽድቃቸው በእግዚአብሔር ዓይኖች ሲታዩ ምን እንደሚመስሉ የሚገለጹበት ባሕርያቸው ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር የውሸት አምልኪቸውንና የልባቸውን ክፋት ሲገልጥ ሰዎች እውነተኛ ማንነታቸውን ይገነዘባሉ። ኃጢአት ነገሮችን ለመደበቅ ይፈልጋል። ኃጢአት

በምንፈጽምበት ጊዜ ሌሎች ሰዎች እንዳያውቁብን ሸሽገን ነው። ስለሆነም ከእግዚአብሔር ፍርዶች አንዱ በሰውር የተደረገውን በመግለጥ ለሰዎች ሁሉ ማሳየት ይሆናል (ሉቃስ 12:1-3)።

- አይሁዶች እንደ ባቢሎናውያን የመሳሰሉትን ጠላቶች ጥቃት በሚጋፈጡበት ጊዜ ለርዳታ ቢጣሩ እግዚአብሔር አይሰማቸውም። በጣዖቶችና በአማልክት ላይ ስለተደገፉ አሁን እነዚህ የተደገፉባቸው የውሸት አማልክት እንዲረዱቸው ትቷቸዋል።
- ሕዝቡና ጣዖታቱ ይወገዳሉ። ሕዝቡ ይሞታል፤ ወይም በጦርነት ተማርኮ ይወሰዳል። ይረዱናል ብለው ያሰቧቸው ጣዖታት ይደመሰሳሉ ወይም በጦርነት ተማርከው ይወሰዳሉ።

23ኛ ጥያቄ፡- በልባችን ለምንፈጽመው ክፋት ሃይማኖታዊ ተግባራት በማካካሻነት ያገለግላሉ ብለን እንዳናስብ ኢሳይያስ 57:12-13 የሚያስጠነቅቀን እንዴት ነው?

4. እግዚአብሔር እርሱን በማመን የሚጸኑትን ይሸልማቸዋል (ኢሳ. 57:13-21 አንብብ)

በጽድቅ መመላለሱና ለእግዚአብሔር መኖሩ ለጊዜው ዋጋ የሌለው ይመስላል። ክፉዎች ደስተኞች፣ የዓመፅን ተግባር ፈጽመው እግዚአብሔር ሳይቀጣቸው እያበቡ የሚኖሩ ይመስላል። እንደተመለከትነው ብዙውን ጊዜ ጻድቁ በኃጢአተኛው የሚሸነፍ ይመስላል። ጻድቃን ይሰደዳሉ። አንዳንድ ጊዜም ይገደላሉ።

እግዚአብሔር ግን ነገሮችን የሚመለከተው ከዘላለማዊ እሴት አንጻር ነው። የዓለምን ታሪክ በምናጠናበት ጊዜ በክፋታቸው የማይሸነፉ የሚመስሉ ተረትተው በጽድቃቸው ደካማ የሚመስሉ ለድል እንደበቁ እንገነዘባለን። እግዚአብሔር የጊዜውን ጥቅም አይቶ ከክፉዎች ጋር ከማበር ይልቅ ሕይወታቸውን በዘላለማዊ እሴት ላይ ለመሠረቱ ሰዎች አንዳንድ የተስፋ ቃሎችን ይገባላቸዋል።

ሀ. «በእኔ የታመነ ግን ምድሪቱን ይገዛል፤ የተቀደሰውንም ተራራዬን ይወርሳል።» ኢሳይያስ የባቢሎን ምርኮኞች ለሚሆኑት አይሁዶች ሲጽፍ ለሚታዘዙ ወገኖች ስለሚመጣው በረከት ገልጾላቸዋል። ነገሮች አስቸጋሪ ቢሆኑም በጨለማው ዘመን እግዚአብሔርን ተስፋ አድርገው በመጠባበቅ የሚታዘዙት ሰዎች አንድ ቀን ምድሪቱን እንደሚገዙና የእግዚአብሔርን ተራራ እንደሚወርሱ ተገልጾአል። ወደ ጽዮን ተራራ (ኢየሩሳሌም) ተመልሰው እንደገና በከነዓን ምድር ይሰፍራሉ። እግዚአብሔር ሕዝቡ ከምርኮ ወጥቶ ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲገባ መንገዱን ቀና እንዲሆን አዝዟል (ኢሳ. 40:3)። ይሁንና፣ ከነዓን የዘላለማዊቷ ኢየሩሳሌምና የእግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት ተምሳሌት መሆኗን ማስታወሱ ጠቃሚ ነው።

ስለሆነም እግዚአብሔር ዛሬ በምድር ላይ ሆነን ስደት በሚበዛበት ጊዜ ሳይቀር እርሱን ከታዘዝን፤ በእግዚአብሔር ከተማና በዘላለማዊ መንግሥት ርስትን እንደምናገኝ እያስገንዘበን ነው።

ለ. «የተቀጠቀጠና የተዋረደ መንፈስ ካለው ጋር በከፍተኛ በተቀደሰ ስፍራ እቀመጣለሁ»። እግዚአብሔር የሚኖርባቸው ሁለት ስፍራዎች መንግሥተ ሰማይና የሕዝቡ ልብ ናቸው። መንፈስ የሆነው አምላክ እንደኛ በአንድ ጊዜ አንድ ቦታ የተወሰነ ባለመሆኑ በሰማይም በምድርም ይኖራል። (ማስታወሻ፡ ሰዎችና መላእክት በአንድ ጊዜ በሁለት ቦታዎች ሊገኙ አይችሉም። እግዚአብሔር የተለየ በመሆኑ በአንድ ጊዜ በሁሉም ስፍራ መገኘት ይችላል። እግዚአብሔር በአንድ ጊዜ በአሜሪካ፣ በኢትዮጵያም ሆነ በየትኛውም የዓለም ክፍል ስለሚገኝ በእነዚህ አገሮች የሚኖሩ ሰዎች አብሯቸው እንዳለ በመገንዘብ ሊጽናኑ ይችላሉ። ይህ ከእግዚአብሔር ልዩ ባሕርያት አንዱ ነው።) የእግዚአብሔር ዋነኛ የመኖሪያ ስፍራ ዘላለማዊ ቤቱ የሆነው መንግሥተ ሰማይ ነው። እግዚአብሔር ያ ስፍራ «የተቀደሰና ከፍታ» መሆኑን ገልጾአል። ቃላቱ እንደሚያመለክቱት መንግሥተ ሰማይ ከምድር የራቀውና ከፍ ያለው በመልክዓ ምድራዊ አቀማመጡ አይደለም። መንግሥተ ሰማይ ሙሉ ለሙሉ የተለየ ዓለም ነው። በዚያ እዚህ ምድር ላይ የምንመለከታቸው የኃጢአት ባሕርያት የሉም። በራእይ ምዕራፍ 4 እንደተመለከተው በዚያ ዘላለማዊ የእግዚአብሔር መንግሥት አለ።

ነገር ግን እግዚአብሔር በሕዝቡ መካከል እንደሚያድርም ገልጾአል። በብሊይ ኪዳን ዘመን የእግዚአብሔር ምድራዊ መኖሪያ በመገናኛ ድንኳን ወይም በቤተ መቅደስ የተወሰነ ነበር። በአዲስ ኪዳን ግን ኢሳይያስ በዚህ ስፍራ ፍንጭ እንደ ሰጠው እግዚአብሔር የሚያድረው በሕንጻ ውስጥ ሳይሆን በሕዝቡ ውስጥ ነው። (ይህም ማለት እግዚአብሔር የሚያድረው በቤተ ክርስቲያን ሕንጻ ውስጥ አይደለም ማለት ነው።) የእያንዳንዱ ክርስቲያን ልብ የእግዚአብሔር ማደሪያ በመሆኑ የእግዚአብሔር ሕዝብ ለአምልኮ በሚሰባሰቡበት ጊዜ እግዚአብሔር በዚያ ይገኛል። በምድር ላይ ለእግዚአብሔር ከሁሉም በላይ የሚመቸው ሰዎች ራሳቸውን ዝቅ አድርገው ኃጢአተኝነታቸውን የሚገነዘቡበትና የእግዚአብሔርን ምሕረትና ጸጋ የሚተማመኑበት ስፍራ ነው። እግዚአብሔር እጅግ የሚቀርበው እንደዚህ ወዳሉት ሰዎች ሲሆን፤ የተዋረደ ልባቸውንና የተቀጠቀጠ መንፈሳቸውን ይጠግናል። አይሁዶች ባሮች ወይም ድሆች በመሆናቸው መጨነቅ አያስፈልጋቸውም ነበር። የሚያሳስበው የልባችን ሁኔታ እንጂ ሀብት ወይም ድህነት በጥቅሉም ውጫዊ ሁኔታ አይደለም። እግዚአብሔር

ከእኛ የሚፈልገው ትሕትናን፤ ማለትም ምን ያህል መንፈሳዊ ድህነት እንዳለብንና የእግዚአብሔር ጸጋና ምሕረት እንደሚያስፈልገን መገንዘባችንን ነው።

24ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር እንደ አስፈላጊ ነገር የሚመለከተው ትሕትና በምድር ላይ ሰዎች አስፈላጊ ነው ብለው የሚያስቡት ነገር ተቃራኒ የሆነው እንዴት ነው? ለ) አንድ ክርስቲያን ትሑት መሆን አለመሆኑን የምትለይባቸውን መንገዶች ዘርዝር። ሐ) አንድ የቤተ ክርስቲያን መሪ ትሕትናውን እንዴት አድርጎ ሊገልጽ ይችላል?

ሐ. «እፈውሰውማለሁ»። እግዚአብሔር እርሱን በትሕትና የሚታዘዘውን ሰውና አገር ይፈውሳል። በትንቢተ ኢሳይያስ ውስጥ አያሌ ጊዜያት እግዚአብሔር የይሁዳን ሕዝብ በተምሳሌታዊ መንገድ ወደ ፍርድ ችሎት እያቀረበ ብይን ሲሰጥበት ተመልክተናል። አሁን የፍርድ ጊዜ አብቅቷል። ይሁዳ ለኃጢአቷ ተቀጥታለች። ከእንግዲህ እግዚአብሔር ሕዝቡን አይወቅሰውም፤ አይቆጣውምም። እግዚአብሔር ሕዝቡ ከፍርዱ በታች የሚኖርበትን አቅም ያውቀዋል። ከፍርዱ በኋላ እግዚአብሔር ሕዝቡን ይባርክዋል። ይህም በረከት «ፈውስ» ተብሏል። ፈውሱ የሚያተኩረው በቁሳዊ ችግሮች ላይ ሳይሆን ከነበሩበት መንፈሳዊ ፍርድ በሚወጡበት ሁኔታ ላይ ነበር። የእግዚአብሔር ሕዝቡን መምራት የዚህ ፈውስ አካል ይሆናል። ቀደም ሲል ነሥቷቸው የነበረውን መጽናናትና ሥጋዊ በረከት ይመልስላቸዋል። በልጆቻቸው ሞት ሲያለቅሱ የነበሩበትን ሁኔታ አስወግዶ ለእርሱ የምስጋና ቅኔ እንዲቀኙ ያደርጋቸዋል። በአጠቃላይ እግዚአብሔር ሰላምን ይሰጣቸዋል። ይህም ከእግዚአብሔርና ከሌሎች ጋር ተስማምተው መኖራቸውን የሚያረጋግጡበት ውስጣዊ እጩይታ ነው። ሰላሙ በይሁዳ አገር ብቻ የሚወሰን ሳይሆን በሩቅ እስካሉ ወገኖች የሚደርስ ነው። ይህ በእግዚአብሔር ተባርከው የሚፈውሱትን አሕዛብ የሚያመለክት መሆኑ አያጠራጥርም።

እግዚአብሔር በእርሱ ፊት በትሕትና ታዘው ለመኖር በማይፈልጉት ሰዎች ላይ ጠንካራ ማስጠንቀቂያ በመስጠት ይህንኑ ከፍል ደምድሟል። (ይህ ከኢሳይያስ 48:22 የተደገመ ነው።) ሕይወት ለእነዚህ ወገኖች በጣም የተለየ ይሆናል። ከእግዚአብሔር ጋር ሰላም ሳይኖራቸው በከፍተኛ ፍርድ ይሠቃያሉ። እርስ በርሳቸው፤ ከቤተሰቦቻቸውና ከጎሳ አባሎቻቸው ጋር ሰላም አይኖራቸውም። እንደማያቋርጥ የባሕር ማዕበል ሕይወታቸው በማያቋርጥ ሥቃይና ብጥብጥ ይሞላል።

25ኛ ጥያቄ፡- ሀ) በዚህ ምዕራፍ ውስጥ እንደተመለከተው በእግዚአብሔር ላይ ማመፅና በትሕትና መታዘዝ ምን ዓይነት ውጤቶችን እንደሚያስከትሉ

አንጻጽር። ለ) ሌሎች ከዚህ ምዕራፍ ውስጥ ልናስታውሳቸውና ተግባራዊ ልናደርጋቸው የሚገቡን መንፈሳዊ ትምህርቶች ምንድን ናቸው?

አራተኛ ቀን

ኢሳይያስ 58

ፈቃዱ የታወቀ የቤተ ክርስቲያን ሽማግሌ ነበር። ድንቅ የሚባል ከሰዎች የመግባባት ችሎታ አለው። የአምልኮ ፕሮግራም ሲመራ ሕዝቡ ሐሜት ያደርጋል። የጸሎት ትጋቱ በብዙዎች ዘንድ አክብሮትን አትርፎለታል። በንግድ ሥራውም ብርቱ ነበር። በቤት ግን ፈቃዱ ሌላ ሰው ነው። ብዙውን ጊዜ ይናደዳል፤ ሚስቱንና ልጆቹንም ይመታል። ከቤት ውጭ ደግሞ የተለየ ዝና አለው። ሠራተኞቹ ጥሩ ደመወዝ ለመክፈል የማይፈልግ ቆንቋና መሆኑን ያውቃሉ። ገንዘብ የለኝም እያለ ላለመክፈል ጥረት እንደሚያደርግም ተገንዝበዋል። የተትረፈረፈ ሀብት ለማካበት ካለው ፍላጎት የተነሣ የንግድ ዕቃዎችን በሚያስገባበት ጊዜ የገቢ ቀረጡን ዝቅ ያደርጉለት ዘንድ ለጉምሩክ ባለሥልጣናት እጅ መንሻ ይሰጣል። ለችግረኞች ገንዘብ መስጠት አይፈልግም።

26ኛ ጥያቄ፡- ኢሳ. 58፤ አሞጽ 5፡21-24፤ ዘካ. 7፡4-10 አንብብ። ሀ) እግዚአብሔር አኗኗሩን ሳይለውጥ ለማምለክ የሚፈልገውን ሰው እንደሚንቅ እነዚህ ምንባቦች የሚያስተምሩት ምንድን ነው? ለ) ዛሬ ሰዎች በኢሳይያስ ዘመን በነበረው አመለካከትና ችግር ሊሸነፉ የሚችሉት እንዴት ነው? ሐ) ብዙ የወንጌል አማኝ ክርስቲያኖች እያሉ የማኅበረሰቡ ሥነ ምግባራዊና ባሕላዊ አኗኗር ያልተለወጠው ለምን ይመስልሃል?

ዛሬ በክርስቲያኖች ዘንድ የዕለት ተዕለት ሕይወትን ከቤተ ክርስቲያን ሕይወት የመነጠል አዝማሚያ ይታያል። ሞቅ ባለ ጸሎትና መዝሙር እስከ አመለኮና እስከ ዘመሩ ድረስ እግዚአብሔር ስለ አኗኗራቸው የሚጨነቅ አይመስላቸውም። ክርስቲያኖች ከቤተሰቦቻቸው ጋር በሚኖራቸው ግንኙነት ስሜታቸውን ስለ መቆጣጠራቸው እግዚአብሔር ግድ የሚለው አይመስላቸውም። እነዚህ ክርስቲያኖች ጉቦ እንደ መስጠት በመሳሰለው ሕገ-ወጥነት የገንዘብ ምንጫቸውን ቢያሳድጉ እግዚአብሔርን እንደሚያሳስበው አይገምቱም። ለቤተ ክርስቲያን ምጽዋት እስከ ሰጡ ድረስ ለጎዳና ተዳዳሪዎች፣ ለሴተኛ አዳሪዎች ወይም ለድሆች ሰላላቸው አመለካከት እግዚአብሔር የሚገደው አይመስላቸውም።

እግዚአብሔር ግን ሰዎች በዚህ ዓይነት ሕይወታቸውን እንዲከፋፍሉ አይፈልግም። አንድ ሰው ከቤተ ክርስቲያን ውጭ ያለው ሕይወቱ የእግዚአብሔርን ባሕርይና ለጽድቅ፣ ለፍትሕና ለምሕረት ያለውን ፍላጎት የማያንጸባርቅ ከሆነ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚስተዋለው የአምልኮ ኳኳታ በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት የለውም። በመንገድ ላይ፣ በሥራ ቦታ፣ በትምህርት ቤት፣ ወዘተ... ለሰው ልጆች ታማኝነትን፣ እውነተኛነትንና ምሕረትን ካልገለጥን፣ መዝሙራችንና

ጸሎታችን እግዚአብሔርን ደስ የሚያስኝ ጥፋጭ መዓዛ ሊያመነጭ አይችልም። ለዓለም ጨውና ብርሃን የምንሆነው በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በምናካሂደው አምልኮ ሳይሆን የእግዚአብሔርን ባሕርይ ለማያምኑ ሰዎች በአኗኗራችን በመግለጥ ነው።

27ኛ ጥያቄ፡- ኢሳይያስ 58ን አንብብ። (ሀ) እግዚአብሔር ለኢሳይያስ የሰጠው ትእዛዝ ምንድን ነው? እግዚአብሔር ኢሳይያስ ድምፁን እንዳይቆጥብ ያዘዘው ለምንድን ነው? (ለ) ኢሳይያስ ለእግዚአብሔር ሕዝብ የሚናገረው ምን ነበር? (ሐ) አይሁዶች የሚያከናውኗቸው ውጫዊ የአምልኮ ተግባራት ምንድን ናቸው? እነዚህ እግዚአብሔር ያዘዛቸው ነባሩ? መልስህን አብራራ። (መ) አይሁዶች ለእግዚአብሔር ያቀርቧቸው ጥያቄዎች ምንድን ናቸው? (ሠ) እግዚአብሔር አምልኮቸውን አልቀበልም ያለው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር ሕዝቡ የእርሱ ልጆች መሆናቸውን ለማንጸባረቅ ምን እንዲያደርጉ ፈለገ? (ረ) እግዚአብሔር ሰዎች ከሌሎች ጋር ባላቸው ግንኙነት የእግዚአብሔርን ባሕርይ ካሳዩ ምን እንደሚከሰት ተናገረ? (ቁ. 8-9)። (ሰ) እግዚአብሔር የሚሻውን ለማሟላት አይሁዶች ምን ማድረግ እንዳለባቸው ተናገረ? (ሸ) አይሁዶች ከተለወጡ እግዚአብሔር ምን እንደሚያደርግላቸው ተስፋ ሰጠ?

ኢሳይያስ በምዕራፍ 57 የሰንበት ውጫዊ አከባበርና የአይሁዶችን መንፈሳዊ ሕይወት ለማሳየት እንደ ቴርሞ ሜትር የሚያበረክተውን አስተዋጽኦ ገልጾአል። በምዕራፍ 58 በሌላኛው መንፈሳዊ ተግባር ማለትም በጾም ላይ አተኩሯል። ነገር ግን ኢሳይያስ ጾም ሊከተሉት የሚገባ ሌላው ተግባር መሆኑን በቀጥታ ከመግለጽ ይልቅ ጾም በራሱ የመንፈሳዊ ሕይወት ጥሩ መለኪያ ሊሆን እንደማይችል አስረድቷል። ሰዎች የሕይወት ለውጥ ሳይኖራቸው እንደሚጾሙ ሊያስመስሉ ይችላሉ። ስለሆነም መጾም ሃይማኖታዊ ደንብ ሆኖ ሊቀጥል ይችላል። ኢሳይያስ እግዚአብሔርን ደስ የሚያስኘው በጾም ላይ ማተኮሩ ሳይሆን አኗኗራችንና ከሌሎች ሰዎች ጋር የሚኖረን ግንኙነት እንደሆነ ገልጾአል። በእምነታችን መሠረት እየተመላለስን ነው ወይስ እምነታችን የወሬ አጀንዳ ብቻ ነው?

1. እግዚአብሔር የሕዝቡን ኃጢአት በይፋ ገለጸ (ኢሳ. 58:1)

እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያን በተለይም ደግሞ ለቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከሰጣቸው ኃላፊነቶች አንዱ እግዚአብሔርን እንከተላለን ለሚሉት ሰዎች ስለ ኃጢአታቸው መናገር ነው። ይህም ሰዎች ሲፈጽሙ የምንመለከታቸውን የግል ስሕተቶች ሳይሆን አጠቃላይ የስንፍና፣ የአድልዎ፣ ድሆችን ቸል የማለት፣ ወዘተ... ኃጢአቶችን ያጠቃልላል። ይሁንና፣ ለሰዎች ስለ ኃጢአታቸው መናገሩ ተወዳጅነትን አያተርፍም። ስለሆነም ከሰዎች ጋር በሰላም ለመኖር ስንል በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ኃጢአታቸውን ከመናገር ይልቅ

ዝም ማለቱን እንመርጣለን። ከቤተ ክርስቲያን መሪዎች ኃላፊነቶች አንዱ የነቢይነትን ተግባር ማከናወን ነው። ሰዎች ኃጢአታቸውን አውቀው ተግባራቸውን ለመለወጥ ወይም ላለመለወጥ እንዲመርጡ የሕዝቡንና የማኅበረሰቡን ችግሮች ማሳወቅ ይኖርባቸዋል። (ክርስቲያኖች ይህንን የነቢይነት አገልግሎት ተጠቅመው ለአገራቸው መሥራት ይኖርባቸዋል። እግዚአብሔር የማኅበረሰባችንን ክፋት እንድናጋልጥና የእግዚአብሔርን መመዘኛዎች እንድናቀርብ ይጠብቅብናል። በዚህ ዓይነት ሰዎች ንስሐ ገብተው መንገዳቸውን የሚቀይሩበትንና ሕዝቡን ከእግዚአብሔር ፍርድ የሚያድኑበትን ዕድል ለሕዝቡ እናቀርባለን።)

በኢሳይያስ ዘመንና በተለይም አይሁዶች ከምርኮ ወደ ይሁዳ ከተመለሱ በኋላ አምልኮተ እግዚአብሔርን ለመጠበቅ በርካታ ሕግጋት ወጥተው ነበር። አይሁዶች በውጫዊ የሃይማኖት ሕግጋት ላይ በማተኮር ትእዛዛቱን እስከጠበቁ ድረስ እግዚአብሔር እንደማይፈርድባቸው አሰቡ። እግዚአብሔር ልብንና አጠቃላይ አኗኗርን እንደሚመለከት ዘነጉ። በልብ ዝንባሌ፣ በአምልኮ ተግባራትና ከሰዎች ጋር ባለው ግንኙነት መካከል ልዩነት አያደርግም። እነዚህ ሦስቱ ትክክል እስካልሆኑ ድረስ እግዚአብሔር ከሰውዬው ጋር የቀረበ ግንኙነት ሊኖረው አይችልም። አይሁዶች መጽሐፍ ቅዱሳዊውን ሳይሆን ከነዓናዊውን የአምልኮ ግንዛቤ በመከተል ላይ ነበሩ። ሃይማኖታዊ ተግባራትን በማከናወን እግዚአብሔር የሚፈልጉትን ተግባር እንዲያከናውን የሚያስገድዱት መሰላቸው። የአይሁዶች ትኩረት እንዴት እግዚአብሔርን እናመልክ ወይም እናከብር የሚል ሳይሆን እግዚአብሔር አንድ ነገር እንዲሰጣቸው በማስገደድ ላይ ያተኮረ ነበር። «እግዚአብሔር ሆይ፥ እጾማለሁ። ብዙ ጊዜ ወደ ቤተ ክርስቲያን እሄዳለሁ። ስለሆነም ጥሩ ሥራ ልትሰጠኝ ይገባል» የሚል አመለካከት ነበራቸው። አይሁዶች ጥንቃቄ በተሞላበት የኃላፊነት ስሜት አምልኳቸውን ፈጽመው ሲያበቁ እግዚአብሔር ምላሽ ሲነፍጋቸው የሚጫነቁት ለዚህ ነው። በሌላ በኩል፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አምልኮ ግን አንድ ሰው ለእግዚአብሔር የሚሰጠው ምላሽ ነው። እግዚአብሔር ሉዓላዊ አምላክ ስለሆነ፣ ሰዎች ሊያከብሩትና ሊያመልኩት ይገባል። አንድ ውጫዊ ነገር ለማግኘት ብለው ሳይሆን ከአመስጋኝነትና ከደስታ የተነሣ ለእግዚአብሔር ያላቸውን ፍቅር ይገልጻሉ። በተጨማሪም አይሁዶች አክብሮትን በማያሳይ መልኩ ከሌሎች ሰዎች ጋር እየኖሩ እግዚአብሔርን በእውነት ማምለክ እንደማይቻል አልተገነዘቡም ነበር። በእግዚአብሔር አስተሳሰብ አንድ ሰው ከእርሱና ከሌሎች ጋር ያለው ግንኙነት አይለያይም።

እግዚአብሔር ኢሳይያስ ለሕዝቡ ስለ ኃጢአታቸውና ስለ ዓመፃቸው በጩኸትና በግልጽ እንዲናገር አዞታል። ክርስቲያኖች ያልዳኑትን ሰዎች ኃጢአት በመጠቀም ጠጪዎች ወይም ዘማውያን መሆናቸውን በመግለጹ በኩል ኅበዞች ናቸው። ነገር ግን ባሕላዊ ተቀባይነት ያላቸውንና እግዚአብሔር የሚጠላቸውን ነገሮች ለማመልከት አንፈልግም። የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሊዋሹ ወይም ገንዘብ ሲሠርቁ ደፍሮ የሚያጋፍጣቸው ሰው ጥቂት ነው። ይህንን ካደረጉ ቤተ ክርስቲያኒቱ ትክክል በሆነውና ባልሆነው ተግባር መካከል ሳይሆን በኅሳሳት ሐረጎች ትከፋፈላለች። ይሁንና፤ እግዚአብሔር የሕዝቡን ኃጢአት ለመሸሸግ ባለመፈለጉ አደባባይ አውጥቶታል። ሕጉን በሰጠበት ጊዜ በሲና ተራራ ላይ እንደተሰማው ድምፅ (ዘጸ. 19:19)፤ እግዚአብሔር በኢሳይያስ በኩል የሚያስተላልፈው ቃል ግልጽና ሰዎች ሁሉ የሚገንዘቡት እንዲሆን ፈለገ። እግዚአብሔር ኃጢአት በግልጽ ወጥቶ በቃሉ ካልተዳኘ ሰውዬው፤ ቤተ ክርስቲያንም ሆነች አገር ሊፈወሱ እንደማይችሉ ያውቃል። (የቆሰለ የሰውነት ክፍል ተከፍቶ መግሉ እንዲወጣ ካልተደረገ የማይፈወስ መሆኑ ከዚህ ሁኔታ ጋር ተመሳሳይ ነው።)

28ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖች ብዙውን ጊዜ የሚሸፍኗቸውንና ማመካከል የሚቀርቡላቸውን ኃጢአቶች ዘርዝር። ለ) ብዙውን ጊዜ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሚፈጸሙትንና ተሸፍነው የሚታለፉትን ኃጢአቶች ዘርዝር። ሐ) የማኅበረሰቡ የሕይወት አካል የሆኑትንና ማንም ደፍሮ የማይቃወማቸውን ኃጢአቶች ዘርዝር። መ) በእነዚህ ቁጥሮች መሠረት፤ እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን ስለ እነዚህ ኃጢአቶች ምን እንድታደርግ የሚፈልግ ይመስልሃል?

2. የሕዝብ እግዚአብሔር መልካም መሳይ ተግባራት (ኢሳ. 58:2-3)

እግዚአብሔር በኢሳይያስ በኩል አይሁዶችን ኃጢአተኞችና ዓመፀኞች ብሎ መውቀሱ ሳያስደነግጣቸው አይቀርም። እግዚአብሔር በአምልኳቸው ሰዓት እንዲፈጽሙ ያዘዛቸውን ነገሮች ሁሉ በጥንቃቄ በማከናወን ሃይማኖታዊ ግዴታቸውን ይወጡ ነበርና። እነዚህ ሰዎች እንዴት መንፈሳውያን ይመስሉ እንደነበር ከሚከተለው ዝርዝር ተመልከት።

ሀ. እግዚአብሔር አይሁዶች ይፈልጉት እንደ ነበር ተናግሯል። አይሁዶች ብዙውን ጊዜ ወደ ቤተ መቅደስ ሄደው ያመልኩት ነበር። ከእግዚአብሔር ጋር ግንኙነት ለማድረግ እንደሚፈልጉ በቃላቸው እየተናገሩ ይጻልዩ ነበር። አይሁዶች እርሱን ለማወቅና ለማስከበር በሚያስችል መንገድ እንደሚኖሩ ይናገሩ ነበር።

ለ. እግዚአብሔር አይሁዶች መንገዱን ለማወቅ እንደሚወድዱ ተናግሯል። የእግዚአብሔርን ቃል ለማጥናት ይፈልጉ ነበር።

አይሁዶች ለረዥም ሰዓታት ቁጭ ብለው የካህናቱን ስብከቶች ይሰሙ ነበር። ሁኔታቸው ሲታይ ፈሪሃ እግዚአብሔር ያደረገባቸው ይመስሉ ነበር።

ሐ. አይሁዶች ጽድቅን ያደረጉና የአምላካቸውን ፍርድ ያልተዉ ሕዝብ ነበሩ። በውጫዊ ታዛዥነት ላይ ያተኩሩ ነበር። እግዚአብሔር ራሱ እንዲፈጽሙ ያዘዛቸውን ነገሮች እንደ ፈጸሙ መስክሮላቸዋል። መሥዋዕቶችን ወደ ቤተ መቅደሱ ከማምጣታቸውም በላይ የበዓል ቀናትን ያከብሩ ነበር። ከስርቆትና ከዝሙትም ርቀዋል።

መ. አይሁዶች ውሳኔ በሚሰጡበት ጊዜ እግዚአብሔር እንዲመራቸው የሚፈልጉ ይመስላል። ከእግዚአብሔር ጋር የቅርብ ግንኙነት ለመመሥረት እንደሚፈልጉ በመግለጽ በጽድቅ እንዲያስተናግዳቸው ጠይቀውታል።

ሠ. አይሁዶች በተደጋጋሚ ለረዥም ሰዓታት ይጾሙ ነበር። ጸሎቶቻቸው በጩኸትና በእንባ የተሞሉ መሆናቸው አያጠራጥርም።

29ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እነዚህ ነገሮች እያንዳንዳቸው በክርስቲያን ሕይወት ውስጥ አስፈላጊ የሆኑት እንዴት ነው? ለ) እግዚአብሔር በእነዚህ ሰዎች ደስ ያልተሰኘው ለምን ይመስልሃል?

ምንም እንኳ አይሁዶች እነዚህን ሁሉ ውጫዊ የታዛዥነት ተግባራት ቢፈጽሙም የጎደለ ነገር እንዳለ ያውቁ ነበር። ግልጽና እግዚአብሔርን የሚያስደስት ግንኙነት ለማድረግ ይችሉ ዘንድ ስሕተታቸውን እንዲያሳያቸው ከመጠየቅ ይልቅ አይሁዶች ያጉረመርሙ ጀመር። «እግዚአብሔር ሆይ፡ እነዚህን ነገሮች ሁሉ ብናደርግልህም ለውጥ አልተገኘም። እየተራብን እንጾማለን። እየጮኸንና እንባችንን እየረጩን እንጸልያለን። መባችንን እናመጣለን። ነገር ግን ሥቃያችንን አልተመለከትህም። ከቁብም አልቆጠርኸንም። ምን ያህል መንፈሳውያን እንደሆንን አታይም? ጸሎቶቻችንን በመመለስ ለመንፈሳዊ ተግባሮቻችን የማትሸልመን ለምንድን ነው?» እያሉ ያንጎራጉሩ ነበር። (ማስታወሻ፡ ከባቢሎን ምርኮ በኋላ አይሁዶች እግዚአብሔር ከሰጣቸው በላይ የጾም ቀናት ጨምረው ነበር። አይሁዶች እንዲጾሙ የተነገረው በስርየት ዕለት ብቻ ነበር [ዘሌዋ. 23:27፥ 29]። በኋላ ናቡከደነፆር የኢየሩሳሌምን ቅጥሮች ያፈረሰበትን ዕለት-አራተኛ ወር፥ የቤተ መቅደሱን መቃጠል-አምስተኛ ወር፥ የጎልድ ሽንፈት-ሰባተኛ ወር፥ ናቡከደነፆር ኢየሩሳሌምን የከበበበትን ቀን-አሥረኛ ወር ለማስታወስ ይጾሙ ጀመር [ዘካ. 8:19]። ራሳቸውን ከደው ኃጢአታቸውን እንዲናዘዙ የታሰበው ጾም የልማድ ተግባር ሆኖ ቀረ።)

30ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ዛሬ ሰዎች የሚጸሙት ለምንድን ነው? ለ) በአርቶዶክሶች፡ በሙስሊሞችና በወንጌል አማኝ አጽዋጽዋም መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው? ሐ) ዛሬ ክርስቲያኖች እንደ አይሁዳውያኑ ለተሳሳቱ ምክንያቶች ሊጸሙ የሚችሉት እንዴት ነው?

3. እግዚአብሔር የሚቀበለው ጾም ሊታጀብባቸው የሚገቡ ነገሮች (ኢሳ. 58:3-7 አንብብ)

ከሰብአዊ እይታ አንጻር ጸሎትና ጾም ሰዎችን ከምናስተናግድበት ሁኔታ ጋር የሚገናኝ አይመስልም። ከእግዚአብሔር እይታ አንጻር ግን እነዚህ ነገሮች በጣም የተቆራኙ ናቸው። ጸሎትና ጾም ከሰዎች ጋር ካለን ትክክለኛ ግንኙነት ካልተጣመረ እግዚአብሔር ወደ እርሱ የምናቀርበውን ጸሎት አይቀበልም። በዚህ ክፍል እግዚአብሔር ለምን ጾማቸውን እንደማይቀበልና ለጸሎታቸው ምላሽ እንደማይሰጥ ገልጾአል። ከአሉታዊ ነገሮች ይጀምራል።

ሀ. አይሁዶች የሚጸሙትና የሚያመልኩት ደስ እንዳሰኛቸው ነበር። ምናልባትም የችግሩ እምብርት ይኼ ሳይሆን አይቀርም። እግዚአብሔር ከሁሉም በላይ ምን እንደሚፈልግ በመሻት ከእርሱ ጋር የትሕትና ግንኙነት ሊመሠርቱ ይገባቸው ነበር። አምልኪቸው ሳይቀር እግዚአብሔርን ስለ ማንነቱ ከማወደስ ይልቅ በሌሎች ለመታየት ወይም ከእግዚአብሔር ዘንድ አንድ ነገር ለማግኘት የሚቀርብ የራስ ወዳድነት መግለጫ ነበር (ማቴ. 6:1-18 አንብብ)።

ለ. አይሁዶች አነስተኛ ደመወዝ በመክፈል ወይም በጊዜ ገንዘባቸውን ባለመስጠት ሠራተኞቻቸውን ይበዘብዙና ይበድሉ ነበር። አስተሳሰባቸው ያረፈው ሠራተኞቻቸውን እንዴት እንደሚጠቀሙባቸው በማውጠንጠኑ ላይ እንጂ እንዴት እንደሚጠቅሟቸው በመገንዘቡ ላይ አልነበረም። እግዚአብሔር ሠራተኞቹን እንደፈጠራቸውና የሀብታሞቹን አይሁዶች ያህል እንደሚወዳቸው ዘንግተው ነበር። አንዳንድ ምሑራን እንደሚሉት ሀብታም አይሁዶች በሚጸሙበት ጊዜ ሥራ መሥራት ያቆማሉ። ሠራተኞቻቸው ግን የገንዘብ ምንጮቻቸው በመሆናቸው አርፈው እንዲጸሙ አይፈቅዱላቸውም። ገንዘቡ ስለሚበልጥባቸው ሠራተኞቻቸው አብረዋቸው ንስሐ እንዲገቡና የእግዚአብሔርን በረከት እንዲለምኑ አይፈቅዱላቸውም።

ሐ. አይሁዶች እርስ በርሳቸው በሰላም ከመኖር ይልቅ ሙግትና የቃላት ጦርነት ያካሂዱ ነበር። ከእርስ በርሳቸው፣ ከቤተሰቦቻቸው፣ ከጎረቤቶቻቸው፣ ከጎሳ አባሎቻቸው፣ ወዘተ... ስምምነት አልነበራቸውም። እግዚአብሔር ለፍቅርና ስምምነት ከፍተኛ ስፍራ ይሰጣል። ኢየሱስ አንድ ሰው ሌላው እንደተቀየመው ሲያውቅ

አምልኮውን ትቶ ወደ ሰውዬው በመሄድ ዕርቅ ሊፈጥር እንደሚገባ ተናግሯል (ማቴ. 5:23-24)።

ስለሆነም የከፋ ኃ ጢአት ባንፈጽም እንኳ ሕይወታችን እግዚአብሔር የሚፈልገው ዓይነት ካልሆነ አምልኳችን ተቀባይነት እንደሌለው ልንገነዘብ ይገባል። ሕይወታችንን ሁሉ እርሱ እንደሚፈልገውና ስለ ሌሎች ሰዎች እንደሚያስበው አድርገን መምራት ይኖርብናል። አይሁዶች በውጫዊ ሁኔታቸው ራሳቸውን ያዋርዱ ነበር። ጾም ይዘው እንደ እንግጫ ጉልበታቸውን አንበርክከዋል። እንዲያውም ራስን የማዋረድና የኃዘን እጅግ ከፍተኛ ምልክቶች የሆኑትን ማቅ የመልበስና አመድ የመነስነስ ተግባራት ሁሉ ፈጽመዋል። የተወሰኑ የጾም ቀናት ለይተዋል። ነገር ግን የትኛውም እግዚአብሔርን አላስደስተውም። መጀመሪያ አይሁዶች አብረዋቸው ከሚኖሩት ሰዎች ጋር ያለውን ግንኙነት መለወጥ ነበረባቸው። እነዚህ ራስን የማዋረድና የንስሐ ተግባራት ተቀባይነት የሚያገኙት ከዚያ በኋላ ብቻ ነበር።

31ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር ሳይፈልጋቸው ክርስቲያኖች የሚፈጽሟቸው አንዳንድ ሌሎች ተግባራት ምንድን ናቸው? ለ) እግዚአብሔር በአምልኳቸው ላይ ምን ዓይነት አመለካከት ያለው ይመስልሃል? ሐ) ሕይወትህን መለስ ብለህ መርምር። ከእግዚአብሔር፣ ከቤተሰብህ፣ ከጎረቤቶችህ፣ ከትምህርት ወይም ከሥራ ባልደረቦችህ ጋር ያለህ ግንኙነት ምን ይመስላል? እግዚአብሔር ከእርሱ ፍላጎት ያፈነገጠ ነገር እንዳለ ያሳይህ ዘንድ ጸልይ። ኃጢአቶችህን ለእግዚአብሔር ተናዘዝ። አስፈላጊ ከሆነ ኃጢአቶችህን ለበደልሃቸው ሰዎች ተናዘዝ። ከዚያም እግዚአብሔርን አምልከ።

አይሁዶች እግዚአብሔርን በሚያስከብር መንገድ አለመኖር ብቻ ሳይሆን በዓለም ውስጥ ለውጥ በማምጣቱ ረገድም ንቁዎች አልነበሩም። በእግዚአብሔር ዓይኖች ከፋትን ከማድረግ መታቀቡ ብቻ አይበቃም። እግዚአብሔር ልጆቹ ከፋውን በመቃወም ወደ ትክክለኛነት እንዲመልሱ ይፈልጋል። እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ጾም ወይም ሃይማኖታዊ አምልኮ መዘመር ወይም መጸለይ ብቻ አይደለም። ከኃጢአት መራቅ ብቻም አይደለም። ጾማችን እርዳታችንን ለሚፈልጉት ሰዎች እጃችንን እንድንዘረጋ ሊያነሣሣን ይገባል። የሰይጣንን ሥራ ለማፍረስና የሌሎችን በተለይም ከእኛ ባነሰ ደረጃ ላይ የሚገኙትን ወገኖች ሕይወት ለማሻሻል ተግተን እንድንሠራ ይፈልጋል። እግዚአብሔር አምልኳችን ክብርን ያመጣለት ዘንድ በሕይወታችን ሊመለከታቸው የሚፈልጋቸውን አንዳንድ ተግባራት ዘርዝሯል።

ሀ. ተግባር አንድ፡ አይሁዶች የፍትሕ አልበኝነትንና የቀንበርን እስራት መፍታት፣ የተጨቆኑትን ነፃ ማውጣትና የትኛውንም ቀንበር መስበር ነበረባቸው። ዓለም እንደ ድህነት፣ ረሃብ፣ መሃይምነት፣

በሴቶችና በልጆች ላይ የሚፈጸም በደል፣ የእኩልነት አለመኖር፣ ጎሰኝነት፣ የመንግሥት ሥርዓት በመሳሰሉ ጨቋኝ ነገሮች የተሞላች ነች። በኢሳይያስ ዘመን ብዙ ሀብታም አይሁዶች ድሆችን በባርነት ገዝተው ሲጨቁኑ፣ የብሉይ ኪዳን ሕግ እንደሚያዘው በሰባተኛው ዓመት ነፃ አያወጧቸውም ነበር። ክርስቲያኖች ባሕል-ነክ የሆኑ እሥራቶችን እንድናጤን እግዚአብሔር ይፈልጋል። ለመንፈሳዊ ኃጢአት ብቻ ሳይሆን ለባሕልና ለዓለም ሥርዓት በባርነት የሚያስገዙትን ነገሮች ለማስወገድ የምንችለውን ሁሉ እንድናደርግ ይፈልጋል።

32ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ሰዎች እግዚአብሔር እንዲሆኑ የሚፈልጋቸውን ሕይወት እንዳይኖሩ በባርነት የሚገዟቸውን ነገሮች ዘርዝር። ለ) እነዚህን ሰዎች ከባርነት ነፃ ለማውጣት ቤተ ክርስቲያን በቅርቡ እያደረገች ያለችው ምንድን ነው? ሐ) እነዚህን ሰዎች ከባርነት ነፃ ለማውጣት ቤተ ክርስቲያን ልታደርጋቸው የሚገቡ ነገሮች ምንድን ናቸው? መ) አንተስ በግልህ ምን እያደረግህ ነው?

ለ. ተግባር ሁለት፡ አይሁዶች ምግባቸውን ለድሆች ማካፈል ነበረባቸው። ይህ መሠረታዊ ፍላጎታቸው ያልተሟላባቸውን ሰዎች የመርዳቱን አስፈላጊነት የሚጠቁም ነው። የሰው ልጅ ነገሮችን ለራሱ የማከማቸት ዝንባሌ አለው። የተወለዱ ጥሩ ጥሩ ነገሮች ብቻ እንዳሉ በማሰብ የምናገኘውን ያህል ለራሳችን ለመስብስብ እንፈልጋለን። እግዚአብሔር ግን በረከት የሚገኘው ለሌሎች በመስጠት መሆኑን ይናገራል (ሉቃስ 6:38፤ ዮሐን. 20:35)። እኛ ለራሳችን የምንራብ ቢመስለንም እንኳ ምግብን ለተራቡት ልንሰጥ ይገባል። ከዚያ በኋላ እግዚአብሔር እንዳንራብ የሚያስፈልገንን ሁሉ በሚያስደንቅ መንገድ ይሞላልናል።

ሐ. ተግባር ሦስት፡ አይሁዶች ድሆች ስደተኞችን ወደ ቤታቸው ማስጠጋት ነበረባቸው። በጥንቱ ዘመን ለሰዎች በማረፊያነት የሚያገለግሉ ብዙ ሆቴሎች አልነበሩም። አንድ ሰው የመኝታ ስፍራ የሚያገኘው በፈቃደኝነት የሚያሳድረው ሰው የተገኘ እንደሆነ ብቻ ነበር። ሰዎች ሀብታሞችን ባገኙ ጊዜ ቤታቸው ለማሳደር ፈቃደኞች ነበሩ። ድህ መንገደኛ ግን የሚያስጠጋው ስለማያገኝ የሌሊት ውርጭ ሲወርድበት ያድራል። ቤት ሳይኖረው ከከተማ ወደ ከተማ እየሄደ ሥራ የሚፈልግ ሰው በሕዝቡ የተናቀ ነበር። እግዚአብሔር የሀብታሞችን ፍላጎት ከማሟላቱ ይልቅ የድሆችን ፍላጎት በማሟላቱ ላይ እንዲያተኩሩ አሳስቧቸዋል። ሀብታም ሁልጊዜም ፍላጎቶቹን የሚያሟላበት መንገድ አለው። ድሆች ግን ብዙ ምርጫ የላቸውም።

መ. ተግባር አራት፡ አይሁዶች የታረዘውን ማልበስ ነበረባቸው። ይህ ምንም ልብስ ሳይኖረው እርቃኑን የሚሄድ ማለት ሳይሆን ይችላል። ብዙ ሀብት ስላልነበራቸው ልብስ መግዛት ተስኖአቸው ቀዳዳ እየለበሱ የሚሄዱትን ሰዎች ፍላጎት ማሟላትን የሚያሳይ ነው።

ሠ. ተግባር አምስት፡ አይሁዶች ከሥጋ ዘመዶቻቸው መሸሸግ አልነበረባቸውም። ይህ ሰዎች ዘመዶቻቸውን አለመርዳታቸውን የሚያመለክት ነው። ብዙውን ጊዜ ሰዎች እንደ እናት፣ አባት፣ ወንድሞችና እጎቶች ለመሳሰሉት የቅርብ ዘመዶቻቸው ብቻ እንክብካቤ በማድረግ የራስ ወዳድነትን ባሕርይ ያሳያሉ። እግዚአብሔር ግን ሕዝቡ ርዳታ የሚፈልጉትን ሁሉ ለመደገፍ እጆቻቸውን እንዲዘረጉ ይፈልጋል። ኢሳይያስ የሥጋ ዝምድናን የጠቀሰው ምናልባትም የቅርብ ዝምድናን ብቻ ሳይሆን ጠቅላላውን የሰው ዘር ለማመልከት ሳይሆን አይቀርም። ሁላችንም በእግዚአብሔር በመፈጠራችን ምክንያት ዘመዳማችን በመሆናችን እርስ በርሳችን ምሕረትን የማድረግ ኃላፊነት አለብን።

33ኛ ጥያቄ፡- ሀ) ክርስቲያኖች እነዚህን አምስት ነገሮች በማኅበረሰባቸው ውስጥ ሊያደርጉ የሚችሉባቸውን መንገዶች ዘርዝሩ። ለ) በአካባቢህ የሚኖሩ ክርስቲያኖች ለማያምኑ ሰዎች ሳይቀር ለስት የሌለበት የለጋስነት ተግባር በማድረግ የሚታወቁ ናቸው? ካልሆነ፣ እንዲህ ያለ የልግስና ዝና ሊያገኙ ያልቻሉበትን ምክንያት ግለጽ።

4. እግዚአብሔር እርሱ እንደሚፈልገው የሚኖሩትን እንደሚባርክ ቃል ገባ (ኢሳ. 58:8-9) አንብብ)

በቀጣይ ቁጥሮች እግዚአብሔር ሕዝቡ እንዲያደርግና እንዳያደርግ የሚፈልጋቸውን ተጨማሪ ነገሮች ዘርዝሯል። እዚህ ጋ ግን ለአፍታ ቆም ብሎ ልጆቹ ልባቸው ተለውጦ በሕይወታቸው ሁሉ እርሱን ለማክበር ሲፈልጉና በተለይም በፍቅር ተነሣሥተው ችግሮችን መርዳት ሲጀምሩ ምን ውጤት እንደሚያገኙ ገልጾአል።

ሀ. ውጤት አንድ፡ ብርሃንህ እንደ ንጋት ይበራል። በዚህ ስፍራ ብርሃን ደስታን፣ ብልጽግናን፣ ደኅንነትንና እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሚሰጠውን ሙሉ በረከት በተምሳሌትነት የሚያስረዳ ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡ ሙሉ በረከቱን ከፈለጉ አምልኳቸው ብቻ ሳይሆን አኗኗራቸው ጭምር መለወጥ እንዳለበት ተናግሯል።

ለ. ውጤት ሁለት፡ ፈውስህ ፈጥኖ ይበቅላል። ይህ ከአካላዊ በሽታ መዳንን የሚያመለክት ሊሆን ቢችልም፣ በይበልጥ ግን ማኅበረሰባዊና አገራዊ ፈውስ ነው። እግዚአብሔር ከአይሁዶች ላይ የፍርድ እጁን በማንሣት በዘዳግም ምዕራፍ 28 የተጠቀሱትን በረከቶች ያፈስላቸዋል። ምድራቸው ትፈወስና እግዚአብሔር

የሚፈልገውን ዓይነት ትሆናለች። በተመሳሳይ መንገድ ክርስቲያኖች ከራሳቸው ማኅበረሰብ ክፋትን ለማስወገድ በሚጥሩበት ጊዜ የእግዚአብሔር በረከት ወደዚያ ማኅበረሰብ ይመጣል።

ሐ. ውጤት ሦስት፡ ጽድቅህም በፊትህ ይሄዳል፤ የእግዚአብሔርም ክብር በኋላህ ሆኖ ይጠብቅሃል። (ይህ ጽድቃቸው የሆነው እግዚአብሔር በፊታቸው እንደሚሄድ የሚያመለክት ነው።) ምናልባትም እግዚአብሔር ይህን ሲል ከብዙ ዓመታት በፊት እስራኤላውያንን ስለመራበት የእሳትና ደመና ዓምድ እያሰበ ይሆናል። እግዚአብሔር በአካል በሕዝቡ ፊት በመቅደም ከክፉ እየጠበቀ የሚያስፈልጋቸውን እንዳሟላላቸው ሁሉ፤ እንደ እርሱ ፈቃድ የሚኖሩ ከሆነ ጽድቁ አምላክ አሁንም ይጠብቃቸዋል፤ የሚያስፈልጋቸውንም ያሟላላቸዋል። ትክክለኛው የመጀመሪያው ትርጉም ከሆነ፤ የእግዚአብሔርን የጽድቅ ባሕርይ የሚያሳይ ሕይወት የሚመሩ ከሆነ ጽድቃቸው ምድሪቱን ከመሙላት አልፎ ወደ ሌሎችም አገሮች እንደሚተላለፍ እንገነዘባለን። እግዚአብሔር ሕዝቡን ስለሚያከብር፤ ክብሩ ማለትም የእርሱ መገኘት ሊያጠፋቸው ከሚፈልገው ነገር ሁሉ ይጠብቃቸዋል።

መ. ውጤት አራት፡ እግዚአብሔር ሲጠሩትና ወደ እርሱ ሲጸልዩ ምላሽ ይለጣቸዋል። ቀደም ሲል ጸልየውና ጸመው ምላሽ አላገኙም ነበር። አሁን ባይጸሙም እንኳ እግዚአብሔር ጸሎታቸውን ይመልሳል። አንድ ነገር ሲጎድልባቸው እግዚአብሔር ቀረብ ብሎ፤ «ይኸው! እዚህ አለሁ!» ይላቸዋል።

34ኛ ጥያቄ፡- እግዚአብሔር በሕይወትህ እነዚህን የተስፋ ቃሎች ያሟላው እንዴት ነው?

5. የእግዚአብሔርን በረከት ለማግኘት የሚያስፈልጉ ተጨማሪ ቅድመ ሁኔታዎችና የተስፋ ቃሎች (ኢሳ. 58:9-12)

እግዚአብሔር ቀጣዮቹን ሁለት ክፍሎች በቅድመ-ሁኔታ ላይ በተመሠረቱ የተስፋ ቃሎች ይጀምራል። ይህም ሕዝቡ አንድ ነገር ካደረጉ እግዚአብሔርም አንድ ነገር ያደርግላቸዋል ማለት ነው (ኢሳ. 58:9፤ 10፤ 13፤ 14 አንብብ።) ቀደም ብሎ የተመለከትነው ክፍል በቅድመ-ሁኔታ ላይ የተመሠረተ ቢሆንም፤ «እንዲህ ካደረጋችሁ--- እንዲህ አደርግላችኋለሁ» የሚል ገጽታ የለውም።) እግዚአብሔር ይህንን ክፍል የጀመረው በረከቱን ከፈለጉ ከአይሁዶች የሚጠብቃቸውን ሦስት ነገሮች በመዘርዘር ነው። የመጀመሪያዎቹ ሁለቱ አይሁዶች ሊያስወግዷቸው የሚገባቸው ሲሆኑ፤ የመጨረሻው ሊያከናውኑት የሚገባቸው ነው።

ሀ. አይሁዶች የጭቆናን ቀንበር ማስወገድ ነበረባቸው። ከሥራቸው፣ ከትዳር ጓደኞቻቸው፣ ከልጆቻቸው፣ በመካከላቸው ካሉት አሕዛብ ጋር በሚያደርጓቸው ግንኙነቶች ውስጥ የሚከሰተውን የትኛውንም ዓይነት ጭቆና እንደ ቆሻሻ አቃጥለው ሊያስወግዱ ይገባቸው ነበር። ይህ አሳብ ከላይ ከተመለከተ በኋላ እንደገና የቀረበው በእግዚአብሔር ዘንድ ምን ያህል አስፈላጊ እንደሆነ ለማሳየት ነው።

ለ. አይሁዶች ጣታቸውን ከመጠቀምና ከማንጎራጎር ሊታቀቡ ይገባቸው ነበር። ጣትን መጠቀም የንቀት ወይም የወቀሳ ምልክት በመሆኑ እግዚአብሔር አይወደውም። በዚህ ስፍራ ማንጎራጎር የተባለው የሌሎችን ሰዎች ስም ለማጉደፍ የሚደረግ ሐሜት ነው። ይህ ብዙውን ጊዜ የተናጋሪውን መልካምነትና የወሬ አጀንዳ ሆኖ የቀረበውን ግለሰብ ክፉነት ለማጉላት የሚደረግ ጥረት ነው። በያዕቆብ መልእክት ውስጥ ስለ አንደበት አደገኛነት ሰፊ ዘገባ ቀርቦአል (ያዕ. 1:26፤ 3:1-12)። በሌሎች ላይ የምንፈጽማቸው ብዙዎቹ ኃጢአቶች ከምላስ አጠቃቀም የሚመነጩ ናቸው። እነዚህም እንደ ሐሜት፣ ውሸት፣ ትምክሕትና የሐሰት ምስክርነት የመሳሰሉት ናቸው።

ሐ. በአዎንታዊ ጎኑ፣ እግዚአብሔር አይሁዶች ነፍሳቸውን ለተራብ እንዲያፈሱና የተጨቆነውን ነፍስ እንዲያተርፉ ጠይቋቸዋል። ብዙውን ጊዜ የራሳችንን ሕይወት ለማቃለል ስንል ገንዘባችንን የምናፈሰው ለራሳችን ጥቅም ነው። እግዚአብሔር ግን ዕርዳታ የሚያስፈልጋቸውን ለማገዝ ራሳችንን ማለትም ገንዘባችንን፣ ጊዜያችንንና ጉልበታችንን ማፍሰስ እንዳለብን ገልጾአል። ራሳቸውን ለመንከባከብ የማይችሉትን በመንከባከብ አካላዊና ስሜታዊ ዝለት እስኪጫነን ድረስ ልንተጋ ይገባል። ይህ ለራስ ብቻ በሚጠቅሙ ነገሮች ላይ ከሚያተኩረው ሰብአዊ ባሕርይ የሚቃረን ነው። በተለምዶ ማንም ሰው ውለታ ለማይመልስለት መልካም ነገር ለማድረግ አይችልም። ይህም ሆኖ፣ የእግዚአብሔርን ባሕርይ የምናንጸባርቅበት ብቸኛው መንገድ ይኸው ነው። እግዚአብሔር ምላሽ ሳይጠብቅ ራሱን ይሰጣል። እግዚአብሔር ውለታ ይመልሱልኛል የሚል ግምት ሳይኖረው ለኃጢአተኞቹ የሰው ልጆች አንድ ልጁን ሰጥቷል። እኛም የእርሱን ምሳሌ በመከተል ብድር ሊመልሱልን ለማይችሉ ሰዎች ራሳችንን እንድንሰጥ ይፈልጋል።

ሰዎች ሕይወታቸውን እንደ እግዚአብሔር ቃል ቢያደርጉት ምን ይከሰታል? አሁንም እግዚአብሔር ለሕዝቡ አንዳንድ አስደናቂ የተስፋ ቃሎችን ዘርዝሯል። እነዚህ የተስፋ ቃሎች አይሁዶች ከግብፅ ባርነት

ወጥተው በሙሴ መሪነት በምድረ በዳ ውስጥ በተጓዙበት ወቅት እግዚአብሔር ያደረገላቸውን ጥበቃ የሚመስሉ ናቸው።

ሀ. የተስፋ ቃል አንድ፡ ብርሃንህ በጨለማ ይወጣል፤ ጨለማውም እንደ ቀትር ይሆናል። በምድረ በዳ የእሳት ዓምድ ለእግዚአብሔር ሕዝብ እንደ ቋሚ ብርሃን ያገለግል ነበር። እግዚአብሔር አሁንም እንደገና ብርሃንንና ጨለማን የበረከቱና የፍርዱ ምልክት አድርጎ ገልጾአል። የእግዚአብሔር የፍርድ እጅ የሆነው ጨለማ ይወገዳል። በብሔራዊ ደረጃ እግዚአብሔር የበረከቱን ብርሃን በሕዝቡ ላይ ያኖራል። በግለሰብ ደረጃ አይሁዶች የእግዚአብሔርን የማይቆጠር በረከት ተቀብለው ደስታና ሐሜት የሞላበት ሕይወት ይመራሉ።

ለ. የተስፋ ቃል ሁለት፡ እግዚአብሔር ሁልጊዜ ይመራሃል። ከግብፅ በተመለሱ ጊዜ አባቶችን በእሳትና ደመና ዓምድ የመራቸው ያው አምላክ ከምርኮ ሲመለሱም ሆነ በዕለት ሕይወታቸው ይመራቸዋል።

ሐ. የተስፋ ቃል ሦስት፡ ነፍስህን በመልካም ነገር ያጠግባል። እግዚአብሔር ለእስራኤል ልጆች መናና ድርጭት ሰጥቷቸዋል። አሁን ግን ሥጋቸውን ማጥገብ ብቻ ሳይሆን እውነተኛ ፍላጎታቸውን ሁሉ ያሟላል።

መ. የተስፋ ቃል አራት፡ እግዚአብሔር አጥንትህን ያጠናል። እግዚአብሔር የሚጋፈጡትን ችግር ሁሉ የሚያሸንፉበትን ችሎታ ያጎናጽፋቸዋል።

ሠ. የተስፋ ቃል አምስት፡ እንደሚጠጣ ገነት፡ ውኃውም እንደማያቋርጥ ምንጭ ትሆናለህ። እግዚአብሔር በምድረ በዳ ለጥማቸው ማርኪያ ውኃ ሰጥቷቸዋል። አሁን ግን እግዚአብሔር የሕዝቡን ጥማት ከሚያረካ ይልቅ ሕዝቡ የሌሎችን ጥማት ያረካሉ። የውኃ ገነት በበጋ ወራት እንኳ ሳይደርቅ ምርትን ይሰጣል። በተመሳሳይ ሁኔታ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የማያልቅ በረከት መስጠት ብቻ ሳይሆን ሕዝቡን ለሌሎች የማያቋርጥ በረከት ያደርጋል። ፍሬያማነታቸው የአሕዛብን ፍላጎቶች በማሟላት በሕይወታቸው የእግዚአብሔርን ሥራ እንዲመለከቱ ያደርጋቸዋል።

ረ. የተስፋ ቃል ስድስት፡ አይሁዶች ከዱሮ ዘመን የፈረሱትን ስፍራዎች ይጠግናሉ። እግዚአብሔር አይሁዶች ከምርኮ ስለሚመለሱበት ወቅት በመናገር ሕዝቡ ፈቃዱን በሚፈጽምበት ወቅት ወደ እስራኤል ምድር ተመልሶ የአባቶቻቸውን የፈራረሱ ከተሞች እንደሚሠሩ ገልጾአል። ይህም አንድ ኃጢአተኛ ንስሐ ገብቶ ወደ እግዚአብሔር በሚመለስበት ጊዜ የሚከሰተውን የግንባታ ተግባር በምሳሌነት የሚያሳይ ነው። ኃጢአት ፍርድን በማስከተል

ሕይወትን ያፈርሳል። ንስሐና የሕይወት ለውጥ ግን ዳግም ግንባታን ያመጣል። ይሁንና፤ የእነዚህ ሰዎች ሕይወት ብቻ አይሆንም የሚገነባው። እግዚአብሔር እነርሱን በመሣሪያነት ተጠቅሞ የሌሎችን ሰዎች የፈራረሰ ሕይወት ይገነባል። እግዚአብሔር ሕዝቡ በሁለት አዳዲስ ሰዎች እንደሚጠራ ገልጾአል። (በአይሁድ ባሕል ስም ባሕርይን ስለሚያንጸባርቅ፤ አዲስ ስም አዲስ ባሕርይን ያሳያል።) «ሰባራውን ጠጋኝ» እና «የመኖሪያ መንገድን አሳሽ» የሚሉ ሰዎች የእግዚአብሔር ሕዝብ ባለመታዘዝ የፈራረሰውን እንደሚጠግን ያሳያሉ።

35ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔር እንድናደርግና እንዳናደርግ ስለሚጠብቅብን ነገሮች ከዚህ ክፍል ምን እንማራለን? ለ) እግዚአብሔር እርሱን በሚያስከብር መንገድ ለሚመላለሱ ሰዎች ስለሚሰጣቸው የተስፋ ቃሎች ምን እንማራለን?

6. እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመባረክ የሚጠይቃቸው የመጨረሻ ቅድመ ሁኔታዎች (ኢሳ. 58:13-14 አንብብ)

በቅድመ ሁኔታዎች ላይ ስለተመሠረቱት የተስፋ ቃሎች የሚናገረው የመጨረሻው ክፍል ሕዝቡ ከሰንበት ጋር ስላለው ግንኙነት የሚናገር ነው። አይሁዶች ከምርኮ ከተመለሱ በኋላ የሰንበት አከባባሪቸው ከእግዚአብሔር ጋር የነበራቸውን ግንኙነት የሚያሳይ ቴርም ሜትር እንደሆነ ቀደም ሲል አጥንተናል (ኢሳ. 56)። ከዚያን ጊዜ በኋላ ሰንበትን በማይከተሉ አሕዛብ ስለሚገዙ ለዚህ የተለየ ቀን የነበራቸው አመለካከት ለእግዚአብሔር ያላቸውን ታማኝነት ያሳያል። አይሁዶች ሰንበትን በአግባቡ የማያከብሩ ከሆነ መንፈሳዊ ሕይወታቸው እንደ እግዚአብሔር ትእዛዝ የሚመራ አይደለም ማለት ነው። ስለሆነም እግዚአብሔር ከሰንበት ጋር ስላላቸው ግንኙነት በማስገንዘብና እንደ ፈቃዱ የሚመላለሱ ከሆነ ተጨማሪ የተስፋ ቃሎችን እንደሚፈጽሟቸው በመግለጽ ክፍሉን ቋጭቷል። እግዚአብሔር ስለ ሰንበት የሚዘረዘረው የሚከተሉትን ነው።

ሀ. አይሁዶች እግሮቻቸውን ከሰንበት መመለስ ነበረባቸው። ይህ የዕብራይስጥ አገላለጽ በተለይ ሰንበትን በማክበሩ ረገድ እንደ እግዚአብሔር ቃል ያለመመላለስን ተለምዷዊ ተግባር የሚያመለክት ነው። ስለሆነም ሰንበትን በተመለከተ ፈቃዳቸውን ለእግዚአብሔር ፈቃድ ማስገዛት ይኖርባቸዋል።

ለ. አይሁዶች በተቀደሰ የእግዚአብሔር ቀን እንዳሻቸው ከመሆን መታቀብ ያስፈልጋቸዋል። የኃጢአት መሠረቱ የራስን መንገድ መከተል ሲሆን፤ እግዚአብሔርን የማስደሰት መሠረቱ ደግሞ እግዚአብሔር የሚፈልገውን መንገድ መከተል ነው። በዚህ ስፍራ እግዚአብሔር «የተቀደሰ ቀን» ሲል በገለጸው የሰንበት ዕለት የራስ

ወዳድነት ፍላጎታቸውን ማቆም ነበረባቸው። ለዚህም ምክንያቱ እግዚአብሔር ከዘመነ ፍጥረት ጀምሮ ለአምልኮ የለየው መሆኑ ነው። ምናልባትም ይህ አይሁዶች በሰንበት ቀን ተለምዶዊ ተግባራቸውን ለማከናወን የሚፈልጉ መሆናቸውን የሚያንጸባርቅ ይመስላል። ገንዘብን ማከማቸት ለብዙ አይሁዶች በጣም አስፈላጊ ነበር። በተለይም ከምርኮ ከተመለሱ በኋላ ከአሕዛብ ጋር በሚካሄድ ንግድ ላይ ስለተደገፉ በጣም ፈታኝ ነበር። አሕዛብ እሑድን እንደ ማንኛውም የሥራ ቀን እንጂ እንደ ልዩ ቀን አይመለከቱም ነበር። (ነሀ. 13:15-22 አንብብ።) አይሁዶች እግዚአብሔር የሚፈልገውን ለማድረግ ራሳቸውን ማዋረድ ነበረባቸው።

እግዚአብሔር የሚፈልጉትን ማድረግ እንደሌለባቸው ብቻ ሳይሆን ከንቱ ቃላት ከመናገርም እንዲታቀቡ ጠይቋቸዋል። ምናልባትም እነዚህ በእግዚአብሔር ላይ በማጉረምረም የባሕርያቸውን ትክክለኛነት የማሳየት ሁኔታዎች ሊሆኑ ይችላሉ። አይሁዶች በሰንበት ቀን ቢሠሩ ብዙ ገንዘብ አግኝተው በዚያው ልክ የአሥራት ገቢያቸውን እንደሚያሳድጉ የሚናገሩ ይመስላል። ነገር ግን እግዚአብሔርን የሚያስደስተው ማጉረምረማችን ሳይሆን መታዘዛችን ነው። ደስ የሚያስኖው ምክንያት መደርደራችን ሳይሆን ከፈቃዱ ጋር የተጣጣመ ሕይወት መምራታችን ነው። ወይም ደግሞ እግዚአብሔርን ያላማከለ ተራ ነገር አብዝተው ይናገሩ ይሆናል። ስለ እግዚአብሔርና ለእኛ ስላደረገልን ሳይሆን ስለ ራሳችን ሕይወትና ሥራ ብቻ የምናወራ ከሆነ እግዚአብሔርን አላስከበርነውም ማለት ነው።

ሐ. አይሁዶች ሰንበትን ደስታ፥ እግዚአብሔር የቀደሰው ክቡር ብለው መጥራት ያስፈልጋቸው ነበር። እግዚአብሔር የሰንበትን ቀን ሕግጋት ውጫዊ አከባበር አይወድም ነበር። ይህም በአዲስ ኪዳን በነበሩት ፈሪሳውያን ገጠመኝ ተመልክቷል። እግዚአብሔርን የሚያስደስተው የሰንበት አከባበራቸው ከልብ የመነጨ መሆኑ ነበር። ይህ ጉልበታቸውን ለመቆጣብና በአምልኮ ላይ ለማሳለፍ የሚረዳቸው በመሆኑ የሰንበት አከባበር አይሁዶች ሊያደርጉት የሚችሉት ከሁሉም የላቀ ነገር ነበር። አይሁዶች ለማምለክ የሚፈልጉት እግዚአብሔርን ስለሚወዱት መሆን ነበረበት። ስለሆነም ከሌሎች ጋር ተሰባስቦ ማምለኩ የትልቅ ደስታ ምንጭ ሊሆንላቸው ይገባ ነበር። ሰንበትን በደስታ በመጠበቅ እግዚአብሔርን የማምለክን ደስታ ስለሚያገኙ አይሁዶች ሰንበትንና የሰንበትን ሕግ የፈጠረውን እግዚአብሔርን ያከብሩ ነበር።

እግዚአብሔር ሕዝቡ የሰንበትን ቀን ስላከበረ የተወሰኑ የተስፋ ቃሎችን ገብቶለታል።

ሀ. አይሁዶች በእግዚአብሔር ደስ ይላቸዋል። ሰዎች ደስታ የሚያገኙባቸው መንገዶች የተለያዩ ናቸው። ቤተሰብ፣ ገንዘብ፣ ሥልጣን፣ ወዘተ... ሊጠቀሱ ይችላሉ። አይሁዶች በሰንበት ቀን የንግድን ተግባር ባለማከናወናቸው ብዙ ገንዘብ ያጡ ሊመስላቸው ይችላል ነበር። ይህም የሚያሳዝናቸው አሳብ ነበር። ነገር ግን አይሁዶች ሰንበትን ለአምልኮ በመለየታቸው ደስ መስኘት ቢጀምሩ፣ ከእግዚአብሔር ጋር ካላቸው ግንኙነት ከፍተኛ ደስታ ያገኙ ነበር። በሕይወታችን ከሁሉም የሚልቀው እግዚአብሔርና ከእግዚአብሔር ጋር ያለን ግንኙነት ብቻ ነው። ከእግዚአብሔር ጋር በፍቅር ላይ የተመሠረተ የቅርብ ግንኙነት ማድረጉ ደግሞ ከሁሉም የላቀ ደስታን ያስከትላል። እግዚአብሔርን ከማወቁ ጋር ሲነጻጸር የዓለም ደስታ ምንም አይደለም።

ለ. አይሁዶች በምድር ከፍታዎች ላይ ይቀመጣሉ። ይህ አገላለጽ ሁለት ነገሮችን ሊያመለክት ይችላል። በአንድ በኩል ፍጹም ተቆጣጣሪነትን ሊያመለክት ይችላል። በጥንት ጊዜ ተራሮችን የያዙ ሰዎች አገሮችን ይቆጣጠሩ ነበር። ስለሆነም እግዚአብሔር በአገራቸው ላይ ሉዓላዊ ቁጥጥር ለማድረግ የሚችሉበት ብሔራዊ ደኅንነት እንደሚኖራቸው እየተናገረ ሊሆን ይችላል። ከሁሉም በላይ ግን አይሁዶች ከእግዚአብሔር ጋር የቀረበ ግንኙነት በማድረጋቸው ምክንያት የሚያገኙትን የተትረፈረፈ ደስታ የሚገልጽ ይመስላል።

ሐ. አይሁዶች የአባታቸውን የያዕቆብን ርስት ይበላሉ። ርስቱ የተሰፋይቱ አገር የሆነችውን እስራኤልን የሚያመለክት ይመስላል። ርስቱን መብላታቸው ደግሞ እግዚአብሔር የሰጣቸውን በረከቶች የሚያገኙ መሆናቸውን ያሳያል።

36ኛ ጥያቄ፡- ሀ) እግዚአብሔርን ማምለክ የሚያስደስትህ እንዴት ነው? ለ) ከዚህ ክፍል እግዚአብሔር ስለ አምልኮ ያለው ግንዛቤ ምን ይመስልሃል? የአምልኮ አካላት ምን ምን እንደሆኑና እውነተኛ አምልኮ ተካሄደ ለማለት ልናከናውናቸው የሚገቡንን ተግባራት ዘርዝር። ሐ) በኢትዮጵያ የሚገኙ ክርስቲያኖች እግዚአብሔር በአምልኳቸው ደስ እንዲሰኝ ከፈለጉ ሊያደርጓቸው የሚገቧቸው አንዳንድ ነገሮች ምንድን ናቸው?

አምስተኛ ቀን፡ የዚህን ሳምንት ትምህርት ክልስና ለሳምንታዊ ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊ ስብሰባ

የመወያያ ጥያቄዎች

1. ሀ) የኢሳይያስ 55ን ትምህርት በመጠቀም፣ የተገኘ፣ የተመሰገንና የምሕረት የደኅንነት አመለካከቶች ትክክል ያልሆኑባቸውን ምክንያቶች

ዘርዘር። ለ) አንድ ሰው እንዴት የእግዚአብሔር ልጅ ሊሆን እንደሚችል ከኢሳይያስ 55 ትምህርት አብራራ። ሰው ለመዳን እንዲችል ለመርዳት እግዚአብሔር ምን ያደርጋል? አንድ ሰው ለመዳን ምን ማድረግ አለበት? ሐ) እግዚአብሔር የደኅንነት መንገድ አድርጎ ባለስቀመጠበት መንገድ በቤተ ክርስቲያን ሰዎች መዳናቸውን የገለጹት እንዴት ነው? መ) ሰዎች ሁሉ የደኅንነትን መንገድ እንዲያውቁና በትክክል ለሌሎች እንዲያብራሩ ለማድረግ በቤተ ክርስቲያን ምን ልታደርግ ይገባል?

2. ሀ) በኢሳይያስ 55:10-11 የእግዚአብሔር ቃል የተገለጸው እንዴት ነው? ለ) እግዚአብሔር ከቃሉ ሁሉ ጀርባ በመቆም የገባውን ተስፋ እንደሚፈጽም የሚገልጹትን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ዘርዘር። ሐ) ክርስቲያኖች ከዓውደ ንባብ አውጥተው በተሳሳተ መልኩ እንደ እግዚአብሔር የተስፋ ቃሎች አድርገው የሚጠቀሙባቸውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ዘርዘር። መ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች (ሰባኪዎችና አስተማሪዎች) ከራሳቸው ይልቅ የእግዚአብሔርን ቃል መጠቀም እንደሚገባቸው ከዚህ ምን እንማራለን?

3. በምዕራፍ 56 ኢሳይያስ የመጸተኛንና የጃንደረባን ማብራሪያ በመጠቀም እግዚአብሔር እንዴት ባሕላዊ የአምልኮ ግርጃዎችን እንደሚያስወግድ ገልጽላል። ሀ) ኢሳይያስ እነዚህ ግርጃዎች አንድ ቀን እንደሚወገዱ ያሳየበትን ሁኔታ ግለጽ። ለ) ይህ እውነት ከኢየሱስ ክርስቶስ ሞት በኋላ የእግዚአብሔር ሕዝብ ታሪክ ምን እንደሚመስል የሚያስረዳን እንዴት ነው? ሐ) ይህ እውነት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በሁሉም ሳዎችና የተለያዩ ቡድኖች መካከል ሊኖር ስለሚገባው አንድነት የሚያስተምረን ቁም ነገር ምንድን ነው? መ) የኢሳይያስ ምዕራፍ 56ን አሳብ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተግባራዊ ማድረግ የሚያስቸግረው ለምንድን ነው?

4. ኢሳይያስ ምዕራፍ 56 የእስራኤልን መሪዎች ከጉበኞች፣ ውሾችና እረኞች ጋር ያነጻጽራል። ሀ) በእነዚህ ሦስት ገለጻዎች ሊያስተላልፍ የፈለገው መልእክት ምንድን ነው? ለ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ዛሬ ተመሳሳይ ተግባር ሊያከናውኑ የሚችሉት እንዴት ነው? ሐ) እንደ ሽማግሌዎች፣ ወንጌላውያን፣ መጋቢያንና የቤተ ክርስቲያን ሠራተኞች ላሉት አገልጋዮች ይህ ክፍል የሚያስተላልፈው ማስጠንቀቂያ ምንድን ነው? መ) እግዚአብሔር ዛሬ በቤተ ክርስቲያን መሪዎች ላይ ተመሳሳይ ወቀሳዎችን ሊሰነዝር የሚችልባቸውን መንገዶች ዘርዘር። ሠ) የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በፍርድ ቀን ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር በሚገናኙበት ሰዓት እነዚህ ወቀሳዎች እንዳይሰነዝሩባቸው ሊለውጧቸው የሚገቡ የመሪነት አመለካከቶች ምንድን ናቸው?

5. ሀ) ክርስቲያኖችን ጨምሮ ብዙ ሰዎች ሞትን ያን ያህል የሚፈሩት ለምንድን ነው? ለ) ብዙ ሰዎች ስደትንና ሞትን ፈርተው እምነታቸውን ሲያመቻምቹ ያየኸው እንዴት ነው? ሐ) ክርስቲያን ሞትን የሚፈራ ከሆነ ይህ በእግዚአብሔር ላይ ስላለው እምነትና የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን መገለጥ ስለሚጠብቅበት ሁኔታ ምን ያመለክታል? መ) በኢሳይያስ 57:1-2 ስለ ሞት የቀረበው አመለካከት ለክርስቲያን በስደት ጊዜ እገዛ የሚያደርገው እንዴት ነው?

6. ሀ) ሰዎችን መፍራት ብዙዎችን አይሁድ ወደ ኃጢአት የሚመራው እንዴት ነው? ለ) እግዚአብሔርን ከምንፈራው በላይ ሰዎችን በመፍራታችን ምክንያት ብዙውን ጊዜ የምንፈጽማቸውን ኃጢአቶች ዘርዘር። ሐ) አንድ ሰው ሌላው ክርስቲያን ኃጢአት ሲፈጽም በሚመለከትበት ጊዜ ምን ሊያደርግ ይገባል ትላለህ? መጽሐፍ ቅዱስ ምን ይላል? (ማቴ. 18:15-20 አንብብ)። መ) የኃጢአት ተግባራትና ልማዶች በይፋ ወጥተው ካልተጋለጡና እንዲቆሙ ካልተደረገ በቤተ ክርስቲያን ላይ የሚደርሰው አደጋ ምንድን ነው?

7. ብዙውን ጊዜ እግዚአብሔር የሚቀበለው አገልግሎት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ በጥሩ መዝሙርና ስብከት የታጀበ ነው ብለን እናስባለን። ወይም ደግሞ መጽሐፍ ቅዱስ ስናነብና ስንጸልይ በሕይወታችን የአምልኮ ተግባር እየተካሄደ ነው ብለን እናስባለን። ሀ) ከኢሳይያስ 58 አንጻር፤ እግዚአብሔር ስለሚቀበለው አምልኮ ምን እንማራለን? ለ) የቤተ ክርስቲያንህ አምልኮ ምን እንደሚመስል (ኢሳይያስ እንዳደረገው) ግለጽ። እግዚአብሔር ክርስቲያኖችን የሚወቅስባቸው አካባቢዎች የትኞቹ ይመስሉሃል? ሐ) እነዚህን አሳሳቢ ጉዳዮች በማስተካከሉ ረገድ እግዚአብሔር የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ሚና ምን እንዲሆን የሚፈልግ ይመስልሃል? መ) ከዚህ ምዕራፍ እግዚአብሔርን ስለ ማምለክ ምን እንማራለን?

8. እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን በተለይም የቤተ ክርስቲያን መሪዎች በቤተ ክርስቲያንና በማኅበረሰቡ ውስጥ ትንቢታዊ ድምፅ እንዲያሰሙ ጠርቷቸዋል። ሀ) ኢሳይያስ የሚቃወማቸው አንዳንድ ማኅበራዊ ኃጢአቶች ምንድን ናቸው? ለ) ከእነዚህ ኃጢአቶች አንዳንዶቹ በኢትዮጵያና በኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የታዩት እንዴት ነው? ሐ) ብዙውን ጊዜ ክርስቲያኖች የሚደብቋቸውንና የሚያመካኘባቸውን ኃጢአቶች ዘርዘር። መ) በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተደጋግመው ቢከሰቱም ተዳፍነው የሚበስሉትን አንዳንድ ኃጢአቶች ዘርዘር። ሠ) የማኅበረሰቡ ሕይወት አካላት የሆኑትንና ማንም ደፍሮ የማይቃወማቸውን ኃጢአቶች ዘርዘር። ረ) በዚህ ክፍል መሠረት፤ እግዚአብሔር ስለ እነዚህ ኃጢአት ቤተ ክርስቲያን ምን እንድታደርግ የሚጠብቅ ይመስልሃል?